

๑๒
การกาดภาพยนตร์สั้น
เรื่อง "เชษเจ้าราชวรวงศ์ฯ"

นางสาว อริสา พดโรชา

ศึกษาปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
นิคมปากเกร็ด กรุงเทพมหานคร
ศาสตราจารย์ ดร. วิไลวรรณ วัฒนพานิช
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พาดำเนินการ ๒๕๕๖ - ๒๕๕๗

การกำกับภาพยนตร์สั้น เรื่อง “เสียเจ้ารวร่าวมณีรุ่ง”
DIRECTING OF SHOT FILM TITLE “ LOST ”

นางสาวอริสา พลโยธา

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาภาพยนตร์และวิดีโอ
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2556

ใบอนุมัติศิลปนิพนธ์

การกำกับภาพยนตร์สั้น เรื่อง “เสียเจ้าร้าวรามณีรุ่ง”

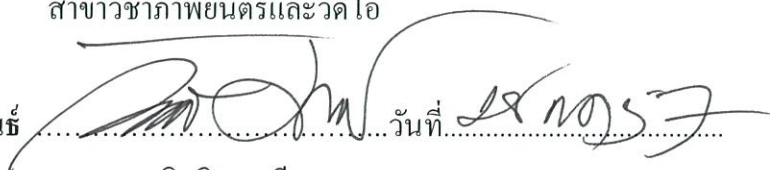
DIRECTING OF SHOT FILM TITLE “ LOST ”

นางสาว อริสา พลโยธา

MISS. ARISA PHOLYOTHA

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุมัติให้ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาภาพยนตร์และวิดีโอ

อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์

 วันที่ ๒๕/๐๕/๕๗

(อ.กิตติ สรมณี)

หัวข้อศิลปนิพนธ์   การกำกับภาพยนตร์สั้นเรื่อง “ เสียดเจ้าร้าวร้าวมนี่รุ่ง ”
DIRECTING OF SHOT FILM TITLE “ LOST ”

ชื่อ   นางสาวอริสา พลโยธา
สาขาวิชา   ภาพยนตร์และวีดิโอ
กลุ่มวิชา   นิเทศศิลป์
คณะ   สถาปัตยกรรมศาสตร์
ปีการศึกษา   2556
อาจารย์ที่ปรึกษา   อ. กิตติ ศรีมณี

บทคัดย่อ

ศิลปนิพนธ์ การกำกับภาพยนตร์สั้นเรื่องนี้ ได้รับแรงบันดาลใจมาจาก ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างไทยกับกัมพูชา ซึ่งมีปัญหาต่อเนื่องมาอย่างยาวนาน ส่งผลกระทบต่อหลายคน หลากๆฝ่าย เกิดการสูญเสียผลประโยชน์มากมายอย่างไม่ควรจะสูญเสีย อีกทั้งยังเป็นต้องเหตุของ ปัญหาความขัดแย้งของคนในประเทศที่ครั้งหนึ่งเคยสงบสุข

ข้าพเจ้าจึงมีความต้องการที่จะศึกษาหาปัญหาดังกล่าว เพื่อรู้และเข้าใจจนสามารถถ่ายทอด มุมมองและความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องดังกล่าว โดยถ่ายทอดผ่านภาพยนตร์สั้น ซึ่งมีเนื้อหาวาดด้วยเรื่อง ของ “ป๊อง” ผู้ที่ได้มีโอกาสเข้าไปทำสารคดีในเขตชายแดนไทยกัมพูชา และได้ไปพบกับชาย ไทยเชื้อสายเขมร ช่วยให้การช่วยเหลือป๊องในหลายๆด้านเป็นอย่างดี อยู่มาเย็นวันหนึ่ง ชายพา ป๊องไปเที่ยวบ้านเพื่อนที่อยู่แถวชายป่า และที่แห่งนั้นเอง ก็ทำให้ป๊องได้พบกับผีเจ้าคุณปู่และหลง อยู่ในปีป่าและไม่สามารถหาทางออกมาได้อีกเลย

กิตติกรรมประกาศ

การทำศิลปนิพนธ์ครั้งนี้จะไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ หากขาดการให้คำปรึกษาจาก อาจารย์กิตติ ศรีมณี และการสนับสนุนของ นางนวรรณ์ มีลาภ นางวิไลภรณ์ - นายสุริยา วงษ์ตะลา นายวิโรจน์ พลโยธา และในการนี้ข้าพเจ้าขอขอบคุณ นายบรรยง ตั้งสุข ผู้ใหญ่บ้านภูมิซรอลหมู่13 นางคำดี เตชะด้อย ผู้ใหญ่บ้านภูมิซรอลหมู่2 นางสาวสมร พานบุตร ผู้ใหญ่บ้านทับทิมสยาม07 สำหรับการเอื้อเฟื้อข้อมูลที่ใช้ในการเขียนบทภาพยนตร์และช่วยติดต่อประสานงานในเรื่องสถานที่และนักแสดง

ท้ายที่สุดข้าพเจ้าขอขอบคุณดากล้อง ทีมงาน นักแสดง และทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่มี ส่วนช่วยและเป็นแรงผลักดันให้ภาพยนตร์เรื่องนี้ประสบความสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

อรिता พลโยธา

พฤษภาคม 2557

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญภาพประกอบ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ

บทที่

1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ.....	1
วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	1
ขอบเขตของโครงการ.....	1
ลักษณะของโครงการ.....	2
แนวทางการบรรลุเป้าหมาย.....	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3

2 การค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูล

การค้นคว้าข้อมูล.....	4
ปัญหาชายแดนบริเวณเขาพระวิหารที่ก่อให้เกิดปัญหาระหว่างชาวบ้านในพื้นที่และคน นอกพื้นที่.....	4
วิธีคิดและรูปแบบของชาตินิยมไทย.....	11
ลัทธิความเชื่อเรื่องภูตผีของไทยในภาคอีสาน.....	14

ความเป็นมาและรูปแบบวิธีการเล่าเรื่องแบบสังขนิมมหัสจรรย์.....	18
วิธีคิดและการกำกับภาพยนตร์วิมุक्ति จายะสุนทรา ผู้กำกับชาวศรีลังกา.....	21
วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการนำไปใช้.....	24
3 บทภาพยนตร์	
ข้อมูลเกี่ยวกับภาพยนตร์.....	25
ประเด็น (Theme).....	25
พล็อต (Plot).....	25
โครงเรื่องย่อ (Synopsis).....	25
โครงเรื่องขยาย (Treatment).....	25
บทภาพยนตร์ต้นฉบับ.....	27
สรุปการเขียนบทภาพยนตร์.....	51
บทภาพยนตร์ฉบับสมบูรณ์.....	52
4 ขั้นตอนในการผลิตภาพยนตร์สั้น	
การเตรียมการก่อนการผลิต (Pre Production)	74
การคัดเลือกนักแสดง.....	74
วิธีการคัดเลือกนักแสดง.....	74
การกำกับศิลป์ (Production Design).....	77
ตัวอย่างภาพยนตร์ที่ใช้อ้างอิงการกำกับศิลป์.....	77
สถานที่ถ่ายทำ (Location).....	79
เสื้อผ้าตัวละคร.....	81
เอกสารแยกย่อยบท.....	82
อุปกรณ์การถ่ายทำ.....	90
การถ่ายทำ (Production).....	91

ด้านการวางแผนงาน.....	91
ด้านการกำกับการแสดง.....	91
ด้านการกำกับภาพ.....	92
หลังการถ่ายทำ (Post Production)	98
การตัดต่อแบบหยาบ (Rough Cut)	98
แก้ไขจากปัญหาที่พบจากการตัดหยาบครั้งแรก.....	100
ตัวอย่างฉากที่ถูกตัดทิ้ง.....	100
การตัดต่อครั้งที่ 2 (Fine Cut).....	101
ปรับแต่งเสียง.....	103
เสียงพูดของตัวละคร (Dialogue)	103
เสียงบรรยากาศ (Ambience)	103
เสียงประกอบ (Sound Effect)	104
เพลงประกอบ (Background Music)	104
การตัดต่อแบบสมบูรณ์ (Final Cut)	104
ปรับสีภาพ.....	104
การลำดับภาพสมบูรณ์.....	104
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	
บทสรุปการทำงาน.....	108
ข้อเสนอแนะ.....	111
บรรณานุกรม.....	113
ประวัติผู้เขียน.....	114

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
1	ประเพณีเซ่นไหว้ปราสาทโดนตรวน.....	7
2-4	เหตุการณ์การปะทะกันระหว่างกลุ่มพันธมิตรและชาวบ้านภูมิจรอล.....	8
5	นายเจริญ ผาหอม ชาวบ้านภูมิจรอลเหยื่อกระสุนปืนใหญ่จากกัมพูชาเสียชีวิต.....	9
6	สภาพโรงเรียนมัธยมบ้านภูมิจรอลหลังเหตุการณ์ปะทะกันของไทยและกัมพูชา ในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ 2554.....	10
7	ที่ดินทำกินของชาวบ้านได้รับความเสียหายจากระเบิดที่เกิดจากการปะทะ.....	10
8	บ้านของชาวบ้านที่โดนระเบิดตกใส่เกิดเพลิงลุกไหม้ทิ้งหลัง.....	10
9-14	พิธีกรรม “เล่นแม่มด” เป็นการแก้บนตามความเชื่อของชาวไทยเชื้อสายเขมร ที่เมื่อเจ็บป่วยก็จะมีกรบนขอให้หายป่วย เมื่อหายแล้วก็ต้องทำการแก้บน โดยการจัดพิธีขอขมาผีบรรพบุรุษ.....	14
15-18	ประเพณี “บุญข้าวสาก” เป็นการทำบุญหาบรรพบุรุษและญาติที่ล่วงลับไปแล้วรวมทั้งเป็นการทำบุญให้กับผีทั้งหลายของชาวอีสาน ประเพณีนี้จะจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี.....	16
19-20	จากภาพยนตร์เรื่อง “๑๕ คำ เดือน ๑๑” ที่พูดถึงความเชื่อในเรื่องบั้งไฟพญานาค.....	18
21-22	จากภาพยนตร์เรื่องลุงบุญมี.....	18
23	กาเบรียล การ์เซีย มาร์เกซ นักเขียนวรรณกรรมแนวสังคมนิยมมหัศจรรย์ ชาวละตินอเมริกา.....	19
24	หนังสือ “หนึ่งร้อยปีแห่งความโดดเดี่ยว” ของกาเบรียล การ์เซีย มาร์เกซ.....	19
25	สุชาติ สวัสดิ์ศรี นักเขียนชาวไทย ผู้บุกเบิกวรรณกรรมแนวสังคมนิยมในไทย.....	20

26	ฉากการพักผ่อน จากภาพยนตร์เรื่อง Between Two Worlds.....	21
27	ฉากเปิดเรื่อง จากภาพยนตร์เรื่อง Between Two Worlds.....	21
28	ฉากชายผู้ตกลงสู่ท้องทะเล จากภาพยนตร์เรื่อง Between Two Worlds.....	22
29	ฉากทำลายโทรทัศน์ในเมือง ซึ่งเกิดจากความไม่ชอบโทรทัศน์เป็นการส่วนตัว ของผู้กำกับ.....	22
30	วิมุติ จานະສຸນທຣາ ผู้กำกับชาวศรีลังกา.....	23
31-32	ฉากที่ตัวเองเข้าไปในป่าและพบเจอกับเรื่องไม่คาดคิด จากภาพยนตร์เรื่อง Between Two Worlds.....	23
33	ภาพ Casting นักแสดงบป็อง.....	75
34	ภาพ Casting นักแสดงบพชัย.....	76
35-36	ภาพยนตร์ เรื่องแสงศตวรรษ ของ อภิชาติพงศ์ วีระเศรษฐกุล.....	77
37-38	ภาพจากหนังสือนเรื่อง A Letter to Uncle Boonmee.....	77
39	ภาพจากหนังสือนเรื่อง A Letter to Uncle Boonmee.....	78
40	ภาพจากหนังสือนเรื่อง สัตว์ประหลาด.....	78
41	สถานที่ถ่ายทำ บ้านของชัย.....	79
42	ใต้ถุนบ้านที่มองลอดเห็นหลุมหลบภัย.....	79
43	หลุมหลบภัยแบบบล็อคคอนกรีต.....	80
44	หลุมหลบภัยแบบท่อ.....	80
45-46	บรรยากาศภายในตู้ซ่อมรถ.....	81
47-48	ตัวอย่างเสื้อผ้าของป็อง.....	81
49	กล้อง SONY NEX FS100.....	90

50	ภาพตัวอย่างไฟ 800W,1000W.....	90
51	ภาพตัวอย่างไฟคีน.....	90
52	การวางแผนและการจัดทำตารางการถ่ายทำ.....	91
53-54	เบื้องหลังการทำงานของผู้กำกับ.....	91
55-56	เบื้องหลังการทำงานของผู้กำกับภาพ.....	92
57	เบื้องหลังการทำงานของกองถ่ายฉากป้อมรถเสีย.....	93
58	เบื้องหลังทีมงานที่ช่วยกันจัดไฟ ฉากป้อมยื่นคุยโทรศัพท์.....	93
59	เบื้องหลังฉากกินเหล้า ที่ได้มีการจัดไฟ ตอนกลางคืน.....	94
60	แปลนจัดไฟและวางมุมกล้องของฉากป้อมคุยโทรศัพท์.....	94
61	ภาพที่ได้จากการจัดไฟ.....	95
62	แปลนจัดไฟและวางมุมกล้องของฉากป้อมและชายขับรถมาบ้านเพื่อน.....	95
63	ภาพที่ได้จากการจัดไฟ.....	96
64	แปลนจัดไฟและวางมุมกล้องของฉากตั้งวงกินเหล้าที่บ้านเพื่อหยั.....	96
65	ภาพที่ได้จากการจัดไฟ.....	97
66-67	ตัวอย่างภาพที่ใช้สำหรับทำเทคนิค Day for Night.....	97
68-108	เรียงการลำดับภาพจาก Rough Cut.....	98
109-111	ภาพจากฉากบ้านผู้ใหญ่บ้าน.....	100
112-113	ภาพจากฉากพบลุงแดงบนเขาพระวิหาร.....	101
114-143	เรียงการลำดับภาพจาก Fine Cut.....	101
144-189	เรียงการลำดับภาพจาก Final Cut.....	104

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	Casting Sheets1.....	75
2	Casting Sheets2.....	76
3	Script Breakdown Sheet1.....	82
4	Script Breakdown Sheet2.....	83
5	Script Breakdown Sheet3.....	84
6	Script Breakdown Sheet4.....	85
7	Script Breakdown Sheet5.....	86
8	Script Breakdown Sheet6.....	87
9	Script Breakdown Sheet7.....	88
10	Script Breakdown Sheet8.....	89

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ

เนื่องจากปัญหาความขัดแย้งเรื่อง เขตแดนและปราสาทเขาพระวิหารที่เกิดขึ้นระหว่างประเทศไทยและกัมพูชา มีความยึดเยื้อกันมาอย่างยาวนาน ทั้งยังส่งผลให้เกิดปัญหาภายในระหว่างคนในประเทศด้วยกันเอง ข้าพเจ้าจึงมีความคิดสงสัย ถึงที่มาที่ไปของปัญหาดังกล่าว และต้องการจะศึกษาวิถีคิดและสาเหตุต้นตอของปัญหาดังกล่าว

โดยในการนี้ข้าพเจ้าจึงเห็นสมควรที่จะนำเสนอมุมมองในเรื่องดังกล่าว เพื่อสะท้อนถึงปัญหา บอกเล่าเรื่องราวทั้งหมดที่ข้าพเจ้าสามารถรวบรวมได้ ผ่านภาพยนตร์สั้นเรื่อง “เสียเจ้าราร่วมฉิ่ง” โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าภาพยนตร์เรื่องนี้จะนำมาซึ่งประโยชน์แก่บุคคลทั่วไปในสังคม

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อศึกษากระบวนการผลิตและวิธีการเล่าเรื่องภาพยนตร์สั้น
2. เพื่อบอกเล่ามุมมองของข้าพเจ้าต่อปัญหาที่เกิดจากข้อพิพาทเรื่องเขาพระวิหาร โดยใช้ภาพยนตร์เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร
3. เพื่อศึกษากระตุ้นให้เกิดการตระหนักถึงเรื่อง ผลเสียจากความขัดแย้งของคนในชาติ

ขอบเขตของโครงการ

ภาพยนตร์ขนาดสั้น 1 เรื่อง มีความยาวประมาณ 30 นาที ถ่ายทำด้วยกล้อง SONY NEX FS100 รูปแบบ 16:9

ลักษณะของโครงการ

เป็นภาพยนตร์สั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชายหนุ่มผู้ลงพื้นที่ไปทำสารคดีที่ชายแดนบริเวณเขาพระวิหารเพื่อศึกษากรณีข้อพิพาทที่ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งทั้งในและนอกประเทศ หากแต่เขากลับก็ได้ไปพบกับเรื่องราวประหลาดที่ได้เปลี่ยนแปลงชีวิตของเขาไปตลอดกาล

แนวทางการบรรลุเป้าหมาย

ค้นคว้ารวบรวมข้อมูล

1. หาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องกรณีข้อพิพาทพรมแดนและพื้นที่บริเวณรอบๆปราสาทเขาพระวิหาร เพื่อใช้อ้างอิงในส่วนต่างๆของภาพยนตร์
2. ลงพื้นที่สำรวจและหาข้อมูลจากคนในพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ
3. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเชื่อเรื่องผีของชาวอีสาน
4. ค้นหาข้อมูลอ้างอิง วิธีการเล่าเรื่อง แนวคิดและวิธีการกำกับภาพยนตร์ของผู้กำกับมืออาชีพ

ขั้นตอนการเขียนบท

1. นำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้า มาพัฒนาสร้างตัวละครและสถานการณ์ในเรื่อง และพัฒนาบทตั้งแต่แนวคิดไปจนถึงบทถ่ายทำ

การเตรียมการถ่ายทำ

1. หานักแสดงที่จะมารับบทบาทหลักในเรื่อง หนึ่งคนมีบุคลิกแบบคนทำสารคดีดูๆ อีกคนดูบุคลิกเป็นชาวบ้านๆ
2. ลงพื้นที่ดูสถานที่ถ่ายทำและกำหนดมุมกล้อง เพื่อให้เห็นถึงปัญหาในด้านการถ่ายทำ และคิดวิธีแก้ปัญหามือวันถ่ายจริง
3. จัดหาเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายนักแสดงและเตรียมของประกอบฉาก
4. พุดคุยถึงวิธีการถ่ายทำกับตากล้องโดยใช้วิธีการดูภาพยนตร์ที่ใช้เป็นตัวอย่างร่วมกัน เพื่อให้เกิดภาพที่เข้าใจตรงกัน

5. โดยแบ่งหน้าที่ทีมงาน และวางแผนการถ่ายทำอย่างละเอียดเนื่องจากต้องเดินทางไปถ่ายทำไกล

การถ่ายทำ

1. ควบคุมโดยรวมให้ออกมาตามที่ต้องการ โดยเฉพาะด้านการแสดงและภาพ

หลังจากถ่ายทำ

1. ตรวจสอบ footage หลังการถ่ายทำทุกวัน เพื่อหาทางแก้ไขในจุดบกพร่อง
2. ตัดการตัดต่อแบบหยาบ (Rough Cut) การตัดต่อครั้งที่ 2 (Fine Cut) การตัดต่อแบบสมบูรณ์ (Final Cut) ตามลำดับ
3. ปรับแต่งเสียงและสีภาพ ทำซับไตเติ้ล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. รู้และเข้าใจกระบวนการผลิตและวิธีการเล่าเรื่องภาพยนตร์สั้น
2. ได้ภาพยนตร์ที่จะใช้สื่อสารในเรื่องที่เกี่ยวกับปัญหาชายแดนเขาพระวิหาร
3. เกิดการตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างคนในชาติเดียวกัน

บทที่ 2

การค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูล

1 การค้นคว้าข้อมูล

การผลิตภาพยนตร์สั้นเรื่องนี้ มีจุดเด่นอยู่ที่วิธีการคิดและวิธีการนำเสนอในรูปแบบที่ต่างออกไปจากความคุ้นเคยของภาพยนตร์ในอุตสาหกรรม แต่อีกนัยหนึ่ง ภาพยนตร์เรื่องนี้ก็อาจจะเป็นจุดด้อยและเป็นความผิดพลาดของภาพยนตร์ที่ต้องทำหน้าที่สื่อสาร สร้างความเข้าใจให้กับผู้ชม แต่ไม่ว่าอย่างไรก็ตาม ภาพยนตร์เรื่องนี้ไม่ได้ถูกสร้างขึ้นโดยปราศจากข้อมูล ข้าพเจ้าได้ทำการศึกษาข้อมูลก่อนและในขณะที่ผลิตภาพยนตร์อยู่หลายหัวข้อด้วยกัน เพื่อเป็นส่วนช่วยในการผลิตภาพยนตร์ตั้งแต่ต้น จนจบกระบวนการ โดยในบทนี้จะยกเอาหัวข้อการศึกษาที่น่าสนใจและเป็นส่วนที่ประกอบร่างขึ้นเป็นภาพยนตร์เรื่องนี้ ซึ่งจะอธิบายเนื้อหาโดยสรุปออกมาเป็น 5 หัวข้อด้วยกัน ได้แก่

1. ศึกษาปัญหาชายแดนบริเวณเขาพระวิหารที่ก่อให้เกิดปัญหาระหว่างชาวบ้านในพื้นที่และคนนอกพื้นที่
2. ศึกษาการกำเนิดวิถีคิดและรูปแบบของชาตินิยมไทย
3. ศึกษาลัทธิความเชื่อเรื่องภูตผีของไทย และความเชื่อในเรื่องผีบรรพบุรุษของผู้คนทางภาคอีสาน
4. ศึกษาความเป็นมาและรูปแบบวิธีการเล่าเรื่องแบบสัจนิยมมหัศจรรย์ (Magical Realism)
5. ศึกษาวิถีคิดและการกำกับภาพยนตร์วิมุक्ति จายะสุนทรา ผู้กำกับชาวศรีลังกา

1.1 ปัญหาชายแดนบริเวณเขาพระวิหารที่ก่อให้เกิด ปัญหาระหว่างชาวบ้านในพื้นที่ชายแดนไทยกัมพูชา (ภูมิจรอล) และคนนอกพื้นที่

1.1.1 ลำดับเหตุการณ์ปัญหาไทย-กัมพูชา ช่วงปี 2551 - 2554

มิถุนายน 2551 นายพดล ปัทมะ รรมว. ต่างประเทศ ลงนามแถลงการณ์ร่วม ให้กัมพูชาขึ้นทะเบียนมรดกตกปราสาทเขาพระวิหาร

มิถุนายน 2551 พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยยื่นคำร้องต่อศาลปกครองกลางให้
กรรม. และกระทรวงการต่างประเทศยุติการดำเนินการรับรองแถลงการณ์ร่วมไทย-กัมพูชา ที่
สนับสนุนให้กัมพูชาจดทะเบียนเขาพระวิหารเป็นมรดกโลก

ศาลปกครองกลางมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราว ให้กระทรวงการต่างประเทศยุติการ
ดำเนินการตาม มติ กรรม. ในแถลงการร่วมดังกล่าว

พรรคประชาธิปัตย์ยื่นเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญตีความข้อตกลงกับกัมพูชา เข้าข่ายเป็น
หนังสือสัญญาหรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญตีความว่าข้อตกลงนั้นเป็นสัญญาต้องผ่านความเห็นชอบจาก
รัฐสภา

กรกฎาคม 2551 องค์การยูเนสโกประกาศขึ้นทะเบียนตามคำร้องของกัมพูชา ให้ตัว
ปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติชี้ขาดว่า แถลงการณ์ร่วมไทย-กัมพูชา ที่สนับสนุนกัมพูชาขึ้น
ทะเบียนปราสาทเขาพระวิหารเป็นมรดกโลก เข้าข่ายเป็นสนธิสัญญามาตรา 190 รัฐธรรมนูญปี
2550 การลงนามจะต้องผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภา ดังนั้นจึงเข้าข่ายเป็นการกระทำขัด
รัฐธรรมนูญ

กรกฎาคม 2551 พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย เคลื่อนไปชุมนุมใกล้กับ
ชายแดนไทย-กัมพูชา ด้าน จ.ศรีสะเกษ ก่อนที่จะมีการเผาด่านเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเข้ามาปะทะ
ชาวบ้านภูมิจรอล ชาวบ้านในหมู่บ้านชายแดนไทย-กัมพูชา จ.ศรีสะเกษ

ตุลาคม 2551 เริ่มมีการปะทะกันระหว่างทหารไทยกับทหารกัมพูชาเป็นระยะเวลาสั้นๆ
ธันวาคม 2551 นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ เข้ารับตำแหน่ง
นายกรัฐมนตรี

เมษายน 2552 มีการปะทะกันตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชาอย่างรุนแรงยาวนานและ
ยืดเยื้อเป็นครั้งแรก มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตจำนวนมาก

มิถุนายน 2552 นายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เดินทางไปเยือนกัมพูชา หลังจากเข้า
รับตำแหน่งบริหารประเทศ มีการลงนามความร่วมมือและการช่วยเหลือหลายๆเรื่อง

มิถุนายน 2552 ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกที่สเปน นายสุวิทย์ คุณกิตติ รมว.
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทย ยื่นหนังสือคัดค้านต่อปฏิบัติการของ
คณะกรรมการมรดกโลก

กันยายน 2552 กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยสามารถเผาด่านเจ้าหน้าที่
ตำรวจและชาวบ้านภูมิจรอล จ.ศรีสะเกษ เข้าไปประชิดด่านเก็บค่าธรรมเนียมบนพระวิหาร

ตุลาคม 2552 ประชุมอาเซียนซัมมิต ที่หัวหิน ชะอำ สุรนเรณ เดินทางมาร่วม พร้อมให้สัมภาษณ์

พฤศจิกายน 2552 ประเทศไทยเรียกทูตไทยประจำกัมพูชากลับประเทศเพื่อประท้วงที่สุรนเรณ แต่งตั้งอดีตนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นที่ปรึกษาทางเศรษฐกิจ ที่ปรึกษาส่วนตัว รวมทั้งปฏิเสธการส่งตัวให้ไทยในฐานะผู้ร้ายข้ามแดน

มกราคม 2553 พันมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยชุมนุมทวงคืนเขาพระวิหาร กดดันให้ยกเลิกเอ็มโอยู 43 และถอนตัวจากมรดกโลก

กรกฎาคม 2553 ครม. อนุมัติให้นายสุวิทย์ คุณกิตติ ไปร่วมประชุมคณะกรรมการมรดกโลก และมอบอำนาจในการตัดสินใจวอล์กเอาต์ออกจากห้องประชุม หากที่ประชุมกรรมการมรดกโลกยังคงคัดค้านรับรองแผนบริหารจัดการรอบเขาพระวิหารที่เสนอโดยกัมพูชาฝ่ายเดียว

ธันวาคม 2553 คนไทย 7 คนรวมทั้งนายพนิช วิจิตเศรษฐ์ ส.ส. ประชาธิปัตย์ ถูกทหารกัมพูชาจับกุม ขู่หาล่าเขตแดน

มกราคม 2554 ปล่อยตัวคนไทยทั้ง 5 คน คงเหลือนายวีระ สมความคิด และนางสาวราตรี พิพัฒนาไพบูรณ์

กุมภาพันธ์ 2554 ไทยและกัมพูชามีการปะทะกันบริเวณชายแดนอย่างหนักกว่าทุกครั้ง มีทหารไทยเสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมาก ส่วนทหารกัมพูชามีรายงานว่าเสียชีวิตจำนวนมากกว่าหลายร้อยคน และยังคงมีการสู้รบและปะทะตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชาอย่างต่อเนื่อง

เมษายน 2554 กัมพูชายื่นเรื่องให้ศาลโลกตีความคำพิพากษาคดีปราสาทเขาพระวิหาร และขอกู้มครองชั่วคราว แต่ยังคงมีการสู้รบและปะทะกันบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา

กรกฎาคม 2554 ศาลโลกมีคำพิพากษาคุ่มครองชั่วคราวให้ไทยและกัมพูชาถอนทหารออกจากบริเวณพื้นที่รอบๆปราสาทเขาพระวิหาร และกำหนดเขตปลอดทหาร

กลุ่มประเทศอาเซียนสนับสนุนให้ไทยและกัมพูชาเจรจากันตามกรอบทวิภาคี รวมทั้งการหารือรายละเอียดการส่งคณะผู้สังเกตการณ์ของอินโดนีเซียเข้าสู่พื้นที่พิพาท

สิงหาคม 2554 รัฐบาลชุดใหม่ ภายใต้การนำของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร พรรคเพื่อไทย เข้าบริหารประเทศพร้อมๆกับการเริ่มต้นสร้างสัมพันธ์ไมตรีกับผู้นำกัมพูชา ผ่านแกนนำคนเสื้อแดง ด้วยการเดินทางไปเตะฟุตบอลกระชับสัมพันธ์กับตัวแทนรัฐบาลกัมพูชา นำโดยนายกรัฐมนตรีสุรนเรณ

ธันวาคม 2554 มีการประชุมจีพีซีครั้งแรก ภายใต้การบริหารงานของรัฐบาลไทยชุดใหม่ ที่มีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี¹

1.1.2 วิถีชีวิตของชาวบ้านภูมิจรอล ก่อนเกิดเหตุการณ์ความวุ่นวายและการปะทะกันของไทยและกัมพูชา

หมู่บ้านภูมิจรอลเริ่มต้นก่อตั้งขึ้นเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2484 แรกเริ่มเดิมทีเป็นการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนของทั้งชาวไทยอีสาน ไทยเชื้อสายกัมพูชา ชาวกัมพูชา (เขมรถุ่ม) นอกจากนี้ยังมีเกษตรกรชาวไทยในภาคกลาง ภาคใต้และภาคเหนือ ที่อพยพหนีความแห้งแล้ง ได้ย้ายเข้ามาให้พื้นที่หมู่บ้านเพื่อบุกเบิกจับจองพื้นที่ทำกินใหม่อีกด้วย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก็ทำให้หมู่บ้านภูมิจรอลมีความหลากหลายด้านเชื้อชาติ วัฒนธรรม ประเพณีและภาษา

ภาพที่ 2.1 ประเพณีเช่นไหว้ปราสาทโดนตรวน

เมื่อปี พ.ศ. 2492 หมู่บ้านภูมิจรอลก็ได้จดทะเบียนเป็นหมู่บ้านตามกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย โดยปัจจุบันหมู่บ้านภูมิจรอลกลายเป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่ ที่มีประชากรรวมกัน กว่า 600 หลังคาเรือน โดยแบ่งหมู่บ้านออกเป็น 3 หมู่ เพื่อง่ายต่อการดูแลลูกบ้าน หมู่บ้านภูมิจรอลมีศูนย์รวมและหน่วยงานต่างๆ เหมือนกับหมู่บ้านทั่วไป เช่น วัดและสำนักสงฆ์ ร้านอาหาร ขายของชำ ร้านซ่อมรถ ร้านเสริมสวย คลินิก นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานของรัฐอีกจำนวนมาก เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลเสาชงชัย สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียน

¹ เนาวรัตน์ สุขสำราญ, ปัญหาไทย – กัมพูชา ใครทำไทยเสียดินแดน (กรุงเทพมหานคร : บริษัท โปสต์ พับลิชชิง จำกัด, 2555), 15-22.

ประดม โรงเรียนมัธยม ศูนย์อาชีวศึกษา สถานีควบคุมไฟฟ้า สำนักอุทยานแห่งชาติเขาพระวิหาร หน่วยเก็บกู้ทุ่นระเบิด ศูนย์สาธิตเศรษฐกิจพอเพียง หรือแม้กระทั่งหน่วยงานความมั่นคง เช่น ค่ายอาสาสมัครพลเรือน ค่ายตำรวจตระเวนชายแดน รวมทั้งค่ายทหารทั้งที่เปิดเผยและไม่เปิดเผย

หมู่บ้านภูมิจรอลมีระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคค่อนข้างพร้อมมากกว่า 20 ปีแล้ว เป็นต้นว่า มีถนนหลวงหมายเลข 221 ตัดผ่านหน้าหมู่บ้านไปจนถึงเขาพระวิหาร ถนนหลวงหมายเลข 2248 เชื่อมต่อไปยังจังหวัดอุบลราชธานี และถนนหลวงหมายเลข 2335 เชื่อมต่อไปยังจังหวัดสุรินทร์ ชาวบ้านมีไฟฟ้าใช้เกือบทุกครัวเรือน มีระบบแหล่งน้ำปะปาหมู่บ้านและแหล่งน้ำธรรมชาติ ชาวบ้านมีโทรศัพท์มือถือเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสาร บริโภคข่าวสารผ่านเครื่องรับสัญญาณแบบจานดำ

ชาวบ้านมีอาชีพเกษตรกรปลูกข้าว ทำไร่นาสวน ทำไร่มันสำปะหลัง ทำสวนยางพารา ทำหลังคาไผ่หญ้าคา บ้างก็เปิดร้านขายอาหารตามสั่ง ร้านส้มตำ ร้านเบเกอรี่ ขายขนมปัง พืชผัก กาแฟสด มีร้านอินเทอร์เน็ตให้พบเห็นบ้าง บางคนก็ทำของไปขายบตอุทยานแห่งชาติเขาพระวิหาร ซึ่งบริเวณทางขึ้นเขาพระวิหารฝั่งไทยก่อนจะขึ้นไปที่ตัวปราสาทจะมีร้านค้าของฝาก ร้านอาหาร ร้านนวด สำหรับบริการนักท่องเที่ยว ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนแถบนั้น ได้เป็นอย่างดี²

1.1.3 สภาพความเป็นอยู่ของคนในพื้นที่ภูมิจรอลและผลกระทบจากเหตุความขัดแย้งระหว่างคนในและนอกพื้นที่หมู่บ้านภูมิจรอล และการปะทะกันของสองประเทศ

เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2551 พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย เคลื่อนไปชุมนุมใกล้กับชายแดนไทย-กัมพูชา ด้าน จ.ศรีสะเกษ ก่อนที่จะมีการฝ่าด่านเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเข้ามาปะทะชาวบ้านภูมิจรอล จนเกิดความเสียหายและได้รับบาดเจ็บทั้งด้านพันธมิตรและชาวบ้าน

ภาพที่ 2.2 – 2.4 เหตุการณ์การปะทะกันระหว่างกลุ่มพันธมิตรและชาวบ้านภูมิจรอล
เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2551

² กนกวรรณ ระลึก, “ การประกอบสร้างอัตลักษณ์ชุมชน ภูมิจรอล ” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาชนบทศึกษาและการพัฒนา สำนักบัณฑิตอาสา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2555), 61-67.

ความไม่สงบที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่ทำที่ที่เกิดขึ้นต่อมามากหลายครั้ง เป็นเหตุทำให้ชาวบ้าน และคนในพื้นที่สูญเสียโอกาสในหลายๆด้าน เช่น เมื่อมีการปิดทางขึ้นเขาพระวิหารฝั่งไทยและห้าม คนไทยขึ้นไปบนปราสาทเขาพระวิหาร ชาวบ้านก็ไม่สามารถไปค้าขายสินค้าในบริเวณอุทยานได้ รายได้ที่เคยได้รับก็หายไปพร้อมๆกับนักท่องเที่ยว และเมื่อนำรายได้ที่สูญเสียไป มาประเมิน จาก ข้อมูลการสำรวจด้านเศรษฐกิจ โดยมูลนิธิศักยภาพชุมชน พบว่า การท่องเที่ยวที่เขพระวิหาร สามารถสร้างรายได้ให้กับคนในพื้นที่โดยเฉพาะหน้าท่องเที่ยวจะมีคนเข้ามามากถึงวันละ 2,000 – 3,000 คน และไทยค่อยข้างได้เปรียบทางการค้าขายแดนมากกว่ากัมพูชาโดยมีรายได้เฉลี่ยถึง วันละ 7,000 – 10,000 บาท ส่วนหน้าเทศกาลบางคนเคยได้ถึงวันละ 20,000 บาท แต่หลังปิดชายแดน รายได้ลดลงถึง 90 % หรือ ไม่มีรายได้เงินต้องกลายเป็นทำงานรับจ้าง ดินเหนียว หรือแม้แต่ไม่มีเงิน ให้ลูกไปโรงเรียน³ บางคนถึงกับต้องหันไปรับจ้างทำอาชีพที่ไม่สุจริตเช่น ลักลอบตัดไม้พะยุง

พอถึงช่วงเวลาที่เกิดความขัดแย้งของไทยกับกัมพูชา และเกิดเหตุการณ์บ้านปลายหนัก ขึ้นถึงขั้นเกิดการปะทะกันระหว่างสองประเทศไทย – กัมพูชา ส่งผลให้ชาวบ้านต้องอพยบออกจาก พื้นที่เป็นการชั่วคราว และเกิดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินจากเหตุการณ์ปะทะกันระหว่างสอง ประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ภาพที่ 2.5 นายเจริญ ผาหอม อายุ 59 ปี ชาวบ้านภูมิชอรอลเหยื่อกระสุนปืนใหญ่จากกัมพูชา เสียชีวิตคาที่

³ Headline. เดือนความจำ: เมื่อคุณสู้อยู่ที่กรุงเทพฯ แต่พวกเขาต้องอยู่หลบกระสุนปืน [ออนไลน์], สืบค้น 15 พฤษภาคม 2557. เข้าถึงได้จาก <http://www.blogazine.in.th/blogs/headline>

ภาพที่ 2.6 สภาพโรงเรียนมัธยมบ้านภูมิซรอลหลังเหตุการณ์ปะทะกันของไทยและกัมพูชา ในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ 2554 (ปัจจุบันได้มีการซ่อมแซมเป็นที่เรียบร้อยแล้ว)

ภาพที่ 2.7 (ซ้าย) ที่ดินทำกินและสวนยางของชาวบ้านได้รับความเสียหายจากระเบิดที่เกิดจากการปะทะ

ภาพที่ 2.8 (ขวา) บ้านของชาวบ้านที่โดนระเบิดตกใส่เกิดเพลิงลุกไหม้ทิ้งหลัง

แม้ทุกวันนี้ เหตุการณ์จะได้สงบลงแล้ว แต่ชาวบ้าน ก็ยังรู้สึกหวาดผวาและหวั่นเกรงว่าจะเกิดการสู้รบอยู่ตลอดเวลา วิถีชีวิตและประเพณีบางอย่างได้หายไป พื้นที่ที่เคยไปมาหาสู่และใช้ร่วมกันถูกปิดกั้นและขีดเส้นห้ามเข้า แหล่งเงินจากการทำมาค้าขายหรือรายได้จากการท่องเที่ยวเขาพระวิหารได้ขาดหายไป ชาวบ้านต้องคอยระแวงการเดินเท้าเข้าป่าว่าจะเหยียบกับระเบิดหรือไม่ปรับตัวให้เข้ากับหน่วยงานของรัฐและสร้างความคุ้นเคยกับทหาร การไปมาหาสู่ระหว่างญาติพี่น้องของคนทั้งสองประเทศเป็นไปได้ยากมากขึ้น สิ่งเหล่านี้อาจจะดูเป็นเรื่องธรรมดาและสามารถเกิดขึ้นกับคนในพื้นที่บริเวณชายขอบประเทศ แต่แน่นอนว่าถ้าเทียบกันแล้วพวกเราที่ไม่ได้อยู่ในพื้นที่เหล่านั้น มีความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตมากกว่าพวกเขาหลายเท่าตัว

1.2 วิธีคิดแบบและรูปแบบของชาตินิยมไทย

ลัทธิชาตินิยม หมายถึง การปลุกเร้าสำนึกของประชาชนให้เกิดความรู้สึกรักชาติทั้ง ความรู้สึกชาตินิยมทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยมีความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อสร้างชาติให้มีความยิ่งใหญ่และก้าวหน้า ชาติ จึงกลายมาเป็นวาทกรรมที่ใช้หลอมรวมผู้คนให้เป็นอันหนึ่งอันเดียว ท่ามกลางความแตกต่างและหลากหลายของผู้คนในสังคมหรือประเทศ

1.2.1 จอมพล ป.พิบูลสงครามกับชาตินิยมของไทย

ลัทธิชาตินิยมในระบอบประชาธิปไตยของไทยของ ม.ถ. จุลลาภ อรรถ ได้กล่าวไว้ว่า ลัทธิชาตินิยมในระบอบประชาธิปไตยได้ถูกสร้างขึ้นเป็นครั้งแรกในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม โดยเฉพาะในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 บ้านเมืองในขณะนั้นกำลังสับสนวุ่นวายทั้งจากปัญหาภายในและภายนอกประเทศ แต่การเข้ามามีอำนาจของจอมพล ป. ในช่วงเวลาดังกล่าว กลับนับว่ามีความมั่นคงมาก เนื่องจากมีกำลังทหารอยู่ในกำมือทั้งหมดแล้ว การดำเนินการขั้นต่อมาของจอมพล ป. ก็คือ พยายามหากำลังสนับสนุนจากประชาชน และโดยที่ในคณะรัฐมนตรีชุดนี้มี หลวงวิจิตรวาทการนักชาตินิยมคนสำคัญอยู่ด้วย จึงแนะนำให้ใช้วิธีปลุกฝังความรู้สึกชาตินิยมให้เกิดขึ้น เพื่อจะได้พลังของประชาชนไว้สนับสนุนรัฐบาลต่อไป ซึ่งนโยบายชาตินิยมในสมัยของรัฐบาลจอมพล ป. นั้นเป็นแบบ New National High Culture คือ ปฏิเสธความเป็นพื้นบ้านบางอย่างที่เห็นว่าไม่ใช่สิ่งที่ศิวิไลซ์และเป็นสิ่งที่สร้างความด้อยอารยธรรมในสายตาประเทศตะวันตก และเอาสิ่งใหม่ซึ่งเป็นวัฒนธรรมใหม่เข้ามาใช้ เช่น รำวง ชุดไทย การสวมหมวก การมีไฮด์ปาร์ก เป็นต้น รวมทั้งยังเป็นชาตินิยมแบบราชการ (Official Nationalism) คือ เป็นการทำชาตินิยมโดยผู้ปกครอง-ข้าราชการจากส่วนกลาง

และการที่ต้องดำเนินนโยบายที่เข้มแข็งก็เพื่อปลุกใจให้คนรักชาติ สร้างจิตสำนึกเรื่องชาติ ในการต่อต้านการครอบงำหรือเอาเปรียบจากจากประเทศอื่น เช่น ญี่ปุ่น รวมทั้งการสร้างภาพลักษณ์ของพม่า ให้เป็นศัตรูร้ายต่อเอกราชและความเป็นชาติของไทย และพม่าก็เป็นภัยต่อการสร้างชาติไทย ตรงจุดนี้เองที่ทำให้การมองพม่าของคนไทยเริ่มออกมาในทางไม่ดีมากขึ้น ซึ่งนโยบายการสร้างชาตินิยมในสมัยของจอมพลป. ยังได้สนับสนุนอย่างเต็มที่ในการนำเอาบทเพลงลักษณะต่างๆ ที่สะท้อนภาพของนโยบายการสร้างชาติไปสู่ประชาชน หรือถ่ายทอดผลงานนวนิยายละครอิงประวัติศาสตร์ของหลวงวิจิตรวาทการ เช่น เรื่องกรุงแตก เลือดสุพรรณ ผ่านทางวิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ รวมทั้งสื่อต่างๆ ซึ่งละครเหล่านี้ก็ได้ประสบความสำเร็จอย่างสูง จนสร้างกระแสความรู้สึกชาตินิยม และปลุกฝังแนวทางกระแสหลักในการมองพม่าให้แก่ประชาชน จนแทบจะแยกไม่ออกว่าส่วนใด คือ เรื่อง "จริง" หรือ "อิงนิยาย"

แต่ที่จริงปัจจัยสำคัญของการสร้างสำนึกชาตินิยมในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม นั้น เพื่อเป็นการสนองต่อนโยบายการสร้างชาติของตน ทั้งนี้เป็นผลสะท้อนที่ออกมาจากการประกาศใช้ รัฐนิยม (ซึ่งมีหลวงวิจิตรวาทการเป็นประธานคณะกรรมการรัฐนิยม มีหน้าที่พิจารณาการร่างรัฐ นิยมต่างๆ) ซึ่งสุชาติ แสงทอง ได้อธิบายว่า “รัฐนิยม” หมายถึง ประเพณีนิยมที่คณะรัฐมนตรีได้ ประกาศใช้ในรูปประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีมีความมุ่งหมายจะให้ประชาชนปฏิบัติตาม เพื่อความ เจริญวัฒนาถาวรของประเทศชาติ แม้ว่าไม่มีลักษณะเป็นกฎหมายก็ตาม แต่ทั้งนี้รัฐนิยมในสมัยของ รัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม ได้มีการประกาศทั้งสิ้น 12 ฉบับ ซึ่งได้มีการประกาศใช้รัฐนิยม ฉบับที่ 1 ไปเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2482 โดยมีสาระสำคัญ เช่น เปลี่ยนชื่อประเทศจาก “สยาม” เป็น “ไทย” ในในวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2482, เปลี่ยนวันชาติจากวันเฉลิมพระชนมพรรษาเป็น วันที่ 24 มิถุนายน ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2482, การกำหนดว่าคนไทยต้องรู้จักเคารพธงชาติ เพลงชาติ และ เพลงสรรเสริญพระบารมี, การเปลี่ยนวันขึ้นปีใหม่จากวันที่ 1 เมษายนเป็นวันที่ 1 มกราคมแทน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสากล โดยเริ่มเปลี่ยนในปี พ.ศ. 2484 ทำให้ ปี พ.ศ. 2483 มีเพียง 9 เดือน, การยกเลิกบรรดาศักดิ์และการปรับปรุงอักษรไทยใหม่ในปีพ.ศ. 2485, การสนับสนุนในเรื่องอาชีพ เกษตรและอุตสาหกรรม, สนับสนุนให้ใช้สินค้าไทย, การวางระเบียบการแต่งกายของชายและหญิง ให้สวมหมวก โดยมีคำขวัญในสมัยนั้นว่า “มาลानาไทยสู่มหาอำนาจ” โดยหากผู้หญิงคนใดไม่ใส่ หมวกจะถูกตำรวจจับและปรับ, สวมรองเท้า, การแบ่งเวลาในแต่ละวันให้เป็นระเบียบ, การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และยังมี การปรับปรุงที่อยู่อาศัย ตลอดจนไปจนถึงบุคลิกภาพของประชาชน มี การห้ามกินหมากโดยเด็ดขาด ถึงกับให้คณะกรรมการจังหวัดแต่ละแห่งจัดการห้ามการทำสวนพลู ปลูกต้นพลู รวมทั้งห้ามมิให้มีการขายพลูที่ตลาดด้วย, การนั่ง (ไม่ควรนั่งนั่งพับเพียบหรือนั่งลงกับ พื้นที่มีฝุ่นละออง ควรนั่งบนเก้าอี้), การอุ้มลูก (อย่าอุ้มลูกใส่เอวจะทำให้เด็กขาเก เอวคด) และ อาหารการกินว่าควรและไม่ควรกินอะไรบ้าง และผลของการประกาศใช้รัฐนิยมเพื่อพัฒนาชาติใน บริบทต่างๆ ได้สร้างการเปลี่ยนแปลงระบบสังคมไทยอย่างกระทันหัน จึงเป็นผลกระทบต่อการ ปรับตัวของคนในชาติที่เป็น ไปอย่างรวดเร็ว

นับแต่จอมพล ป. พิบูลสงคราม ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในพ.ศ. 2481 ได้ดำเนิน นโยบายชาตินิยม เช่น ออกกฎหมายคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศ, มีการสงวนอาชีพ บางอย่างไว้เฉพาะคนไทย เช่น ช่างตัดผม การผลิตเกลือ พนักงานขับรถโดยสาร การทำพระพุทธรูป เป็นต้น รวมทั้งปลูกฝังให้ประชาชนนิยมใช้สินค้าไทย ด้วยคำขวัญว่า “ไทยทำ ไทยใช้ ไทยเจริญ”⁴

⁴ ภิศักดิ์ กัลยาณมิตร. ทัศนชาตินิยมในราชอาณาจักรสยาม[ออนไลน์], สืบค้น 15 พฤษภาคม 2557. เข้าถึงได้จาก <http://www.oknation.net/blog/print>.

1.2.2 ปัจจัยทั่วไปของการเกิดอุดมการณ์ชาตินิยม

เริ่มต้นจากการเกิดสงครามหรือการถูกคุกคาม (ในกรณีของไทย การคุกคามมาจากจักรวรรดินิยมตะวันตกอันได้แก่อังกฤษและฝรั่งเศส และในทศนะฝ่ายซ้ายการคุกคามมาจากสหรัฐอเมริกา) ชาตินิยมจึงมักเน้นศัตรูของชาติ เช่น กรณีการเน้นเรื่องการเสียดินแดนในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นต้น แต่ที่จริงแล้วชาตินิยม ไม่ใช่เรื่องของการจัดความสัมพันธ์เชิงอำนาจกับชาติอื่นเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของการจัดความสัมพันธ์เชิงอำนาจภายในชาติด้วย นอกจากนี้ยังมีเรื่องของ การเกิดและการขยายตัวของ การพิมพ์ที่ช่วยในการสื่อสารความรู้สึกร่วมกันของคนในชาติเดียวกันหรือ แม้แต่การศึกษาแผนใหม่ที่ให้หลักสูตรร่วมกัน ทำให้สามารถหล่อหลอมให้คนมีความรู้สึกร่วมกัน เหมือน ๆ กัน

การศึกษาถึงผลกระทบของแนวคิดชาตินิยมที่มีมาตั้งแต่ สมัยรัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ พบว่าการสร้างแนวคิดชาตินิยมหรืออัตลักษณ์ของไทย เกิดจากการที่ฝ่ายปกครองต้องการสร้างความเป็นไทยให้เป็นอันหนึ่งอันเดียว และได้นำไปสู่ภาคปฏิบัติการณ์ผ่านสื่อต่างๆ เช่น หนังสือ ตำราเรียน บทเพลง หากแต่ว่ากระบวนการที่เน้นความเป็นชาติแบบหนึ่งเดียวนี้ ได้ไปกดทับความแตกต่างของอัตลักษณ์ปัจเจกบุคคลและชุมชน จนทำให้เกิดแรงแรงเสียดทานภายในสังคม โดยเฉพาะในพื้นที่ของกลุ่มคนที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายสร้างความความเหมือนกันของรัฐ⁵

1.2.3 ผลกระทบจากอุดมการณ์ชาตินิยม

การสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียว เป็นเรื่องที่เหมาะสมที่จะเกิดขึ้นหากมันจะส่งผลให้มีการขับเคลื่อนไปข้างหน้าและเป็นไปเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมทั้งหมดทุกระดับชั้นในสังคม แต่ด้วยบริบทสังคมไทยที่เต็มไปด้วยความหลากหลาย ทั้งด้านเชื้อชาติ ประเพณี วัฒนธรรม ชนชั้น ความคิด หรืออย่างในปัจจุบันก็คือความคิดเห็นทางการเมืองมันก็เป็นเรื่องยากที่จะบีบบังคับให้ทุกคนกลายเป็นอันหนึ่งอันเดียว หลายครั้งที่แนวคิดชาตินิยม ถูกนำมาใช้สร้างเพื่อผลประโยชน์ให้แก่คนบางกลุ่มผู้มีอำนาจทางการปกครองในการควบคุมผู้ที่อยู่ภายใต้การปกครอง ตัดสินความ ถูกผิดโดยลืมนำถึงความหลากหลายของความเป็นมนุษย์ ใช้เป็นเครื่องมือปลุกเร้าจนก่อให้เกิดความวุ่นวาย หรือแม้แต่ความขัดแย้งระหว่างประเทศในหลายๆกรณีก็เกิดจากความรัก ทนง และ ยึดถือในความเป็นชาติของตัวเองเช่นกัน

---

⁵ กนกวรรณ ระลึก, “ การประกอบสร้างอัตลักษณ์ชุมชน ภูมิซรอล ” (วิทยานิพนธ์ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาชนบทศึกษาและการพัฒนา สำนักบัณฑิตอาสา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2555), 21.

1.3 ลัทธิความเชื่อเรื่องภูตผีของไทยในภาคอีสาน

คติความเชื่อเรื่องผีเป็นคติความเชื่อที่มีอยู่ในปัจเจกชนแต่ละคน ซึ่งพยายามหาคำตอบในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ผีเป็นสัญลักษณ์ของอำนาจเหนือธรรมชาติ ที่อยู่เหนืออำนาจการควบคุมของมนุษย์ เมื่อนุษย์มาอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม มนุษย์มีความผูกพันกันและได้แสดงพฤติกรรมร่วมกันเกิดเป็นพิธีกรรมที่เกี่ยวกับความเชื่อเรื่องผี

ผี ในทัศนคติของชาวบ้านเป็นผีที่มีความสำคัญต่อวิถีการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน ผีเป็นผู้ให้ความหมายหรืออาจกล่าวได้ว่า ผีเป็นผู้วางกฎเกณฑ์ในการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน ผีเป็นสิ่งที่รู้สึกสัมผัสได้ อาจจะไม่ใช่ด้วยระบบประสาททั้งห้า หากมันเกิดขึ้นด้วยความเชื่อมั่นและศรัทธา ที่ทำให้เกิดคุณูปภาพในสังคมระดับชาวบ้าน แม้แต่ในราชสำนักไทยแต่เดิมพิธีกรรมต่าง ๆ ก็มีความเชื่อเรื่องผีเข้าไปปะปนอยู่มาก ความเชื่อเรื่องภูตผีนั้นฝังแน่นอยู่กับคตินิยมของคนไทยอย่างแน่นแฟ้นตั้งแต่สมัยอดีต แม้แต่ทางบ้านเมืองก็ยังมีพระราชพิธีเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องภูตผีอยู่ไม่น้อยในรอบปีหนึ่ง ๆ เช่น การเช่นสรวงพระเสื้อเมือง พระทรงเมืองและหลักเมือง รวมทั้งพิธีสอบสวนคติความสมยอมอดีตโดยใช้พิธีลุยไฟ ดำน้ำ เพื่อแสดงความบริสุทธิ์ของจำเลย ซึ่งพิธีกรรมดังกล่าวเป็นความเชื่อในภูตผีวิญญาณทั้งสิ้น แม้แต่สมัยกรุงสุโขทัยซึ่งศาสนาพุทธกำลังเจริญรุ่งเรือง การนับถือผีสางก็ยังนิยมนัยกันอยู่ ปัจจุบันในท้องถิ่นอีสานบางแห่งความเชื่อเรื่องผีก็ยังมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของชุมชนอยู่มาก

สำหรับคนอีสาน ผีคือวิญญาณของผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว หรือที่มีอยู่แล้วโดยไม่ทราบว่ามีมาแต่เมื่อใดหรือมีมาอย่างไร ผีเหล่านี้ประกอบด้วยผีประเภทต่าง ๆ เช่น ผีนา ผีป่า ผีเขา ผีบ้าน ผีหมู่บ้าน ผีปู่ย่าตายาย ผีฟ้า ผีแดน และผีอื่น ๆ หรือแม้กระทั่งผีที่เกิดจากการกระทำของบุคคล เช่น ผีปอบ ความเชื่อเรื่องผีอันเป็นความเชื่อที่มีมาแต่เดิม ผสมผสานกับความเชื่อในพระพุทธศาสนา จนแทบจะแยกกันไม่ออกว่าพิธีกรรมใดเกิดจากความเชื่อในพระพุทธศาสนา หรือพิธีกรรมใดเกิดจากความเชื่อเรื่องผี

ภาพที่ 2.9 – 2.14 พิธีกรรม “ เล่นแม่มด ” เป็นการเก็บตามความเชื่อของชาวไทยเชื้อสายเขมร ที่เมื่อเจ็บป่วยก็จะมีกรบนขอให้หายป่วย เมื่อหายแล้วก็ต้องทำการเก็บน โดยการจัดพิธีขอมา ผีบรรพบุรุษ

ความเชื่อเรื่องผีของชาวอีสานเข้ามาผูกพันในการประกอบอาชีพ ซึ่งว่ามีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของชาวอีสาน การทำนาอันเป็นอาชีพที่ขึ้นอยู่กับสภาพของธรรมชาติดินฟ้าอากาศ จะได้ผลหรือไม่ได้ผลขึ้นอยู่กับธรรมชาติ และสิ่งที่นับว่ามีความสำคัญต่อการทำนาก็คือน้ำ น้ำที่ได้จากน้ำฝน ซึ่งชาวอีสานเชื่อว่ามีผีเป็นผู้คอยบันดาลให้ฝนตก ฝนจะตกต้องตามฤดูกาลหรือไม่ มีน้ำเพียงพอหรือไม่ ขึ้นอยู่กับอำนาจดลบันดาลของผีแถน ก่อนลงมือทำนาเมื่ออย่างเข้าฤดูฝนจึงต้องมีพิธีกรรมขอฝนจากผีแถน เพื่อให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล มีน้ำมากพอที่จะได้ทำนา เมื่อได้น้ำฝนแล้ว ก่อนลงมือหว่านข้าวกล้าก็จะมีพิธีไหว้ผีระจำที่นา หรือที่ชาวบ้านเรียกว่าผีตาแฮก เพื่อข้าวกล้าจะได้เจริญงอกงามไม่ถูกรบกวนจากศัตรูข้าว ได้ข้าวเต็มเม็ดเต็มหน่วย เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินชีวิต เมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยวก็มีพิธีสู่ขวัญลานนวดข้าว สู่ขวัญข้าวเพื่อเป็นสิริมงคลมีข้าวได้พอกินตลอดปี ก่อนที่จะถึงฤดูกาลทำนาในปีต่อไป ซึ่งล้วนแต่เป็นความเชื่อที่เกี่ยวกับผีทั้งสิ้น

ผีเป็นสัญลักษณ์แทนอำนาจเหนือธรรมชาติที่ชาวอีสานให้ความสำคัญมาก เพราะผีผูกพันอยู่กับการดำเนินชีวิต พอแรกเกิดชีวิตก็ผูกพันกับผีทันที คือมีพิธีการสู่ขวัญเด็กแรกเกิด เพื่อให้ผีที่เชื่อว่าเป็นผีร้ายไม่ให้นำมาทำลายชีวิตที่จะเติบโตต่อไปในวันข้างหน้า และให้ผีที่ดีมาคุ้มครองปกป้องรักษาให้เป็นคนดีมีความเจริญ มีวิถีทางในการดำเนินชีวิตที่ดีในภายภาคหน้า เมื่อเจริญวัยขึ้นการดำเนินชีวิตตามฮีตตามคอง อันเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตของชาวอีสานแต่อดี ความเชื่อเรื่องผีก็เข้าไปมีบทบาทอยู่มาก ในหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตเมื่อถึงวัยอันควรที่จะมีชีวิตคู่เข้าสู่พิธีแต่งงาน พ่อแม่ฝ่ายหญิงก็จะคว่าชายที่จะมาเป็นลูกเขย มีความประพฤติเป็นอย่างไร ตามฮีตตามคองหรือไม่ ประพฤติตัวผิดผีหรือไม่ เมื่อพ่อแม่ฝ่ายหญิงพิจารณาเป็นที่พอใจแล้วก็จะจัดให้มีพิธีแต่งงาน ในพิธีแต่งงานนั้นช่วงหนึ่งจะมีพิธีบอกกล่าวผีบรรพบุรุษให้ทราบว่าชายหญิงคู่นี้จะใช้ชีวิตร่วมกัน ขออำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ผีปู่ย่าตาายจงมารับรู้ มาปกป้องรักษาให้ชีวิตคู่ของทั้งสองมีการครองเรือนที่มีแต่ความสุข อย่าให้ความทุกข์มากล้ำกราย แม้ถึงคราวเจ็บป่วยความเชื่อเรื่องผีก็เข้ามาเกี่ยวข้อง โดยชาวอีสานจะพิจารณาจากอาการ จากลักษณะของโรคที่เป็นแยกออกเป็นสองลักษณะ

คือ โรคที่เกิดจากพยาธิหรือเชื้อโรคนั้นหมายถึงเป็นโรคที่เกิดจากธรรมชาติ ต้องหายามารักษาซึ่งอาจได้จากสมุนไพรที่มีอยู่ทั่วไปหรือยาจากสาธารณสุข และถ้าไม่ใช่โรคที่เกิดจากธรรมชาติก็เกิดจากการกระทำของภูติผี หรือว่าคนป่วยไปกระทำการอันใดอันหนึ่งที่เป็น การผิดผีมา ก็จะมีวิธีการรักษาอีกแบบหนึ่ง คือใช้นางเทียม (ผู้ทรงผีฟ้า) เข้าประทับทรงคิดต่อกับผีสอบถามว่าผู้ป่วยได้กระทำการอันใดที่เป็น การผิดผีหรือไม่ ถึงได้สำแดงให้ต้องเป็นไปเช่นนั้น เมื่อทราบจากนางเทียมว่าผู้ป่วยไปกระทำการอันใดที่เป็น การผิดผี ก็ให้ผู้ป่วยไปแก้ไขตรงจุดนั้น ด้วยการแต่งพิธีกรรมเพื่อขอขมาบูชาเช่นสรวง ซึ่งบางรายก็หายจากการเจ็บป่วยจริง ๆ ก็มี อาจเป็นเพราะความเชื่อในอำนาจเหนือธรรมชาติที่ทำให้เกิดกำลังใจในการต่อสู้กับโรคภัยก็เป็นได้

อำนาจเหนือธรรมชาติที่เกี่ยวกับความเชื่อเรื่องผียังเข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตของชาวอีสาน แม้กระทั่งวาระสุดท้ายของชีวิต เมื่อมีคนตายชาวอีสานจะมีพิธีกรรมเกี่ยวกับการส่งวิญญาณของผู้ที่จากไปให้ไปสู่ภพที่มีแต่ความสุข ดินแดนที่ชาวอีสานเชื่อว่ามีความสุขก็คือสวรรค์ จากความเชื่อที่ว่าถ้าได้ทำบุญให้ผู้ตายแล้ว ผู้ตายจะไปมีความสุขอยู่บนสวรรค์น่าจะส่งผลมายังญาติพี่น้องที่อยู่ข้างหลัง คือช่วยให้คลายทุกข์โศกจากการจากไปของญาติที่เสียชีวิต ถึงแม้เขาจะจากไปแต่ก็ไปพบกับความสุขอยู่บนสวรรค์ ซึ่งเป็นดินแดนที่มีแต่ความสุข สงบ สบาย แม้ผู้ตายจะตายไปนานแล้วก็ตาม ชาวอีสานก็ยังมีความเชื่ออาทรต่อผู้ตาย คือยังมีพิธีกรรมในฮีตเดือนเก้า การทำบุญข้าวประดับดินเพื่อเป็นการอุทิศส่วนกุศลให้แก่ญาติพี่น้องที่ล่วงลับไปแล้ว ให้ยังคงได้รับความสุขอยู่บนสวรรค์ โดยเชื่อว่าผีผู้ตายสามารถที่จะรับเอาส่วนบุญนี้ได้

ภาพที่ 2.15 – 2.18 ประเพณี “ บุญข้าวสาก ” เป็นการทำบุญหาบรรพบุรุษและญาติที่ล่วงลับไปแล้ว รวมทั้งเป็นการทำบุญให้กับผีทั้งหลายของชาวอีสาน ประเพณีนี้จะจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี

ความเชื่อเรื่องผีของชาวอีสานยังมีส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องกับอีกหลายสิ่งหลายอย่างไม่ว่าจะเป็น ป่า เขา ไร่ นา และหมู่บ้าน สังกัดได้จากการมีพิธีกรรมทำบุญให้ผีอย่างสม่ำเสมอเกือบตลอดทั้งปี หรือเมื่อมีเหตุการณ์ที่ผิดปกติเกิดขึ้น เป็นเหตุการณ์เฉพาะหน้าก็จะมีการบนบานขอมาต่อภูติผีวิญญาณ เพื่อเป็นการเรียกขวัญและกำลังใจของตนกลับคืนมา เปรียบเสมือนผีคืออำนาจเหนือธรรมชาติ ชาวอีสานมีจิตสำนึกอยู่เสมอว่าธรรมชาติรอบ ๆ ตัว ไม่ว่าจะเป็น ป่า เขา มีภูติผีวิญญาณสิงสถิตอยู่ซึ่งมองไม่เห็นแต่สัมผัสได้ด้วยความรู้สึกที่มีอยู่ในทศนะเช่นนี้เป็นการเอื้อต่อการดำเนินชีวิตให้มีความสมดุลย์ในสังคมอีสาน ไม่เอาโรคเอาเปรียบซึ่งกันและกัน ความเชื่อเรื่องผีในสังคมอีสานคล้ายกับกฎหมายในปัจจุบัน คนอีสานจึงยึดถือปฏิบัติตามฮีตสิบสองคองสิบสี่ ซึ่งหมายถึงบรรทัดฐานแห่งการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน อันมีความเชื่อเรื่องผีเข้าไปเกี่ยวข้องอยู่มาก

ความเชื่อเรื่องผีมีความผูกพันกับชีวิตของคนอีสานตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย เกี่ยวข้องกับชีวิตตลอดเวลา อำนาจเหนือธรรมชาติซึ่งมีผีเป็นตัวแทน จึงเป็นพื้นฐานสำคัญของวิถีชีวิตชาวอีสานมาตั้งแต่ครั้งอดีต ผีทำให้ชาวอีสานดำรงชีวิตอยู่ในสังคมเดียวกันด้วยความราบรื่น สงบสุข โดยไม่ต้องมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร มีศาลมาคอยตัดสินคดีถึงสิ่งถูกผิด ความเชื่อเรื่องผีและฮีตคองในท้องถิ่นจะเป็นสิ่งที่ชี้ว่า อย่างนั้นคืออย่างนี้ไม่ดี ความเชื่อเรื่องผี ความสำคัญอาจจะไม่อยู่ที่ผี แต่อยู่ที่จิตสำนึกของมนุษย์ก็เป็นได้

1.4 ความเป็นมาและรูปแบบวิธีการเล่าเรื่องแบบสัจนิยมมหัศจรรย์ (Magical Realism)

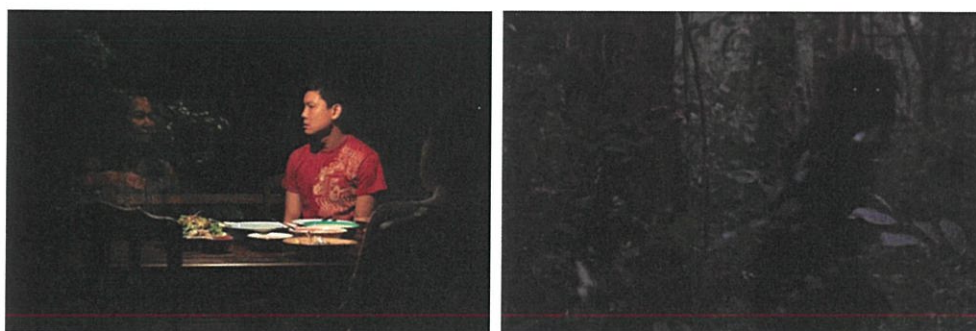
4.1 สัจนิยมมหัศจรรย์ในภาพยนตร์ไทย

ในภาพยนตร์ไทยหลายเรื่องได้มีการเล่าเรื่องที่ผสมผสานความเป็นเหตุเป็นผลทางวิทยาศาสตร์เข้ากับความเชื่อหรือเรื่องเล่าพื้นบ้าน โดยไม่ได้ตัดลึนความถูกผิดเพียงแต่นำเสนอควบคู่กันไปให้ผู้ชมได้ตัดสินใจและเข้าใจเอง ตัวอย่างเช่น ในภาพยนตร์ไทยเรื่อง “๑๕ คำ เดือน ๑๑” ซึ่งสร้างมาจากความเชื่อของชาวท้องถิ่นอีสานในแถบลำน้ำโขง ที่มีความเชื่อเกี่ยวกับปรากฏการณ์บั้งไฟพญานาคในขณะเดียวกันภาพยนตร์ก็ได้ตั้งคำถามทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งท้ายที่สุดตอนจบของเรื่องภาพยนตร์ก็ไม่ได้ชี้นำคำตอบให้กับผู้ชมไปในทางใดทางหนึ่ง

ภาพที่ 2.19 – 2.20 จากภาพยนตร์เรื่อง “๑๕ คำ เดือน ๑๑” ที่พูดถึงความเชื่อในเรื่องบั้งไฟพญานาค

หรืออย่างในเรื่องลุงบุญระลึกชาติ ของอภิชาติพงศ์ ที่ได้มีการพูดถึงความเชื่อเรื่องการระลึกชาติได้ของคน ภูติผีวิญญาณที่ยังคงวนเวียนไม่ไปไหน นั่นก็เกิดจากการหยิบยกเอาความเชื่อของไทยมาใช้

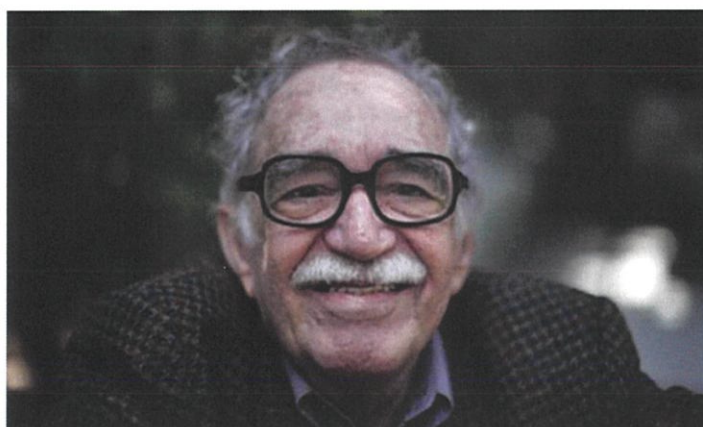

ภาพที่ 2.21 – 2.22 จากภาพยนตร์เรื่องลุงบุญมี

โดยวิธีการเล่าเรื่องที่ใช้การผนวกเอาความแตกต่างของสองขั้วนี้เข้ามาอยู่ด้วยกัน เป็นวิธีการที่ถูกใช้ในงานวรรณกรรมประเภท Magical Realism หรือมีชื่อเรียกในไทยว่า “สัจนิยมมหัศจรรย์”

1.4.2 ต้นกำเนิดและการแพร่หลายของวรรณกรรมลัทธิมนตร์มหัศจรรย์

ลัทธิมนตร์มหัศจรรย์ (Magical Realism) มีต้นกำเนิดในละตินอเมริกา โดยเป็นประเภทหนึ่งของงานวรรณกรรม ลัทธิมนตร์มหัศจรรย์ได้แพร่ขยายกลายเป็นกระแสวรรณกรรมโลกในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อ กาเบรียล การ์เซีย มาร์เกซ (Gabriel García Márquez) ได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณคดีในปี 1982 วรรณกรรมลัทธิมนตร์มหัศจรรย์ก็ได้รับการกล่าวถึงอย่างกว้างขวางไปทั่วทั้งโลก โดยได้รับความสนใจมากเป็นพิเศษจากนักเขียนในหมู่ประเทศโลกที่สาม และประเทศที่เคยตกเป็นอาณานิคมของตะวันตก ตลอดจนนักเขียนชนกลุ่มน้อยในประเทศต่างๆ

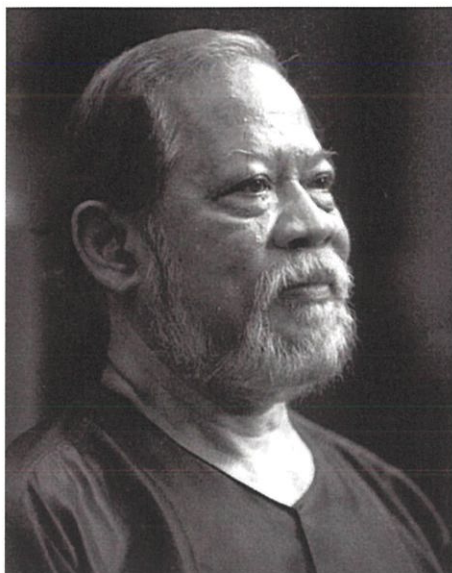

ภาพที่ 2.23 (ซ้าย) กาเบรียล การ์เซีย มาร์เกซ นักเขียนวรรณกรรมแนวลัทธิมนตร์มหัศจรรย์ ชาวละตินอเมริกา

ภาพที่ 2.24 (ขวา) หนังสือ “หนึ่งร้อยปีแห่งความโดดเดี่ยว” ของกาเบรียล การ์เซีย มาร์เกซ (ฉบับแปลเป็นภาษาไทย)

1.4.3 วรรณกรรมลัทธิมนตร์ในไทย

สำหรับในไทย ผู้ที่มีบทบาทในการก่อให้เกิดงานวรรณกรรมประเภทลัทธิมนตร์มหัศจรรย์ จนกลายเป็นวรรณกรรมร่วมสมัย ก็คือ สุชาติ สวัสดิ์ศรี โดยเขาได้ใช้วรรณกรรมประเภทนี้ในการวิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในช่วงหลัง เหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ซึ่งถือว่าเป็นยุคที่เกิดขึ้นของวรรณกรรมประเภทต่างๆ มากมาย ต่อมาลัทธิมนตร์มหัศจรรย์ก็ได้ถือเป็นทางเลือกหนึ่งของวรรณกรรมร่วมสมัยในยุคที่กระแสวรรณกรรมเพื่อชีวิตถูกตั้งคำถาม ทำทนาย และต่อต้านอย่างหนัก ทั้งจากนักเขียนที่เคยเป็นนักเขียนแนวเพื่อชีวิต นักวิจารณ์และนักวิชาการสายเสรีนิยม และอนุรักษ์นิยม บวกกับการหันไปเชิดชูประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการหันไปแห่แหนวัฒนธรรมชุมชน

ภาพที่ 2.25 สุชาติ สวัสดิ์ศรี นักเขียนชาวไทย ผู้บุกเบิกวรรณกรรมแนวสังคมนิยมในไทย

มีนักวิชาการต่างประเทศบางคนได้เสนอว่า ในการจะจำแนกวรรณกรรมว่างานชิ้นใดเป็นงาน สังคมนิยมหัตถ์กรรย์ นั้นควรพิจารณาประเด็นหลักๆ ดังนี้ คือ

1. ต้องมีการปะทะกันของ 2 ขั้วที่แตกต่างกัน คือ ขั้วแห่งความจริงกับขั้วแห่งจินตนาการ ขั้วแห่งธรรมชาติกับขั้วที่เหนือธรรมชาติ ขั้วแห่งเหตุผลกับขั้วนอกเหนือเหตุผล ขั้วแห่งอารยะกับขั้วอนารยะ
2. ต้องมีการให้ข้อมูลของสภาพการสลายความขัดแย้งระหว่าง 2 ขั้วนั้น โดยผู้เล่าเรื่องจะต้องให้มุมมองทั้ง 2 ขั้วนั้นอย่างเท่าเทียมกัน
3. ผู้เล่าเรื่องจะต้องจดเว้นที่จะแสดงวิจารณ์ญาติสินแทน หากแต่เป็นหน้าที่ของผู้ฟัง ผู้ชม ผู้อ่านที่จะต้องทำหน้าที่นั้นด้วยตนเอง

1.5 วิธีคิดและการกำกับภาพยนตร์ วิมุกติ จายะสุนทรา ผู้กำกับชาวศรีลังกา

1.5.1 แรบบันดาลใจจาก ภาพยนตร์เรื่อง *Between Two Worlds* ของ วิมุกติ จายะสุนทรา ผู้กำกับชาวศรีลังกา (Vimukthi Jayasundara)

ชายหนุ่มตกลงมาจากฟ้า
 เส้นแบ่งแยกการสื่อสารถูกเผาไหม้หายไป
 เพื่อปลดปล่อยเมืองและความวุ่นวายให้กลับคือสู่ธรรมชาติ
 เข้าสู่อีกหนึ่งเรื่องราว
 ดำเนินของเจ้าชาย
 ผู้ไขว่คว้าค้นหาความรัก
 ที่ซ่อนตัวภายในโพรงต้นไม้
 ไม่อาจปฏิเสธความอัศจรรย์ของมนตรา
 สิ่งที่เกิดขึ้นแล้วเมื่อวันวาน อาจเกิดขึ้นอีกครั้งในวันพรุ่งนี้

ภาพที่ 2.26 ฉากการพักผ่อน จากภาพยนตร์เรื่อง *Between Two Worlds*

ทบทวนมาถึงภาพยนตร์เรื่อง *Between Two Worlds* ที่เข้าฉายในเทศกาลภาพยนตร์คัตสรร Cinema Diverse Director's Choice ที่จัดขึ้น ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นภาพยนตร์ที่ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจเมื่อได้ชม ภาพยนตร์มีความเนิบช้าและปล่อยให้คนดูได้ซึมซับอารมณ์และความรู้สึกของตัวเองที่ปะทะกับภาพที่ฉายอยู่บนจอ ความมหัศจรรย์เหนือจริงที่ราวกับว่าเป็นเทพนิยายโดยมีนักแสดงที่เป็นสามัญชนได้นำเราเข้าสู่เรื่องอันหลากหลาย เราจะถูกเชื่อมโยงระหว่างความจริงและเรื่องเล่าจากเทพนิยายอย่างไม่สามารถแยกออกจากกันได้ และนั่นคือเสน่ห์ที่ยากจะหาได้ในภาพยนตร์เรื่องอื่นๆ

Between Two Worlds เปิดเรื่องมาด้วยภาพความภาพหมอกควันจากภูเขาไฟ และชายผู้ตกลงสู่ทะเลอันเว้งว้าง ก่อนจะนำเราเข้าสู่ความวุ่นวายของสงครามกลางเมือง ที่แสดงถึงความบ้าคลั่งของมนุษย์ หลังจากนั้นภาพยนตร์ก็ลากพาเราเข้าสู่ป่าและดินแดนที่เราไม่รู้จัก ซึ่งทำให้เราไม่สามารถคาดเดาได้ว่าจะมีสิ่งใดเกิดขึ้นต่อไปในภาพยนตร์

ภาพที่ 2.27 (ซ้าย) ฉากเปิดเรื่อง จากภาพยนตร์เรื่อง Between Two Worlds

ภาพที่ 2.28 (ขวา) ฉากชายผู้ตกลงสู่ท้องทะเล จากภาพยนตร์เรื่อง Between Two Worlds

ภาพที่ 2.29 ฉากทำลายโทรทัศน์ในเมือง ซึ่งเกิดจากความไม่ชอบโทรทัศน์เป็นการส่วนตัวของผู้กำกับ

วิมุक्ति จานะสุนทรา กล่าวถึงภาพยนตร์ของตัวเองว่า “ Between Two Worlds เป็นภาพยนตร์ที่วาดด้วยพลังของประวัติศาสตร์ ของอดีต ของธรรมชาติ ของตัวละครทุกตัว มันคือพลังของภาพยนตร์ ที่จะทำให้เราหลุดออกไปจากเมือง ย้อนกลับไปสู่สิ่งที่เราไม่รู้จัก ไม่อาจคาดเดาได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้น ซึ่งในที่สุดเราก็จะเข้าใจว่า แท้จริงแล้วสิ่งเหล่านี้อยู่รอบตัวเรามาตลอด เมืองอาจทำให้เราเป็นบ้าแต่ธรรมชาติทรงพลังกว่านั้น ธรรมชาติปลุกอดีตและตำนานให้ตื่นขึ้น ธรรมชาติกำเนินทุกสิ่งเพื่อสื่อสารกับเรา กระตุ้นจินตนาการและจิตวิญญาณ ธรรมชาติไม่เคยพ่ายแพ้มนุษย์ และมนุษย์ก็ไม่อาจควบคุมธรรมชาติได้ เพราะธรรมชาตินั้นทรงพลังกว่าเรามากมาย ”

ภาพที่ 2.30 วิมุกติ จานะสุนทร ผู้กำกับชาวศรีลังกา

1.5.2 วิธีคิดและการกำกับภาพยนตร์เรื่อง *Between Two Worlds* ของ วิมุกติ จานะสุนทร

นทรา

จากการสัมภาษณ์ในงาน Cinema Diverse Director's Choice วิมุกติได้เล่าว่า เขาได้รับแนวคิดที่มาใช้ในภาพยนตร์เรื่องนี้ โดยอ้างอิงจากปรัชญาของพุทธศาสนา ที่ว่าในชีวิตเราไม่รู้ว่าจะอะไรจะเกิดขึ้น อดีตอยู่ในหัว อนาคตก็เป็นสิ่งที่คาดเดาไม่ได้ และสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นก็อาจจะไม่ใช่สิ่งที่เราเข้าใจหรือจำเป็นต้องเข้าใจมันทั้งหมด นอกจากนี้เขายังใช้วิธีการเล่าเรื่องโดยการเปรียบเทียบอย่างที่พระพุทธเจ้าชอบใช้ในการสอนเหล่าสาวก ในแง่ของการชมและรับสารจากภาพยนตร์ของ วิมุกติ เขาได้เปิดโอกาสและปล่อยให้ผู้ชมได้ทำความเข้าใจภาพยนตร์ของเขา โดยไม่มีการปิดกั้น และชี้้นำความคิดความเข้าใจของผู้ชมอีกด้วย

ในด้านการสร้างบทและการกำกับภาพยนตร์ วิมุกติ กล่าวว่า ภาพยนตร์ของเขาไม่มีบททั้งหมดคือสิ่งที่เขาต้องการให้เกิดขึ้น เขาเพียงกำหนดสิ่งที่เขาต้องการ โดยที่นักแสดงไม่เคยรู้มาก่อน (Improvise) จากนั้นก็เปิดโอกาสให้นักแสดงของเขาได้จินตนาการผ่านมุมมองของตัวเองเพื่อถ่ายทอดมันออกมา แม้แต่การกำกับภาพเขาก็ใช้วิธีเดียวกันนี้กับตากล้องของเขา และถึงแม้ว่าการทำงานเช่นนี้จะเป็อะไรที่ไม่สามารถควบคุมได้ (ซึ่งเขาเลือกที่จะไม่ควบคุมมันเอง) แต่ได้ผลลัพธ์ที่ออกมาก็เป็นที่น่าพอใจสำหรับเขา

ภาพที่ 2.31 - 2.32 ฉากที่ตัวเองเข้าไปในป่าและพบเจอกับเรื่องไม่คาดคิด จากภาพยนตร์เรื่อง

2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการนำไปใช้

2.1 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นกับคนในหมู่บ้านภูมิซรอล ได้ถูกนำมาปรับใช้ และเป็นข้อมูลในการเขียนบท และสร้างตัวละครที่อยู่ในพื้นที่

2.2 ข้อมูลเรื่องชาตินิยม ถูกเอามาตีความหมายเพื่อ เปรียบเทียบ วาทกรรมเรื่องชาตินิยม และผี ที่ศึกษาจากหัวข้อที่สาม ว่าด้วยเรื่องลัทธิความเชื่อเรื่องผี ซึ่งส่วนตัวข้าพเจ้ามีความเห็นว่า ทั้ง ความเป็นชาติและความเป็นผี คือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อใช้ควบคุมการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม เช่นเดียวกัน

2.3 ใช้เรื่อง สัจนิยมมหัศจรรย์ ในการเชื่อม โลกของความเป็นเหตุเป็นผล (เหตุการณ์ปะทะ ความวุ่นวายในพื้นที่ชายแดน) เข้ากับเรื่องของความเชื่อเรื่องผีบรรพบุรุษ และยังใช้เป็นแนวทางการศึกษาวิธีการดำเนินเรื่อง โดยก่อนหน้านี้ ข้าพเจ้าไม่เคยได้อ่านหนังสือ ของ กาเบรียล การ์เซีย มาร์เกซ ผู้บุกเบิกวรรณกรรมสัจนิยมมหัศจรรย์ แต่ข้าพเจ้าก็เคยได้อ่านงานวรรณกรรมของ ฮารุกิ มูราคามิ นักเขียนชาวญี่ปุ่น ซึ่งก็ถูกจัดอยู่ในงานวรรณกรรมประเภทสัจนิยมเช่นกัน โดยงานเขียนของมูราคามิ จะนำเสนอบริบทของสังคมของญี่ปุ่น ไปพร้อมๆกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวละคร โดยที่เราจะไม่สามารถคาดเดาได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับตัวละคร หรือตัวละครจะทำอะไร

2.4 จากการได้ชมภาพยนตร์ของวิมุกติ จานะสุนทรา ถือเป็นการทลายกรอบการชม ภาพยนตร์ของข้าพเจ้า ภาพยนตร์วิมุกติทำให้ตัวข้าพเจ้าเองมีความรู้สึกอิสระต่อภาพยนตร์มากขึ้น ซึ่งนั่นก็เป็นจุดหนึ่งที่ทำให้ข้าพเจ้ามีวิสัยคิดและทัศนคติต่อการเล่าเรื่องของภาพยนตร์เปลี่ยนไป ข้าพเจ้าเริ่มสนใจที่จะทดลองวิธีการเล่าเรื่องจากก่อนความคิดหรือไอเดียที่เกิดขึ้นเป็นช่วงๆ และตัด ความเป็นเหตุเป็นผลในภาพยนตร์ออกบางส่วน เพื่อให้ตัวละครได้มีอิสระในการพบเจอเหตุการณ์ ประหลาดที่ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ในชีวิตจริง โดยใช้แนวคิดของการเล่าเรื่องของวิมุกติในการอ้างอิง ในการเล่าเรื่องและการกำกับ

บทที่ 3

บทภาพยนตร์

1. ข้อมูลเกี่ยวกับบทภาพยนตร์

1.1 ประเด็น (Theme)

การหลงมัวเมาในชาติก็คงไม่ต่างอะไรจากการโดนผีหลอกให้หลงทางเข้าไปป่าลึก

1.2 พล็อต (Plot)

ป๊องเดินทางทำสารคดีเกี่ยวกับเรื่องปัญหาชายแดนไทย กัมพูชา ป๊องบังเอิญได้พบกับชายชาวบ้านภูมิสลอน วันหนึ่งป๊องถูกผีหลอกพาหลงเข้าไปในป่า ทำให้ป๊องได้พบกับผีบรรพบุรุษ แต่สุดท้ายป๊องก็กลับออกมาจากป่าเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น

1.3 โครงเรื่องย่อ (Synopsis)

ป๊องเดินทางไปจังหวัดศรีสะเกษเพื่อทำสารคดีเกี่ยวกับเรื่อง ปัญหาชายแดนไทย กัมพูชา บริเวณรอบๆเขาพระวิหาร เมื่อเดินทางไปถึงในพื้นที่ ป๊องบังเอิญได้พบกับชายชาวบ้านภูมิสลอน ที่คอยการช่วยเหลือและให้ข้อมูลป๊องในหลายเรื่องๆที่เกี่ยวกับปัญหาในหมู่บ้าน วันหนึ่งชายพาป๊องไปเที่ยวบ้านเพื่อน ป๊องเกิดพลัดหลงเพราะถูกผีคนหนึ่งหลอกพาเข้าไปในป่า ซึ่งทำให้ป๊องได้พบกับผีบรรพบุรุษ แต่สุดท้ายป๊องก็กลับออกมาจากป่าเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น

1.4 โครงเรื่องขยาย (Treatment)

รถเก๋งสีขาววิ่งอยู่บนถนนสายกันทรลักษณ์ - เขาพระวิหาร ป๊องหนุ่มนักทำหนังสารคดีเดินทางมุ่งหน้าสู่หมู่บ้านภูมิสลอน ระหว่างทางที่ใกล้จะถึงปากทางเข้าหมู่บ้าน รถของป๊องเกิดดับเพราะหม้อน้ำแห้ง ป๊องเดินลงมาดูรถขณะที่กำลังจะทำอย่างไรกับปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่นานก็มีชายคน

หนึ่งจับมอเตอร์ไซด์ผ่านมา ชายหนุ่มคนนั้นเดินเข้ามาหาป้อม พลาดใต้ตามอาการของรถ และเสนอตัวช่วยโทรเรียกรถมาลากไปอยู่ซ่อมรถให้

ในอุ้งซ่อมรถในตัวเมืองกันทรลักษ์ ณ ระหว่างที่รอช่างเช็ครถ ป้อมก็เปิดโอกาสพูดคุยกับชายหนุ่มผู้ที่ให้ความช่วยเหลือเขา จึงได้รู้ว่า คนที่ช่วยเขาไว้ในครั้งนี้ ชื่อ ชัย เป็นชาวบ้านหมู่บ้านภูมิลลอน ที่เคยทำงานเป็นกรรมกรในกรุงเทพฯ ก่อนจะกลับมาอยู่บ้านหลังจากที่เกิดเหตุการณ์ปั่นป่วนทางการเมืองในเมืองหลวงและเกิดความไม่สงบในพื้นที่หมู่บ้านของเขา ทั้งสองพูดคุยแลกเปลี่ยน ชัยจึงได้รู้ว่าป้อมมาทำอะไรในละแวกบ้านของเขา ชัยแสดงทางที่ตื่นเต้นเมื่อรู้ว่าป้อมจะมาทำหน้าที่สารคดี เมื่อช่างตรวจดูรถเรียบร้อยปรากฏว่าป้อมต้องทิ้งรถไว้ที่ตู้ก่อน ป้อมไม่มีทางเลือกจึงต้องทำตามที่ช่างบอก ก่อนจะแยกจากกันป้อมจึงเอ่ยถามชัยถึงเรื่องที่พักแถวภูมิลลอน ชัยคิดไม่นานก่อนจะบอกให้ป้อมไปพักกับเขาก็ได้ถ้าไม่รังเกียจ ป้อมตอบรับด้วยความดีใจ ชัยจับมอเตอร์ไซด์พาป้อมไปหาผู้ใหญ่บ้านภูมิลลอนหมู่บ้าน เมื่อไปถึงก็พบว่าผู้ใหญ่ไม่อยู่บ้าน ชัยจึงโทรศัพท์ไปหาผู้ใหญ่เพื่อว่าจะมีคนเข้ามาทำสารคดีในชุมชนของพวกเขา พ่อผู้ใหญ่ที่ติดทำธุระอยู่บอกให้ชัยรอก่อนเวลาผ่านไป ผู้ใหญ่ก็กลับมาที่บ้าน เสร็จธุระพูดคุยกับผู้ใหญ่บ้านก็ตกเย็น ชัยพาป้อมได้ไปที่บ้านของตัวเอง เช้าวันต่อมาชัยพาป้อมตระเวนรอบหมู่บ้าน ไปดูที่พักแพทย์ทหาร ไปดูกิจกรรมชุมชนการทำโพหญ้า พูดคุยกับชาวบ้านที่โดนระเบิด และอีกหลายอย่างในหมู่บ้าน จนถึงตะวันตกดิน เช้าวันต่อมา ชัยพาป้อมขึ้นไปเที่ยวผามออีแดงบนเขาพระวิหาร บนนี้ป้อมได้พูดคุยกับทหารและได้พบกับชาวบ้านคนหนึ่งที่ทำหน้าที่เป็นล่ามแปลภาษาให้ทหารเวลามีการเจรจาระหว่างประเทศ ป้อมได้พูดคุยและได้รับมุมมองความคิดเห็นของชาวบ้านคนนั้นเกี่ยวกับปัญหาชายแดนที่เกิดขึ้น ตกบ่ายป้อมและชัยก็เดินทางลงมาจากผามออีแดง ชัยเข้าไปทำบัตรประชาชนในตัวอำเภอ ป้อมขอเข้าไปด้วยเพราะจะไปดูรถที่ซ่อมไว้

บ่ายวันต่อมา ชัยมีนัดกับเพื่อนที่อยู่บ้านในลี้กเข้าไปในป่าที่ติดเขตชายแดน ป้อมเลยขอตามไปด้วยและอาสาขับรถพาชัยไป ชัยตอบตกลง เมื่อไปถึงบ้านเพื่อนของชัย เพื่อนของชัยจัดการต้อนรับทั้งสองอย่างดี จัดเตรียมอาหารเหล้าพร้อมเสร็จสรรพ เวลาผ่านไปจนมืดค่ำ ทั้งสามนั่งกินเหล้าสนทนาพูดคุยกันอย่างสนุกสนาน ระหว่างที่คุยกัน ป้อมเดินออกจากวงไปเพราะปวดฉี่ ป้อมเดินอ้อมมาทางหลังบ้าน และระหว่างที่ฉี่นั้น ก็มีชายแก่คนหนึ่ง ยืนจ้องมองมาทางป้อม ป้อมตกใจแต่ก็

ไม่ได้เอะอะ โวยวาย ชายแก่หันหลังและเดินเข้าไป ป๊องเดินตามชายแก่เข้าไป ในความมืดมีเสียงดังก้องขึ้นในหัวของป๊องเป็นภาษาเขมรซึ่งป๊องพอรู้แต่ก็ไม่เข้าใจถึงความหมายของถ้อยคำจากเสียงพูดนั้น

(แท้จริงแล้วผีที่มาปรากฏตัวเป็นผีเจ้าคุณปุบรพรพुरुษของป๊องที่เป็นชาวเขมร ผีเจ้าคุณปุบพบทายาทที่พลัดพรากจากกันไปนาน เพื่อที่จะบอกเล่าเรื่องราวความเป็นมาของตระกูล และการที่ช่วยกับป๊องได้ใจกันก็เพราะทั้งสองมีเชื้อสายเดียวกัน อีกอย่างที่สำคัญของการมาปรากฏตัวคือ ผีบรพรพुरुษต้องการจะบอกที่ซ่อนสมบัติล้ำค่าของตระกูลให้ป๊องได้รู้)

เช้าวันต่อมา ก่อนที่ป๊องจะกลับกรุงเทพฯ ป๊องเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นเมื่อคืนให้ชัยฟัง ทั้งสองต่างจำและช่วยบอกให้ป๊องไปทำบุญ เพราะเวลาที่ผีมาปรากฏตัวให้เห็นคือเขาอยากได้ส่วนบุญจากเราตามความเชื่อของคนไทย

1.5 บทภาพยนตร์

1.5.1 บทภาพยนตร์ต้นฉบับ

Scene 1

ภายนอก/ ถนน/ เช้า

บนถนน กัณฑ์ลักษณ์ – เขาพระวิหาร ท้องฟ้าในตอนเช้าปลอดโปร่ง ป๊องขับรถตามทางมาเรื่อยๆ โทรศัพท์มือถือของป๊องดังขึ้น

ป๊อง

“เออ ว่าไง ออ พอดี กูออกมาต่างจังหวัดวะ พี่นะให้กูมาหาข้อมูลทำสารคดี

เฮ้ย กูลืมไปเลยวะ เพื่อนไปเขอะเลยอะดิ เออๆ โทษทีวะ

กัณฑ์ลักษณ์ ก็โอ้เรื่องชายแดนเขาพระวิหารอะไรนั่นแหละ

อากาศดีเหี้ยๆ เฮี้ยๆมึง เดียวก่อนนะ รถกูเป็นไรก็ไม่รู้ วางก่อนๆ”

รถของป๋องดับ ป๋องจ่อครดและลงมาเปิดฝาหน้าดู ปรากฏว่าหม้อน้ำแห้ง ชายคนหนึ่งจับรถจักรยานยนต์ผ่านมาอีกฝั่งถนน พอเห็นว่าป๋องรถเสียอยู่ข้างทาง จึงจับวนกลับมา

ชัย

“รถเป็นหยังอ้าย”

ป๋อง

“คงหม้อน้ำแห้งนะครับ แถวนี้อาจจะมีอู่ซ่อมรถใกล้ๆมั๊ยครับ”

เมื่อชัยได้ยินสำเนียงภาษาว่าป๋องไม่ใช่คนในท้องถิ่น ชัยจึงเปลี่ยนวิธีการพูดกับป๋อง

ชัย

“แถวนี้คงไม่มีอะพี๋ แต่ถ้านในตัวเมืองก็น่าจะพอมีอยู่ ย้อนกลับไปทางที่พี่ผ่านมาอะ”

ป๋องนั่งคิด ชัยเดินลงมาดูรถป๋อง

ชัย

“พี่เอ็ง เดียวผมจะลองหาเบอร์ให้ก่อนนะ”

ชัยเอาโทรศัพท์ออกมาค้นหาเบอร์ ไม่นานปลายสายก็รับ ป็องยื่นดูรถสลับกับมองชัย

ชัย

“เอ๋อ แม่ผู้ใหญ่นี้เจ้ามีเบอร์ร้านซ่อมใหญ่ๆในเมืองบีอะ เอ๋อๆ ให้อภัยนะ

มีรถเสียอยู่ข้างทาง บ่แม่น่ข่อยๆ เพิ่นมาจากไสบุ เบ็งซงคือสิมาไกลอยู่

เอ๋อ เอ๋อ ขอขอบคุณหลาย แม่ผู้ใหญ่นี้”

ชัยวางโทรศัพท์ แล้วยื่นโทรศัพท์ให้ป็อง ป็องรับแล้วเอามือถือของตัวเองออกมาค้นหาเบอร์ซ่อมรถ

Scene 2

ภายนอก/อู่ซ่อมรถยนต์/กลางวัน

ช่างเช็ครถ ป็องยื่นดูอยู่ไม่ห่าง

ช่างซ่อม

“วันนี้ผมว่าคุณคงต้องทิ้งรถไว้ที่นี่”

ป็อง

“แล้วผมจะมาเอารถได้วันไหนครับ อีกสองวันได้มั๊ย”

ช่างซ่อม

“พอดีพ่วงนี้ผมไม่อยู่”

ป๋อง

“อ้อๆ ได้ครับ”

ป๋องเดินไปหาชัย ที่ยืนพิงรถอยู่ หน้ารถชัยมีถุงพลาสติกจากเทศโก้โลตัสสามถุง

ชัย

“เป็นไงบ้างพี่”

ป๋อง

“ก็คงต้องทิ้งไว้สักวันแหละ เอ้อ แถวนี่มีที่พักมัย”

ชัย

“มีแหละพี่ ว่าแต่พี่มาทำอะไรแถวนี้อะ”

ป๋อง

“อ้อพอดีผมมาหาข้อมูลไปทำหนังสือสารคดีเกี่ยวกับหมู่บ้านที่อยู่แถวชายแดนไทยเขมรนะครับ”

ชัย

“เฮ้ย จริงมัยพี ให้ผมเป็นพระเอกได้มัยอะ

ฮ่าๆ ล้อเล่นๆ แต่งั้น พีไปพักที่บ้านผมก็ได้้นะ บ้านผมอยู่ภูมิลอนนันทนะแหละ”

ป๊องหยุดคิด มองหน้าชัย ป๊องเดินไปเอาของ ก่อนจะขึ้นซ้อนท้ายมอเตอร์ไซด์ของชัย ชัยสตาร์ท
รถแล้วขับออกไป

ป๊อง (ถามเบาๆ)

“แถวนี้มีโลตัสด้วยหรือ”

ชัย (ตอบ)

“หลายปีแล้วพี”

Scene 3

ภายนอก/บ้านผู้ใหญ่/กลางวัน

ป๊องซ้อนท้ายมอเตอร์ไซด์มากับชัย รถมอเตอร์ไซด์ของชัยมาจอดที่หน้าบ้านผู้ใหญ่บ้าน บ้าน
ผู้ใหญ่เงียบเหมือน ไม่มีคนอยู่ ป๊องเดินดูลานบ้านผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่เดินเข้ามาพอดี ผู้ใหญ่ดูไม่แก่มาก

ผู้ใหญ่

“อ้าว บักชัยมึงมาแต่โคนไป”

ชัย

“กะบ่โดนปานได้ดอก”

ผู้ใหญ่เดินนำไปที่เตียงใต้ถุนบ้าน แขนงยามไว้ที่ต้นเสา ป้องและชัยเดินตามไป

ผู้ใหญ่

“มานั่งก่อน กินน้ำกินท่ากันล่ะไปล่ะ”

ผู้ใหญ่เดินขึ้นไปเอาน้ำจากบนบ้าน

ชัย

“ยังๆ หัวกะมาวังหัน”

ผู้ใหญ่

“โทษทีๆ ฎไปเบ็งจ้วให้จะเจ้า มันติดล่อม ตายช้า นี้ๆ เขาให้เนื้อกูมา เอาแล้วนั้นไผล่ะ”

ป่อง

“สวัสดีครับ”

ชัย

“อ้อ เพิ่งสิมาหาข้อมูลไปเฮ็ดสารคดีเกี่ยวกับเขาพระวิหารนะ
ข่อยเลยพามาหาเจ้าก่อน ว่าแม่นเจ้านี่ละสิรู้เรื่องดีกว่าหนู”

ผู้ใหญ่

“โอย กะสิรู้ซำกูสู้นี้ละ อยากรู้เรื่องอิยังละ ชั้นเรื่องเขาพระวิหารนั่นนะ ...”

ผู้ใหญ่ถอดรองเท้าทำให้เห็นว่าขาข้างหนึ่งของผู้ใหญ่ใส่ขาเทียม

ป๋อง

“อ้อๆ เดียวก่อนนะครับ”

ป๋อง ตั่งกล้อง แล้วเอาสมุดจดออกมา ชัยรินน้ำใส่แก้วสามใบ

ป๋อง

“พอดีผมมาหาข้อมูลเกี่ยวกับข้อพิพาทนะครับ แล้วก็อยากรู้เรื่องความเป็นอยู่ของคนในหมู่บ้าน
แถวชายแดน”

ผู้ใหญ่บ้านเริ่มเล่าได้ไม่นานก็มี หญิงวัยกลางคนคนหนึ่งเดินเข้ามา

ผู้ใหญ่บ้าน

“เอา นั่นไฟอีกล่ะ”

คนขายประกัน

“สวัสดิ์จะๆ พวกนี้เฮ็ดหยังอยู่”

ผู้ใหญ่บ้าน

“โอ๊ยเขามาหาข้อมูลสิไปเส็ดหนังสือครดี แล้วเจ้ามาหยังนิ”

คนขายประกัน

“โอ้ ข่อยนะติ มาขายประกัน เห็นคนนั่งอยู่ข่อยเลยแวะเข้ามา

เบิ่งๆนี้ สิเอารายละเอียดให้เบิ่ง ควรรสิเฮ็ดไว้ได้ผู้ใหญ่ ชีวิตคนเฮอันมันบ่แนบ่นอนดอก

แสงบ้านเฮานี้แสงบ่แนบ่นอน สิบสิตีกันมือได้กะบ่สู้

บักหล่า่นั้นเด้(มอง ไปที่ป้อ) สนใจบ่ ช่วงนี้มีโปร โมชั่นเด้ ...”

ทุกคนเริ่มสนใจคนขายประกัน รวมทั้งป้อด้วย

Scene 4

ภายใน/บ้านชัย/เย็น

ชัยเปิดบ้าน ป๋องเดินเอาของเข้าไประวาง ก่อนจะเดินดูรอบๆ ป๋องเดินไปหยุดที่รูปของชายคนหนึ่ง
หน้ารูปมีโกศใส่กระดูกวางอยู่

ชัย

“นั่นชาติ พี่ชายผม เขาโดนระเบิดตายเมื่อสามปีก่อน”

ป๋อง

“ผมเสียใจด้วยนะ”

Scene 5

ภายนอก/หลุมหลบภัย/กลางวัน

ป๋องยื่นถ่ายรูปหลุมหลบภัย ชัยเดินเข้าไปในหลุมหลบภัย

ป๋อง

“นี่รัฐเขามาสร้างให้เธอ”

ชัย

“ครับ อันนี้หลังจากที่ยิงกันแล้ว ตรงนู้นมีอีกอัน อันนั้นน่าจะสร้างนานแล้ว”

ป๋อง

“ได้ใช้กันมั๊ย”

ชัย

“ถ้าไม่มีไอ้หลุมพวกนี้ก็คงตายกันเยอะกว่านี้แหละครับ”

ป๋อง

“เอ่อ แล้วข่าผู้ใหญ่เขาไปโดนอะไรมา”

ชัย

“อ้อ แกเคยเล่าให้ฟังว่า เมื่อก่อนแกเป็นทหาร

เจ้าให้ไปช่วยตัวประกันจากฝั่งเขมร

บังเอิญไปเหยียบกับระเบิดเข้า”

ป๋องเงยบึ้ง ชัยเดินออกมาจากหลุมหลบภัย

ชัย

“ชายแดนกิ่งี้แหละ จริงๆป่าเถาะเขตแดนยังมีหุ่นระเบิดอยู่เลยนะ

วันดีคืนดี เดินไปเหยียบเข้าให้ คงดังกว่าถูกรางวัลที่หนึ่ง”

ป้อมหยิบซองบุหรี่ออกมา ยื่นไปทางชัย ชัยปฏิเสธ ป้อมจุกบุหรี่ดูค ชัยมองป้อมก่อนจะเปลี่ยนใจ
ขอลองดูคบ้าง

ชัย

“มีคำพูดหนึ่ง ตอนคนกรุงเขาเข้ามาเรียกร้องเอาเขาพระวิหารคืน

เขาบอกว่าชาวบ้านภูมิลอนเป็นคนไทยหัวใจเขมร

ก็ดูเอาเถอะครับ ผมก็ไม่รู้จะว่ายังไง”

Scene 6

ภายใน/ค่ายทหารพยาบาล/กลางวัน

ชัยขับมอเตอร์ไซด์ที่มีป้อมซ้อนอยู่มากอดลานวัด อันที่เป็นที่รองรับและปรับปรุงเป็นที่
ประจำการหน่วยทหารแพทย์ ป้อมลงจากรถและมองไปรอบๆ ชัยเดินนำป้อมไปที่ซุ้มที่พักกลางวัน
ของทหาร มีนายทหารนั่งอยู่สองคน นายทหารอีกคนเดินถือถ้วยอาหารมาวาง ทหารทั้งสามกำลังจะ
ตั้งวงกินข้าวกลางวัน นายทหารคนหนึ่งเห็นชัยเดินเข้าไป จึงเรียกทัก

นายทหาร1

“อ้าว พ่อหนุ่มสองคนนั้น มาทำอะไรกัน”

ป๋อง

“อ้อ พอดีอยากจะมาขอเก็บข้อมูลจากพี่ๆไปทำงานหน่อยนะครับ”

นายทหาร1

“เอาไปทำอะไร อย่างบอกนะว่าเป็นสายมาจากทางเขมร”

ป๋อง

“อ้อ ป้าๆครับ พอดีผมจะเอาข้อมูลไปทำสารคดี”

นายทหาร1

“อ้อๆ”

นายทหาร2

“เฮ้ยๆ กินข้าวกันก่อนแล้วกัน ค่อยว่ากัน ง่ายๆ เนี่ยหาข้าวลงกันพอดี”

ยังไม่สิ้นเสียงของนายทหาร เสียงมอเตอร์ไซค์อีกคันก็ดังขึ้นมาขัดจังหวะพอดี ชายคนหนึ่งจอดมอเตอร์ไซค์ที่มีเด็กซ้อนท้ายมาด้วย ก่อนจะอุ้มเด็กลงจากรถแล้วมุ่งตรงมาที่ป๋องชัยและทหารยืนอยู่ เขาอุ้มเด็กวิ่งเข้ามาด้วยสีหน้าตื่นและพูดภาษาเขมรรวด เด็กกลายเป็นไม่มีสติ ทหารสามนายรวมทั้งป๋องไม่เข้าใจ ชัยจึงพูดคุยและสอบถามเขาว่าเป็นอะไร เป็นมายังไง สุดท้ายจึงได้เข้าใจ

ชัย

“ลูกชายเพื่อนถูกงูกัดครึ่งหัวหน้า”

ชัยบอกกับทหาร

นายทหาร2

“เอ้า เฮ็ดจังได้ละบัดนี้ ไปตามนายหมอของเฮามาหม”

นายทหาร3 รีบวอไปตามหมอ พุดคุยเสร็จ นายทหาร3 ก็รีบพาชายเขมรออกไปพบหมอ

Scene 7

ภายนอก/ทางขึ้นผามออีแดง/รุ่งเช้า

ชัยขับมอเตอร์ไซด์ พาป้องกันไปผามออีแดง

Scene 8

ภายนอก/บนผามออีแดง/เช้า

บรรยากาศบนผามออีแดงในตอนเช้าเต็มไปด้วยหมอกที่หนาตา ป้องถ่ายรูปส่วนต่างๆ บนผา
ชัยเดิมมาหาป้อมที่กำลังถ่ายรูปพร้อมกับชายคนหนึ่ง ชัยแนะนำผู้ชายคนที่พามาด้วยให้ป้อมรู้จัก

ชัย

“ลุงแดงนี่อายป๊องที่ผมบอกว่าเพื่อนอยากมาคุยกับลุง

นี่ลุงแดงครับที่ผมเล่าให้ฟัง”

ป๊องยกมือไหว้ลุงแดง ลุงแดงรับไหว้ ก่อนจะยิ้มให้อย่างเป็นทางการตัวเอง ลุงแดงเปียชายผิวคล้ำแดด หากไม่ยิ้มก็ดูน่าเกรงขามไม่เบา

ลุงแดง

“เป็นไงพ่อหนุ่ม ถ่ายรูปได้เยอะยัง เนี่ยๆ เดี่ยวลุงพาไปดูข้างบน

จะคุยจะอะไรค่อยว่ากันกินข้าวกันมายัง”

ทั้งสามเริ่มเดินขึ้นไปบนเขา

ป๊อง

“อ้อ ไม่เป็นไรครับ นี่ก็ยังเช่าอยู่เลย”

ลุงแดง

“อ้อ นี่ยังข้างบนมีกาแฟ ไปชงไปอะไรกินกันได้”

ป๊อง

“ลุงพักอยู่ที่นี้เลยหรือครับ”

ลุงแดง

“เออ ก็เฝ้าดูเหตุการณ์แถวนี้แหละ เพื่อถูกเรียกตัวเข้าไปคุยก็ไป

ข้ามไปมาฝั่งไทย ฝั่งเขมร”

Scene 9 (วิดีโอทดลอง เล่าเรื่องศึกสองดินแดน)

ภายใน/ห้องมืด/กลางคืน

เป็นภาพโชนจากเรื่องรามเกียรติ์ ตอน ยกรบ ตัดหน้าตัวละครในเรื่องสลับกับหน้านักการเมือง มีบทขับเสภาเกี่ยวกับการเมืองไทยร้ายคลอ ตัดกับภาพตอนพันธมิตรปะทะกับชาวบ้าน การเผชิญหน้ากันของเจ้าหน้าที่และประชาชน และการปะทะกันต่างๆที่เกิดขึ้น

Scene 10

ภายนอก/ทางเดินบนผามออีแดง /กลางวัน

ป้อมกับชัยเดินมาหารถที่จอดอยู่ เขาทั้งสองพูดคุยกันระหว่างเดิน

ป้อม

“ปราสาทเขาพระวิหารสวยดีนะ น่าเสียดายที่เราขึ้นไปไม่ได้”

ชัย

“ครับ อย่างที่ลุงแกว่าล่ะครับ บางทีผมเองก็ไม่ว่าผู้ใหญ่ข้างบนเขาคิดอะไรกันอยู่

คนเมืองบางกลุ่มก็เหมือนกัน คนในพื้นที่ก็คอยรับเคราะห์ไป

จริงๆเมื่อก่อนที่นี่ก็เต็มไปด้วยคนที่เขาขายของทำมาหาเลี้ยงชีพตัวเองนะครับ ครึกครื้นกันพอสมควรคือ ก็ไม่ได้ขับเคลื่อนเศรษฐกิจชาติอะไรหรอก แต่อย่างน้อยมันก็ช่วยให้ชาวบ้านมีรายได้เลี้ยงปากท้องจนเจ้าครอบครัวตัวเองได้”

ป๋องเงียบฟัง

ป๋อง

“ชาวบ้านเขาเดือดร้อนกันเยอะมั๊ย”

ชัย

“คือตอนหลังก็หาอาชีพใหม่ทำกันได้แหละครับ แต่ในส่วนอื่นๆ เช่นประเพณีที่เคยทำกันมาก็งดๆกันไป ตอนพันธมิตรขึ้นมาปีนั้น ช่วงนั้นตรงกับประเพณีแข่งโดนดาของที่นี่เลยนะครับ”

ป๋องทำหน้าที่ไม่เข้าใจ

ชัย

“งานทำบุญหาบรพบุรุษนะครับ

ไทยเขมรก็มาทำด้วยกัน บนปราสาทนั่นแหละครับ”

เดินมาถึงรถมอเตอร์ไซด์ที่จอดไว้พอดี ชัยสตาร์ทรถ

ป๋อง

“เอ่อ ชัย วันนี้เข้าเมืองมัย”

ชัย

“เอ่อ นี่ถ้าคุณไม่ทักผมก็เกือบลืมเลยนะ”

Scene 11

ภายในที่ว่าการอำเภอ/กลางวัน

ชัยเดินเข้าไปในอำเภอ พนักงานถ่ายบัตรนั่งกดโทรศัพท์ พนักงานคนอื่นๆทำสีหน้าเคร่งเครียด
อยู่บนหน้าคอม ทุกคนต่างไม่ได้สนใจการเข้ามาของชัย

ชัย

“โทษนะครับ”

เจียบ

ชัย

“โทษนะครับพอดีผมมาทำบัตร”

เจ้าหน้าที่ทำบัตรเงยหน้าขึ้นมามองชัย

เจ้าหน้าที่

“ไหนขอคู่มือเก่าซิ”

ชัยยื่นให้พนักงาน พนักงานรับไปและตรวจคู่มือ

เจ้าหน้าที่

“หมดอายุเกินหกสัปดาห์แล้วนิ ทำไมเพิ่งมาทำ ก่อนหน้านี้ไปทำอะไร”

คือเริ่มรู้สึกกลัวเจ้าหน้าที่

ชัย

“คือผม ...”

เจ้าหน้าที่

“จะทำก็ต้องเสียค่าปรับสองร้อยนะ”

ชัย

“ครับ”

เจ้าหน้าที่

“ไปๆ นุ่นเตรียมตัวถ่ายทางนุ่น”

ชัยถูกไปตามที่เจ้าหน้าที่บอก เจ้าหน้าที่ก็หันหน้ากดโทรศัพท์ต่อ ไม่นานก็เดินตามชัยไป

ชัยยืนอยู่หน้ากล้องถ่ายบัตร เจ้าหน้าที่ทำมือบอกให้ชัยเอียงซ้ายนิด ขวาหน่อย

เจ้าหน้าที่

“นี่ถ้าไม่มีการเลือกตั้งก็คงไม่มาทำสินะ แล้ว ได้เงินเท่าไรล่ะ”

ชัยเหลือบมองหน้าเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ไม่ได้สนใจ กดปุ่มชัตเตอร์ที่อยู่ในมือก็ถือว่าเสร็จ

Scene 12

ภายนอก/หน้าบ้านเพื่อนชัย/เย็น

รถยนต์ของป๋องขับมาจอดที่ลานบ้าน เพื่อนของชัยเดินออกมาต้อนรับ ชัยกับเพื่อนทักทายกัน เป็นภาษาเขมร ชัยแนะนำป๋องให้เพื่อนรู้จักเป็นภาษาเขมร เพื่อนชัยยกมือไหว้ป๋อง ป๋องรับไหว้

เพื่อนชัย

“สวัสดีครับ บ่ต้องเกรงใจเด้อครับ เข้ามาก่อนๆ”

ป๋องเกือบจะไม่รู้เรื่องแต่ก็พอเดาออก จึงเดินตามทั้งสองไป

Scene 13

ภายนอก/บ้านเพื่อนชัย/กลางคืน

บนเตียงไฟโตรมไม้ใหญ่ มีอาหารกับแกต้มน้ำวางอยู่มากมาย ชัย เพื่อนของชัย และป๋อง พุดคุยกันอย่างสนุกสนาน ทั้งสามเริ่มเมา เพื่อนของชัยพูดเป็นภาษาเขมร ก่อนจะเดินออกจากวงไป

ชัย

“เพื่อนผมบอกว่า เขาขุดพระได้ เดี่ยวเขาจะ ไปเอาพระมาให้ดู”

ชัยหันมาอธิบายให้ป๋องฟัง เพื่อนชัยเดินลงมาพร้อมพระพุทธรูปเก่าๆ

เพื่อนชัยหันไปถามป๋อง

เพื่อนชัย

“อ้ายๆ ผมว่านี่มันต้องของดีแท้ๆ เจ้าผู้เรื่องพระบิ

ขันข่อยเอาไปขายสิได้จักบาทนี้เจ้าว่า”

ป๋องพอจับใจความคำถามได้

ป๋อง

“พอดีผมไม่ค่อยมีความรู้เรื่องพระเลยครับ คงช่วยประเมินค่าไม่ได้”

เพื่อนหันไปถามชัย ป๋องลุกออกจากวงไป

ชัย

“กูกะบ่ฮู้คือกัน ...”

Scene 14

ภายนอก/ป่า/กลางคืน

ป๋องยืนฉีอยู่ สักพักมีเสียงในต้นไม้ ป๋องฉีเสร็จจัดแจงกางเกงเรียบร้อยแต่ยังจ้องเข้าไปในป่าตามเสียงนั้น ไม่นานป๋องก็เดินเข้าไปในป่า

Scene 15 (วังวงเสียงเขมร)

ภายใน/ห้องมืด/กลางคืน

ภาพมืดสนิท มีเสียงคนแก๊งขึ้นเป็นภาษาเขมร

ป๋อง(ร้องถาม)

“คุณเป็นใคร แล้วนี่เกิดอะไรขึ้นกับผมเนี่ย”

เสียงพูดภาษาเขมรยังดังต่อเนื่อง

(ข้าคือบรรพบุรุษของเจ้า ข้ารอเจ้ามาเจ็ดชั่วโคตร เราพลัดพรากกันมานานเกินไป หลังจากปู่ทวดของปู่ทวดของเจ้าอพยบข้ามมาเขตสยาม ข้าก็ต้องอยู่อย่างโดดเดี่ยว เจ้าคงลืมชื่อเขมรลุ่มไปหมดแล้ว แม้นเพียงภาษาที่เป็นรากเหง้าของเจ้า เจ้าก็จำไม่ได้ อย่าว่าแต่ภาษาเลย แม้แต่ตัวข้าที่เป็นบรรพบุรุษเจ้า เจ้าก็ยังลืม ยิ่งไปกว่านั้น สิ่งที่บรรพบุรุษร่วมกันสร้างมา พวกคนรุ่นหลังอย่างพวกเจ้า กลับเอามาเป็นเงื่อนไขแย่งชิงฆ่าฟัน แลเอาการทำลายกันเสียสิ้น เหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น ข้ารู้สึกโศกเศร้ายิ่งนัก แต่ไม่เป็นไร ข้ามิได้รู้สึกแค้นเคืองอะไรพวกเจ้ามากมาย วันเวลาคงทำให้อะไรเปลี่ยนไป ข้าเข้าใจข้อนี้เป็นอย่างดี ข้ามาวันนี้ไม่ได้ต้องการอะไรจากเจ้า ข้าพเพียงต้องการมาบอกพระพุทธรูปองค์นั้น เป็นสิ่งนำข้ามาพบเจ้าและก็จะนำเจ้าไปพบกับขุมสมบัติของข้า เจ้าจงเอาพระองค์นั้นมาเป็นของเจ้าให้ได้ และปฏิบัติดีงาม หากทำได้ พระพุทธรูปจะนำเจ้าไปพบกับสิ่งที่ข้าปรารถนาจะมอบให้เจ้าเอง)

ป๋อง

“คุณคือใคร คุณพูดอะไร”

ภาพตัดสลับเหตุการณ์และหน้าป๋องอย่างรวดเร็ว

Scene 16

ภายนอก/หน้าบ้านชัย/กลางวัน

ป๋องเก็บของขึ้นรถ ชัยหิ้วของฝากมาส่งบนรถ

ชัย

“ของครบยังครับ”

ป๋อง

“ผมว่าน่าจะครบแล้วนะ เอ๋อชัย เมื่อคืน

ผมว่าผมเจอผีนะ พูดภาษาเขมรกับผมด้วยนะ คือเขาจะรู้มัยว่าผมเป็นคนไทย ฟังเขมรไม่รู้เรื่อง”

ชัยจำป๋องที่พูดเหมือนเป็นเรื่องตลก

ชัย

“ผมว่าเขาคงรู้แหละแต่แค่ไม่อยากคุยกับพี่เป็นภาษาไทย

แต่ก็แปลกดีเหมือนกันนะ ผมอยู่ที่นี้ ร้อยวันพันปีผมไม่เคยเจอเลยนะ

พี่มาแปบเดียวก็เจอของดีเขมรเข้าให้ซะงั้น”

ป๋อง

“ดีกับพี่อะดิ”

ชัยจำก่อนจะกลับมาพูดจริงจัง

ชัย

“ฉันพบว่าพี่คงต้องไปทำบุญแล้วละครับ

เขาคงอยากได้ส่วนบุญจากพี่

ตามความเชื่อของคนไทยก็เป็นอย่างนั้นแหละ”

ป๋อง

“อืม ผมเห็นด้วยนะ”

จบ

สรุปการเขียนบทภาพยนตร์

ผู้ที่อ่านบทไม่เข้าใจว่า บทภาพยนตร์ต้องการจะสื่อถึงอะไร ด้วยรายละเอียดที่ไม่ได้บอกอย่างชัดเจน หากแต่แสดงนัยยะบางอย่างไว้เพียงเล็กน้อย ยังขาดรายละเอียดที่บ่งบอกถึงคาแร็กเตอร์ของตัวละคร เช่นการที่เลือกให้ตัวละครเป็นนักทำสารคดี แต่ข้อมูลดังกล่าวไม่แสดงอยู่ในบทภาพยนตร์มีบทพูดมากเกินไปทำให้เนื้อเรื่องไม่กระชับ

และบุคคลอื่นก็ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทไว้ว่า บทไม่มี Conflict ที่จะเป็นตัวขับเคลื่อนให้ตัวละครดำเนินไปสู่การแก้ปัญหาจนถึงฉากคลี่คลาย ทำให้ภาพยนตร์มีความน่าเบื่อ ขาดการนำติดตามเรื่อยๆและไม่มีอะไรให้ดู และตอนจบของเรื่องก็ไม่สามารถบอกอะไรให้คนดูเข้าใจได้

- การปรับแก้บทครั้งที่2 ได้ตัดบทพูดบางส่วนออก ปรับตอนจบของเรื่องจากการที่ตัวเอกของเรื่องรอดกลับออกมาเหมือน ไม่มีอะไรเกิดขึ้น เป็นมีผู้เข้าไปช่วยและเสียชีวิตจากการเข้าไปช่วยตัวเอก

- การปรับแก้บทครั้งที่3 ตัวข้าพเจ้าไม่ชอบตอนจบของบทที่ถูกแก้ครั้งที่2 จึงมีการปรับแก้ตอนจบอีก กลายเป็น ตัวละครเอกหลงเข้าไปในป่าและกลายเป็นปีศาจเฝ้าถ้ำศักดิ์สิทธิ์ และปรับเปลี่ยนบางฉากที่ข้าพเจ้ารู้สึกไม่ต้องการออกไป การแก้บทในครั้งสุดท้ายถูกแก้ไขให้เป็นไปตามแนวทางที่ข้าพเจ้าต้องการซึ่งอาจจะทำให้บทไม่เป็นไปตามความต้องการของผู้คนทั่วไป เช่น ข้าพเจ้าไม่พยายามที่จะสร้าง Conflict ให้กับบท บทจึงกลายเป็นตัวแทนของการเล่าเรื่องจากมุมมองของข้าพเจ้าไปเรื่อยๆ คล้ายการจดบันทึกสิ่งที่ข้าพเจ้าพบเจอและบันทึกสิ่งที่ข้าพเจ้าจินตนาการถึง ณ ขณะหนึ่งเท่านั้นเอง ซึ่งนั่นก็ทำให้ บทภาพยนตร์ไม่มีความต่อเนื่องและขาดความเป็นเหตุเป็นผลในบางช่วงบางตอน ซึ่งเป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าตั้งใจให้เกิดขึ้นในบทภาพยนตร์นี้

1.5.2 บทภาพยนตร์ฉบับสมบูรณ์

Scene 1

ภายในที่ว่าการอำเภอ/กลางวัน

ชัยเดินเข้าไปในอำเภอ พนักงานถ่ายบัตรนั่งกดโทรศัพท์ พนักงานคนอื่นๆทำสีหน้าเคร่งเครียด
อยู่บนหน้าคอม ทุกคนต่างไม่ได้สนใจการเข้ามาของชัย

ชัย

โทษนะครับ

เจ้าหน้าที่เสียบ

ชัย

โทษนะครับพอดีผมมาทำบัตร

เจ้าหน้าที่ทำบัตรสาวคนหนึ่งเงยหน้าขึ้นมามองชัย

เจ้าหน้าที่

ไหนขอคู่มือเก่าซิ

ชัยยื่นให้พนักงาน พนักงานรับไปและตรวจคู่มือ

เจ้าหน้าที่

หมดอายุเกินหกสิบวันแล้วนิ ทำไมเพิ่งมาทำ ก่อนหน้านี้ไปทำอะไร

ชัยเจียบ

เจ้าหน้าที่

จะทำก็ต้องเสียค่าปรับนะ

ชัย

ครับ

เจ้าหน้าที่

ไปๆ นุ่นเตรียมตัวถ่ายทางนุ่น

ชัยลุกไปตามที่เจ้าหน้าที่บอก เจ้าหน้าที่ก้มหน้ากดโทรศัพท์ต่อ ไม่นานก็เดินตามชัยไป

ชัยยืนอยู่หน้ากล้องถ่ายบัตร เจ้าหน้าที่ทำมือบอกให้ชัยเอียงซ้ายนิด ขวาหน่อย

เจ้าหน้าที่กอดันชัตเตอร์ที่อยู่ในมือก็ถือว่าเสร็จ

Scene 2

ภายนอก/ ถนน/ เข้า

บนถนน กัณฑ์ลักษณ์ – เขาพระวิหาร ท้องฟ้าในตอนเช้าปลอดโปร่ง ป้อมขับรถตามทางมาเรื่อยๆ เสียงเพลงลูกทุ่งดังจากวิทยุป้อมหมุนหาคู่ใหม่จนไปหยุดอยู่ที่คลื่นที่กำลังรายงานข่าวบ้านเมือง ป้อมขับรถไปสักพักไม่นาน รถของป้อมก็เกิดดับ ป้อมหักรถเข้าริมถนน จอดรถและลงมาเปิดฝาหน้าดู ปรากฏว่าหม้อน้ำแห้ง ชัยขับรถจักรยานยนต์ผ่านมาอีกฝั่งถนน พอเห็นว่าป้อมรถเสียอยู่ข้างทาง จึงขับวนกลับมา

ชัย

รถเป็นหยั่งอ้าย

ป้อม

คงหม้อน้ำแห้งนะครับ

แถวนี้พอจะมีอู่ซ่อมรถใกล้ๆมั๊ยครับ

เมื่อชัยได้ยินสำเนียงภาษาว่าป้อมไม่ใช่คนในท้องถิ่น ชัยจึงเปลี่ยนวิธีการพูดกับป้อม

ชัย

แถวนี้คงไม่มีอะพี แต่ถ้านในตัวเมืองก็น่าจะพอมีอยู่

ย้อนกลับไปทางที่พี่ผ่านมาอะ

ป๋องนั่งคิด ชัยเดินลงมาดูรูปป๋อง ชัยนั่งคิดหาทางออก ก่อนหยิบเอาโทรศัพท์ที่ออกมากดหาเบอร์ แล้วยื่นโทรศัพท์ให้ป๋อง ป๋องรับแล้วเอามือถือของตัวเองออกมากดเบอร์อยู่ซ่อมรถ

Scene 3

ภายนอก/อยู่ซ่อมรถยนต์/กลางวัน

ช่างเช็ครถ ป๋องยื่นคู่มือไม่ห่าง

ช่างซ่อม

วันนี้ผมว่าคุณคงต้องทิ้งรถไว้ที่นี่

ป๋อง

แล้วผมจะมาเอารถได้วันไหนครับ

ช่างซ่อม

อีกสองวันได้มัย

ป๋อง

อ้อๆ ได้ครับ

ป๋องเดินไปหาชัย ที่ยื่นพิงรถอยู่ หน้ารถชัยมีถุงพลาสติกจากเทศโก้โลตัสสามถุง

ชัย

เป็นไงบ้างพี่

ป๋อง

ก็คงต้องทิ้งไว้สักวันแหละ เอ้อ แถวนี่มีที่พกมัย

ชัย

มีแหละพี่ ว่าแต่พี่มาทำอะไรแถวนี้อะ

ป๋อง

อ้อพอดีผมมาหาข้อมูลไปทำหนังสือเกี่ยวกับหมู่บ้านที่อยู่แถวชายแดนไทยเขมรนะครับ

ชัย

เฮ้ย จริงมัยพี่ ให้ผมเป็นพระเอกได้มัยอะ

ฮ่าๆ ส้อเล่นๆ แถ้จั้น พี่ไปพกที่บ้านผมก็ได้นะ บ้านผมอยู่ภูมิลอนนั่นแหละ

ป๋องหยุดคิด มองหน้าชัย ป๋องเดินไปเอาของ ก่อนจะขึ้นซ้อนท้ายมอเตอร์ไซด์ของชัย ชัยสตาร์ทรถแล้วขับออกไป

ป๋อง (ถามเบาๆ)

แถวนี้มีโลตัสด้วยหรือ

ชัย (ตอบ)

หลายปีแล้วพี่

Scene 4

ภายนอก/บ้านผู้ใหญ่/กลางวัน

ป๋องซ้อนท้ายมอเตอร์ไซด์มากับชัย รถมอเตอร์ไซด์ของชัยมาจอดที่หน้าบ้านผู้ใหญ่บ้าน

บ้านผู้ใหญ่เงียบเหมือนไม่มีคนอยู่ ป๋องเดินดูลานบ้านผู้ใหญ่

ไม่นานผู้ใหญ่ก็เดินเข้ามาพอดี

ผู้ใหญ่

อ้าว บักชัยมึงมาแต่โดนไป (อ้าวชัย มึงมานานยัง)

ชัย

กะบ่โดนปานได้ดอก (ก็ไม่นานเท่าไรหรือครับ)

ผู้ใหญ่เดินนำไปที่เตียงใต้ถุนบ้าน แขนงยามไว้ที่ต้นเสา ป้องและชัยเดินตามไป

ผู้ใหญ่

มานั่งก่อน กินน้ำกินท่ากันละไปละ (มาๆ นั่งก่อน กินน้ำกินอะไรมาหรือยัง)

ผู้ใหญ่เดินขึ้นไปเอาน้ำจากบนบ้าน

ชัย

ยังๆ หัวกะมาวังหัน (ยังๆ ก็เพิ่งมาถึงเมื่อ)

ผู้ใหญ่

โทษทีๆ ฎไปเบ็งจ้วให้จะเจ้า มันติดลุ่ม ตายช้า นีๆ เขาให้เนื้อกูมา เอาแล้วนั้นไผละ

(โทษทีนะ ก็ไปดูจ้วให้ชาวบ้าน มันติดลุ่มตาย นี้เขาแบ่งเนื้อมาให้)

ผู้ใหญ่ยื่นเนื้อมาอวดชัย

ป่อง

สวัสดีครับ

ป๋องยกมือไหว้ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านรับไหว้

ชัย

อ้อ นี่เพื่อนสิมาหาข้อมูลไปเสียดสารคดีเกี่ยวกับเขาพระวิหารนะ

ข้อยเลยพามาหาเจ้าก่อน ว่าแม่น้เจ้านี้ละสิรู้เรื่องดีกว่าหนู

(อ้อนี่คือคนที่จะมาทำสารคดีเกี่ยวกับเขาพระวิหาร

ผมเลยพามาหาผู้ใหญ่ก่อน ผมคิดว่าผู้ใหญ่น่าจะรู้เรื่องดีที่สุด)

ผู้ใหญ่

โอ้ย กะสิรู้ซำกูสนี้ละ (โอ้ย กูก็รู้เท่าที่กูรู้แหละ)

อยากูรู้เรื่องอียังละ ขันเรื่องเขาพระวิหารนั้นนะ ...

(แล้วอยากูรู้อะไรละ ถ้าเรื่องเขาพระวิหารละกันนะ...)

ผู้ใหญ่ถอดรองเท้าทำให้เห็นว่าขาข้างหนึ่งของผู้ใหญ่ใส่ขาเทียม

ป๋อง

อ้อๆ เดียวก่อนนะครับ

ป๋อง ตั่งกล้อง แล้วเอาสมุดจดออกมา ชัยรินน้ำใต้แก้วสามใบ

ป๋อง

พอดีผมมาหาข้อมูลเกี่ยวกับข้อพิพาทนะครับ

แล้วก็อยากรู้เรื่องความเป็นอยู่ของคนในหมู่บ้านแถวชายแดน

ผู้ใหญ่บ้านเริ่มเล่าได้ไม่นานก็มี หญิงวัยกลางคนคนหนึ่งเดินเข้ามา

ผู้ใหญ่บ้าน

เอา นั้นไปอีกละ

คนขายประกัน

สวัสดีจ่ะจ่ะ

พากันเฮ็ดหยังอยู่

ผู้ใหญ่บ้าน

โอ๊ยเขามาหาข้อมูลไปเฮ็ดหนังสือสารคดี แล้วเจ้ามาหยังนี้

คนขายประกัน

โอ้ ขอย่นะดิ มาขายประกัน เห็นคนนั่งอยู่ข่อยเลยวะเข้ามา

เบิ่งๆนี่ สิเอารายละเอียดให้เบิ่ง

คนขายประกันเอาเอกสารออกจากกระเป๋าแจกผู้ใหญ่ ป๊องและชัย ทั้งสามเปิดดูรายละเอียด
คนขายประกันรินน้ำใส่แก้วแล้วยกดื่ม

คนขายประกัน

ควรรีเส็ดไว้ได้ผู้ใหญ่วีชีวิตคนเฮฮันมันบ่แนบ่นอนดอก

เฮ่งบ้านเฮานี้เฮ่งบ่แนนอน สิรบสิตักันมือได้กะบ่ฮู้

บักหล่านันเด้(มองไปที่ป๊อง) สนใจบ่ ช่วงนี้มีโปร โมชั่นเด้ ...

ป๊องยิ้มให้คนขายประกัน

Scene 5

ภายใน/บ้านชัย/เย็น

ชัยเปิดบ้าน ป๊องเดินเอาของเข้าไปวาง ก่อนจะเดินดูรอบๆ ป๊องเดินไปหยุดที่รูปของชายคนหนึ่ง
หน้ารูปมีโกศใส่กระดูกวางอยู่

ชัย

นั่นชาติ น้องชายผม

เขาโดนระเบิดตายเมื่อสามปีก่อน

ป๋อง

ผมเสียใจด้วยนะ

Scene 6

ภายนอก/หลุมหลบภัย/กลางวัน

ป๋องยื่นถ่ายรูปหลุมหลบภัย ชัยเดินเข้าไปในหลุมหลบภัย

ป๋อง

นี่รัฐเขามาสร้างให้หรือ

ชัย

กรับ อันนี้หลังจากที่ยิงกันแล้ว

ตรงนู้นมีอีกอัน อันนั้นน่าจะสร้างนานแล้ว

ป๋อง

ได้ใช้กันมั๊ย

ชัย

ถ้าไม่มีไอ่หลุมพวกนี้ก็คงตายกันเยอะกว่านี้แหละครับ

ป๋อง

เอ่อ แล้วข่าผู้ใหญ่เขาไปโดนอะไรมา

ชัย

อ้อ แกเคยเล่าให้ฟังว่า เมื่อก่อนแกเป็นทหาร

เข้าให้ไปช่วยตัวประกันคนไทยจากฝั่งเขมร

บังเอิญไปเหยียบกับระเบิดเข้า

ป๋องเงิบบฟัง ชัยเดินออกมาจากหลุมหลบภัย

ชัย

ชายแดนก็จี้แหละ จริงๆป่าเถาะเขตแดนยังมีทุ่นระเบิดอยู่เลยนะ

วันดีคืนดี เดินไปเหยียบเข้าให้

คงดีกว่าถูกรางวัลที่หนึ่ง

ป้อมหีบของบุหรี่ป้อมออกมา ขึ้นไปทางซ้าย ซ้ายปฏิเสศ ป้อมจุกบุหรี่ป้อม ซ้ายมองป้อมก่อนจะเปลี่ยนใจ
ขอลองดูคบบ้าง

ชัย

มีคำพูดหนึ่ง ตอนคนกรุงเขาเข้ามาเรียกร้องเอาเขาพระวิหารคืน

เขาบอกว่าชาวบ้านภูมิลอนเป็นคนไทยหัวใจเขมร

ก็ดูเอาเถอะครับ ผมก็ไม่รู้ว่ายังไง

Scene 7

ภายนอก/ ใต้ถุนบ้าน/ กลางคืน

ใต้ถุนบ้าน บรรยากาศเงียบๆ ป้อมนั่งอยู่หน้าคอม ชัยเดินลงมาจากบ้าน หลังจากอาบน้ำเสร็จ

ชัย

อ้าวพี่ป้อม ทำไรอยู่ ไม่นอนหรอครับ

ป้อม

อ้อ เนี่ย รูปที่ไปถ่ายมาวันนี้

ชัยเดินมานั่งข้างๆ ป๋อง ป๋องเปิดรูปให้ชัยดู เป็นรูปที่ไปถ่ายชัยกับชาวบ้านที่ทำหลังคามุมจาก

ชัย

โหย นี่พี่แอบถ่ายผมหรือ

ป๋อง

ฮ่าๆ หล่อดีนะครับ

ทั้งสองคูรูปแล้วก็ขำ

Scene 8

ภายนอก/ทางขึ้นผามออีแดง/รุ่งเช้า

ชัยขับมอเตอร์ไซด์ พาป๋องขึ้นไปผามออีแดง

Scene 9

ภายนอก/บนผามออีแดง/เช้า

บรรยากาศบนผามออีแดงในตอนเช้าเต็มไปด้วยหมอกที่หนาตา ป๋องถ่ายรูปส่วนต่างๆ บนผา ชัยเดินมาหาป๋องที่กำลังถ่ายรูปพร้อมกับชายคนหนึ่ง ชัยแนะนำผู้ชายคนที่พามาด้วยให้ป๋องรู้จัก

ชัย

ลุงแดงนี้ฮ้ายป่องที่ผมบอกว่าเป็นอยากมาคุยกับลุง

นี่ลุงแดงครับ ที่ผมเล่าให้ฟัง

ป่องยกมือไหว้ลุงแดง ลุงแดงรับไหว้ ก่อนจะยิ้มให้อย่างเป็นทางการตัวเอง ลุงแดงเบียดชายผิวคล้ำแดด หากไม่ยิ้มก็ดูน่าเกรงขามไม่เบา

ลุงแดง

เป็นไงพ่อหนุ่ม ถ่ายรูปได้เยะยัง เนี่ยๆ เต๋ยวลุงพาไปดูข้างบน

จะคุยจะอะไรค้อยว่ากันกินข้าวกันมายัง

ทั้งสามเริ่มเดินขึ้นไปบนเขา

ป่อง

อ้อ ไม่เป็นไรครับ นี่ก็ยังเช่าอยู่เลย

ลุงแดง

อ้อ เนี่ยๆ ข้างบนมีกาแฟ ไปชงไปอะไรกินกันได้

ป๋อง

ลุงพักอยู่ที่นี้เลยหรอครับ

ลุงแดง

เออ ก็เฝ้าดูเหตุการณ์แถวนี้แหละ เผื่อถูกเรียกตัวเข้าไปคุยก็ไป

ข้าม ไปมาฝั่งไทย ฝั่งเขมร

Scene 10 (วิดีโอทดลอง เล่าเรื่องศึกสองดินแดน)

ภายใน/ห้องมืด/กลางคืน

เป็นภาพโชนจากเรื่องรามเกียรติ์ ตอน ยกรบ ตัดหน้าตัวละครในเรื่องสลับกับหน้านักการเมือง มีบทขับเสภาเกี่ยวกับการเมืองไทยรายคลอ ตัดกับภาพตอนพันธมิตรปะทะกับชาวบ้าน การเผชิญหน้ากันของเจ้าหน้าที่และประชาชน และการปะทะกันต่างๆที่เกิดขึ้น

Scene 11

ภายนอก/ทางเดินบนผามออีแดง /กลางวัน

ป๋องกับชัยเดินมาหารถที่จอดอยู่ เขาทั้งสองพูดคุยกันระหว่างเดิน

ป๋อง

ปราสาทเขาพระวิหารสวยดีนะ น่าเสียดายที่เราขึ้นไปไม่ได้

ชัย

ครับ อย่างที่ลุงแก้วล่ะครับ บางทีผมเองก็ไม่ว่าผู้ใหญ่ว่าเขาคิดอะไรกันอยู่

คนเมืองบางกลุ่มก็เหมือนกัน คนในพื้นที่ก็คอยรับเคราะห์ไป

ป๋องเจียบฟัง

ชัย

จริงๆเมื่อก่อนนี้ ชาวบ้านเขาของมาขายเต็มไปหมดเลยนะครับ

ครึกครื้นกันพอสมควร

ชัยพูดพลางชี้ให้ดูบริเวณที่คนเคยเขาของมาขาย ตอนนี้เหลือเพียงตู้ขายน้ำที่ปิดอยู่

ป๋อง

ชาวบ้านเขาเดือดร้อนกันเยอะมัย

ชัย

คือตอนหลังก็หาอาชีพใหม่ทำกันได้แหละครับแต่ในส่วนอื่นๆ เช่นประเพณีที่เคยทำกันมาgingดๆ

กันไป ตอนพันธมิตรขึ้นมาปีนั้น ช่วงนั้นตรงกับประเพณีแข่งโคนตาของที่นี่เลยนะครับ

ป๋องทำหน้าที่ไม่เข้าใจ

ชัย

งานทำบุญหาบรพบุรุษนะครับ ไทยเขมรก็มาทำด้วยกัน บนปราสาทนั่นแหละครับ

เดินมาถึงรถมอเตอร์ไซด์ที่จอดไว้พอดี ชัยสตาร์ทรถ

Scene 12

ภายนอก/หน้าบ้านเพื่อนชัย/เย็น

รถยนต์ของป๋องขับมาจอดที่ลานบ้าน เพื่อนของชัยเดินออกมาต้อนรับ ชัยกับเพื่อนทักทายกัน เป็นภาษาเขมร ชัยแนะนำป๋องให้เพื่อนรู้จักเป็นภาษาเขมร เพื่อนชัยยกมือไหว้ป๋อง ป๋องรับไหว้

เพื่อนชัย

สวัสดีครับ บ่ต้องเกรงใจเคื้อครับ เข่มาก่อนๆ

ป๋องเกือบจะไม่วู้เรื่องแต่ก็พอเดาออก จึงเดินตามทั้งสองไป

Scene 13

ภายนอก/บ้านเพื่อนชัย/กลางคืน

บนเตียงใต้ร่มไม้ใหญ่ มีอาหารกับแกต้มน้ำวางอยู่มากมาย ชัย เพื่อนของชัย และป๋อง พุดคุยกันอย่างสนุกสนาน ทั้งสามเริ่มเมา เพื่อนของชัยพูดเป็นภาษาเขมร ก่อนจะเดินออกจากวงไป

ชัย

เพื่อนผมบอกว่า เขาขุดพระได้ เดี่ยวเขาจะไปเอาพระมาให้ดู

ชัยหันมาอธิบายให้ป๋องฟัง เพื่อนชัยเดินลงมาพร้อมพระพุทธรูปเก่าๆ

เพื่อนชัยหันไปถามป๋อง

เพื่อนชัย

อ้ายๆ ผมว่านี่มันต้องของดีแท้ๆ เจ้าผู้ครองพระบิ ขันข่อยเอาไปขายสิได้จกบาทนี้เจ้าว่า

ป๋องพอจับใจความคำถามได้

ป๋อง

พอดีผมไม่ค่อยมีความรู้เรื่องพระเลยครับ

คงช่วยประเมินค่าไม่ได้

เพื่อนหันไปถามชัย ป๋องลุกออกจากวงไป

ชัย

กูกะบ่สู้ก็อกัน ...

Scene 14

ภายนอกป่า/กลางคืน

ป๋องยืนถืออยู่ สักพักมีเสียงในต้นไม้ ป๋องฉะเสร็จจัดแจงกางเกงเรียบร้อยแต่ยังจ้องเข้าไปในป่าตามเสียงนั้น ไม่นานป๋องก็เดินเข้าไปในป่า ฝืนชาติพี่ชายของชัยเดินนำหน้าป๋องไป ป๋องเดินตาม ชาติเดินเร็วขึ้น เร็วขึ้น แล้วก็หายไปในความมืด ป๋องมองหา

Scene 15 (วังวงเสียงเขมร)

ภายในห้องมืด/กลางคืน

ภาพมืดสนิท มีเสียงคนแก่อังขึ้นเป็นภาษาเขมร

ป๋อง(ร้องถาม)

คุณเป็นใคร แล้วนี่เกิดอะไรขึ้นกับผมเนี่ย

เสียงพูดภาษาเขมรยังคงต่อเนื่อง

“ข้าคือบรรพบุรุษของเจ้า ข้ารอเจ้ามาเจ็ดชั่วโคตร เราพลัดพรากกันมานานเกินไป หลังจากปู่ทวดของปู่ทวดของเจ้าอพยพข้ามมาเขตสยาม ข้าก็ต้องอยู่อย่างโดดเดี่ยว เจ้าคงลืมชื่อเขมรลุ่มไปหมดแล้ว แม้นเพียงภาษาที่เป็นรากเหง้าของเจ้า เจ้าก็จำไม่ได้ อย่าว่าแต่ภาษาเลย แม้แต่ตัวข้าที่เป็นบรรพบุรุษเจ้า เจ้าก็ยังลืม ยิ่งไปกว่านั้น สิ่งที่บรรพบุรุษร่วมกันสร้างมา พวกคนรุ่นหลังอย่างพวกเจ้า กลับเอามาเป็นเงื่อนไขแย้งชิงฆ่าฟัน แลเอามาทำลายกันเสียสิ้น เหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น ข้ารู้สึกโศกเศร้ายิ่งนัก แต่ไม่เป็นไร ข้ามิได้รู้สึกแค้นเคืองอะไรพวกเจ้ามากมาย วันเวลาคงทำให้อะไรเปลี่ยนไป ข้าเข้าใจข้อนี้เป็นอย่างดี ข้ามาวันนี้ไม่ได้ต้องการอะไรจากเจ้า ข้าพเพียงต้องการมาบอกพระพุทธรูปองค์นั้น เป็นสิ่งนำข้ามาพบเจ้าและก็จะนำเจ้าไปพบกับชุมชนสมบัติของข้า...”

มีบทบรรยายภาษาไทย

ป๋อง

คุณคือใคร คุณพูดอะไร

ภาพตัดสลับเหตุการณ์และหน้าป๋องอย่างรวดเร็ว

เสียงระเบิดดังขึ้น ป๋องตกใจ ก่อนระเบิดจะดังไปทั่ว ป๋องงงว่าเกิดอะไรขึ้น พอเสียงระเบิดดังมากขึ้น ป๋องก็วิ่งหลบ เขา รู้สึกเหมือนกับว่าระเบิดตกลงมาใกล้กับเขา ป๋องวิ่งวนอยู่ในป่า ชาติ วิ่งมาจากข้างหลังแล้วกระซอกแซกแซกป๋องวิ่ง

Scene 16 (ถ้าป๋อง เขตต้องห้าม)

ภายนอก/ป่า/กลางวัน

ในป่ารก ถ้ำสูงใหญ่แห่งหนึ่งถูกล้อมรอบไปด้วยสายลึนจ์ มีกระทงแห่งที่ใช้ทำบุญหาบรรพบุรุษ ถูกทิ้งอยู่บริเวณต้นไม้ใหญ่ใกล้ๆถ้ำ ในกระทงมีรูปเขียนมีเสขากอาหารและขนม นายพรานคนหนึ่ง

เดินเข้ามาในเขตต้องห้าม ก่อนจะเดินเลาะไปหลังถ้ำ ป้องกลายเป็นปีศาจ ซ่อนตัวอยู่ในหลืบถ้ำ จ้อง
มองคุณที่เข้ามาในบริเวณถ้ำ

จบ

บทที่ 4

ขั้นตอนในการผลิตภาพยนตร์สั้น

1. การเตรียมการก่อนการผลิต (Pre Production)

1.1 การคัดเลือกนักแสดง

1.1.1 บทบาทที่ต้อง Casting

บทป้อง

ป้องคือตัวละครเอกที่ใช้ในการดำเนินเรื่อง ป้องเป็นคนกรุงเทพฯ ทำงานด้านสารคดี อายุประมาณ 25 – 27 เพศชาย

ลักษณะภายนอก ดูทะมัดทะแมง ใส่เสื้อผ้าสบายๆ นิ่งๆ สุขุมและดูลุยได้ทุกสถานการณ์

บทชัย

ชัยคือชาวบ้านในชายแดนเขาพระวิหาร ทำอาชีพรับจ้างก่อสร้างในกรุงเทพฯ น้องชายเสียชีวิตจากเหตุระเบิด อายุ 23 – 25 เพศชาย

ลักษณะภายนอก เป็นชาวบ้าน ผิวคล้ำ ขี้เก๋น ดูจริงจัง

1.1.2 วิธีการคัดเลือกนักแสดง

- ดูบุคลิกภาพนอกว่าตรงกับบทบาทที่ต้องการหรือไม่
- ผู้กำกับจะอธิบายเรื่องและข้อมูลบางส่วนที่เกี่ยวกับภาพยนตร์ ให้ผู้ที่เข้าทดสอบการแสดงฟังเพื่อสร้างความเข้าใจ และพูดคุยสอบถามถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ในบทภาพยนตร์เพื่อดูมุมมองของนักแสดงต่อเรื่องที่ภาพยนตร์ต้องการจะนำเสนอ
- ให้นักแสดงลองทดสอบการแสดง โดยการอ่านบทและเล่นตามบท โดยดูการพูดจาว่าเป็นธรรมชาติหรือไม่ ดูสีหน้าและท่าทางการแสดงอารมณ์ว่าเหมาะสมตามที่ต้องการหรือไม่
- ให้นักแสดงลองแสดงสดจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ เพื่อทดสอบการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ทดสอบความเป็นธรรมชาติของแต่ละบุคคล รวมถึงตรวจสอบความเข้าใจและการตีความบทภาพยนตร์ของผู้แสดง

1.1.3 Casting sheets

Casting sheets

Production : ศิลปินพนธ์

Title : เสี่ยเจ้ารวรร่วมฉิ่ง

บทบาท : ป๋อง		
ชื่อ : เต๋ สว่างสรรค์ ศรีเสนา		
ที่อยู่ :		
โทรศัพท์ : 0910828378		
เพศ : ชาย	อายุ: 26	
สัญชาติ: ไทย	ค่าแสดง: -	
สัดส่วน		
น้ำหนัก: 66	ส่วนสูง: 178	
ผม: ดำ, สั้น		
เสื้อผ้า		
เสื้อ: M	กางเกง:	
รองเท้า: 45	หมวก: Free Size	

หมายเหตุ : เข้าบทได้เร็ว, มีทักษะการแสดง

Casting Sheets

Production : ศิลปนิพนธ์

Title : เสียดเจ้ารวรวิวมณีรุ่ง

บทบาท : ชัย		
ชื่อ : จ่อย บุญมี องค์กรสาม		
ที่อยู่ :		
โทรศัพท์ : 0953010945		
เพศ : ชาย	อายุ: 28	
สัญชาติ: ไทย	ค่าแสดง: -	
สัดส่วน		
น้ำหนัก: 165	ส่วนสูง: 63	
ผม: ดำ,สั้น		
เสื้อผ้า		
เสื้อ: M	กางเกง:	
รองเท้า: 45	หมวก: Free Size	

หมายเหตุ : คูมีอายุมากกว่าที่ต้องการในบท บุคลิกภายนอกดูแข็งแกร่งกว่าที่ผู้กำกับคิดไว้, ไม่เคยแสดงภาพยนตร์มาก่อน

1.2 การกำกับศิลป์ (Production Design)

1.2.1 ตัวอย่างภาพยนตร์ที่ใช้อ้างอิงการกำกับศิลป์

ภาพที่ 4.1 – 4.2 จากภาพยนตร์ เรื่องแสงศตวรรษ ของ อภิชาติพงศ์ วีระเศรษฐกุล

ภาพยนตร์ของอภิชาติพงศ์จะเน้นความเป็นธรรมชาติ ทั้งสถานที่ถ่ายทำและ นักแสดง ด้วยความที่เขาเชื่อว่า ปุถุชนทั่วไปก็สามารถเป็นตัวเอกในภาพยนตร์ได้ อาจจะเป็นแนวคิดจากงานทดลองแรกๆของเขา ที่ลองให้คนทั่วไปสวมบทเป็นตัวละครจากบทละครที่ดาราเคยแสดงไว้ ซึ่งมันทำให้เขาได้เห็นมุมมอง การตีความ และบุคลิกของแต่ละคนแตกต่างกันไป ด้านภาพก็เขาก็เน้นให้ดูเป็นธรรมชาติอาจจะด้วยว่าต้องการนำเสนอความจริงผ่านภาพยนตร์ของเขา จะเห็นได้ว่า ภาพยนตร์ของอภิชาติพงศ์จะนำเสนอความจริงที่มีอยู่ในสังคมไทย ทั้งจากความทรงจำ สิ่งที่เขาพบเห็น หรือจากประวัติศาสตร์ ที่มักจะถูกแทรกอยู่ในบทพูด สถานการณ์ที่ตัวละครพบเจอ บางอย่างถูกแสดงผ่านสัญลักษณ์ในภาพที่เขาเลือกมาใช้ และเราก็จะพบสัญลักษณ์ของชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ให้นั่งของเขาหลายรูปแบบ เช่น ภาพพระบรมฉายาลักษณ์ ธงชาติ ทหาร แพทย์ อาชีพที่เรียกว่า ข้าราชการ หรือพระสงฆ์ หนึ่งในตัวแทนของศาสนาพุทธ

ภาพที่ 4.3 – 4.4 จากภาพยนตร์สั้นเรื่อง A Letter to Uncle Boonmee

ภาพที่ 4.5 จากภาพยนตร์สั้นเรื่อง A Letter to Uncle Boonmee ซึ่งของอภิชาติพงศ์ ใช้การถ่ายแบบ Open From มีภาพกว้างๆ และบางฉากของภาพยนตร์เรื่องนี้ใช้วิธีการถ่ายแบบ Long Take ซึ่งนี่ก็เป็นอีกหนึ่งอย่างที่เป็นเอกลักษณ์ในหนังของอภิชาติพงศ์

ภาพที่ 4.6 จากภาพยนตร์เรื่อง สัตว์ประหลาด ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับชายรักชาย ซึ่งในเรื่องเราจะเห็นความเป็นจริงได้จากบุคคลิกตัวละครที่เขาเลือกมา ซึ่งไม่ใช่หนุ่มสาวหน้าตาดีหรือ การเสื่อผ้า สถานที่ที่ถูกเลือกไว้ทุกอย่างล้วนถูกกำหนดขึ้นให้สมจริง เพื่อบอกให้ผู้ชมได้รู้ว่า เรื่องพวกนี้มันก็มีจริงอยู่ในชีวิตประจำวันนั่นแหละ

1.2.2 สถานที่ถ่ายทำ (Location)

เลือกสถานที่ที่เป็นโรเคชั่นในหมู่บ้านจริง ด้วยบรรยากาศ และสภาพแวดล้อม

บ้านชัย

บ้านที่เลือก จะเป็นบ้านแบบที่พบเห็นได้ในภาคอีสานซึ่งจะเป็นบ้านไม้ที่ได้ดูบ้าน และบ้านที่อยู่แถวๆชายแดนก็จะมีหลุมหลบภัยอยู่ใกล้ๆบ้าน

ภาพที่ 4.7 สถานที่ถ่ายทำ บ้านของชัย

ภาพที่ 4.8 ใต้ดูบ้านที่มองลอดเห็นหลุมหลบภัย

หลุมหลบภัย

หลุมหลบภัยที่เลือกจะเป็นหลุมหลบภัยที่ใหญ่ เพื่อให้ตัวละครสามารถเข้าไปเดินสำรวจได้ และง่ายต่อการถ่ายทำภายใน

ภาพที่ 4.9 หลุมหลบภัยแบบบล็อกคอนกรีต

ภาพที่ 4.10 หลุมหลบภัยแบบท่อ

อู่ซ่อมรถ

เลือกอู่ซ่อมที่ดูมีอายุการใช้งานที่นานและไม่ดูหยาบและเป็นระเบียบเกินไป ให้ความรู้สึกเหมือนอยู่ในต่างจังหวัด อย่างอู่ที่เลือกมา ถูกตัดแปลงจากปั้มน้ำมันร้าง ซึ่งจะสามารถพบเห็นได้ทั่วไปตามต่างจังหวัด โดยเฉพาะในภาคอีสาน

ภาพที่ 4.11 - 4.12 บรรยากาศการศภายในอู่ซ่อมรถ

1.2.3 เสื้อผ้าตัวละครหลัก

จะเน้นไปที่สี แดง ขาว น้ำเงิน ซึ่งเป็นสีที่มีอยู่บนธงไตรรงค์ของไทย เพื่อจะแทรกความหมายและนัยยะตามสีบนธงชาติ เข้าไปอยู่ในภาพยนตร์

ภาพที่ 4.13- 4.14 ตัวอย่างเสื้อผ้าของป๊อง

1.3 เอกสารแยกย่อยบท

เอกสารการแยกย่อยบท
(Script Breakdown Sheet)

วันที่ : 12/2/2557			
ชื่อบริษัท : Hukikuni Production		ชื่อเรื่อง : เสียเจ้าราวีร่วมฉีรุง	
บทหน้า : 1-2			
ผู้กำกับ : อริสา พลโยธา			
กำกับภาพ : ราชพฤกษ์ ดิยะจามร			
หมายเลขฉาก : 1		ภายนอก / <u>ภายใน</u>	
เหตุการณ์โดยย่อ : ชัยมาทำบัตรประชาชน		<u>กลางวัน</u> / กลางคืน	
จำนวนหน้าของฉาก : 2			
นักแสดง	เบอร์โทรศัพท์	อุปกรณ์ประกอบฉาก (Props)	
บุญมี อังค์สาม	09 5301 0945	-	
		เครื่องแต่งกาย	ผม/หน้า
		เสื้อโปโลสีแดงเข้ม	-
		เสื้อเชิ้ต	
		กล้อง	เทคนิคพิเศษ
		SONY NEX FS100	-
		Special Equipment (ELECTRICAL/GRIP/CRANE)	
		-	
		เสียง / ดนตรี	สถานที่
		บันทึกเสียง	ที่ว่าการอำเภอ กันทรลักษ์
นักแสดงประกอบ : จูตินันท์ สิงห์ทอง (เจ้าหน้าที่ทำบัตร)			
การขนส่งและยานพาหนะ : รถตู้			

NOTES:

เอกสารการแยกย่อยบท
(Script Breakdown Sheet)

วันที่ : 13/2/2557			
ชื่อบริษัท : Hukikuni Production		ชื่อเรื่อง : เสียเจ้าราวีร่วมฉิ่ง	
บทหน้า : 13, 3, 6-9			
ผู้กำกับ : อริสา พลโยธา			
กำกับภาพ : ราชพฤกษ์ ดิยะจามร			
หมายเลขฉาก : 8, 2, 4		<u>ภายนอก</u> / ภายใน	
เหตุการณ์โดยย่อ : ชัยพาป้องกันรถขึ้นผามออีแดง, ป้องรถเสีย,		<u>กลางวัน</u> / กลางคืน	
ชัยพาป้องกันบ้านผู้ใหญ่			
จำนวนหน้าของฉาก : 6			
นักแสดง	เบอร์โทรศัพท์	อุปกรณ์ประกอบฉาก (Props)	
สร้างสรรค์ ศรีเสนา	09 1082 8378	รถยนต์ รถจักรยานยนต์ กระเป๋า กิ่ง สมุด	
บุญมี องค์กรสาม	09 5301 0945		
		เครื่องแต่งกาย	ผม/หน้า
		เสื้อโปโลสีแดงเข้ม	-
		เสื้อยืดสีน้ำเงิน เสื้อเชิ้ต	
		กล้อง	เทคนิคพิเศษ
		SONY NEX FS100	-
		Special Equipment (ELECTRICAL/GRIP/CRANE)	
		-	
		เสียง / ดนตรี	สถานที่
		บันทึกเสียง	ถนน, บ้านผู้ใหญ่
นักแสดงประกอบ : ผู้ใหญ่บรียง ตั้งสุข			
การขนส่งและยานพาหนะ : รถตู้			

NOTES:

เอกสารการแยกย่อยบท
(Script Breakdown Sheet)

วันที่ : 13/2/2557			
ชื่อบริษัท : Hukikuni Production		ชื่อเรื่อง : เสียเจ้าราวีร่วมฉิ่ง	
ผู้กำกับ : อริสา พลโยธา		บทหน้า : 5	
กำกับภาพ : ราชพฤกษ์ ดิยะจามร			
หมายเลขฉาก : 5		ภายนอก / <u>ภายใน</u>	
เหตุการณ์โดยย่อ : ชัยพาป่องมาบ้าน		<u>กลางวัน</u> / กลางคืน	
จำนวนหน้าของฉาก : 1			
นักแสดง	เบอร์โทรศัพท์	อุปกรณ์ประกอบฉาก (Props)	
สร้างสรรค์ ศรีเสนา	09 1082 8378	รถจักรยานยนต์ กระเป๋า รูปน้องชายชัย โกศใส่อัฐิ	
บุญมี องค์กรสาม	09 5301 0945		
		เครื่องแต่งกาย	ผม/หน้า
		เสื้อโปโลสีแดงเข้ม	-
		เสื้อยืดสีน้ำเงิน เสื้อเชิ้ต	
		กล้อง	เทคนิคพิเศษ
		SONY NEX FS100	-
		Special Equipment (ELECTRICAL/GRIP/CRANE)	
		-	
		เสียง / ดนตรี	สถานที่
		บันทึกเสียง	บ้านชัย
นักแสดงประกอบ : -			
การขนส่งและยานพาหนะ : รถตู้			

NOTES:

เอกสารการแยกย่อยบท
(Script Breakdown Sheet)

วันที่ : 14/2/2557			
ชื่อบริษัท : Hukikuni Production		ชื่อเรื่อง : เสียเจ้าราวีร่วมฉิ่ง	
บทหน้า : 10-16			
ผู้กำกับ : อริสา พลโยธา			
กำกับภาพ : ราชพฤกษ์ ตียะจามร			
หมายเลขฉาก : 9, 11, 6		ภายนอก / ภายใน	
เหตุการณ์โดยย่อ : ชัยและป้อมมาหาลุงแดงที่ฟามอี่แดง ,		กลางวัน / กลางคืน	
ชัยพาป้อมมาดูหลุมหลบภัย			
จำนวนหน้าของฉาก : 7			
นักแสดง	เบอร์โทรศัพท์	อุปกรณ์ประกอบฉาก (Props)	
สร้างสรรค์ ศรีเสนา	09 1082 8378	รถจักรยานยนต์ สมุด กล้องถ่ายรูป	
บุญมี องค์กรสาม	09 5301 0945		
		เครื่องแต่งกาย	ผม/หน้า
		เสื้อสีแดง,เสื้อคอโปโล	-
		เสื้อยืดสีขาว/เทา	
		กล้อง	เทคนิคพิเศษ
		SONY NEX FS100	-
		Special Equipment (ELECTRICAL/GRIP/CRANE)	
		-	
		เสียง / คนตรี	สถานที่
		บันทึกเสียง	ฟามอี่แดง, หลุมหลบภัย
นักแสดงประกอบ : กำนันวีระยุทธ ดวงแก้ว (ลุงแดง)			
การขนส่งและยานพาหนะ : รถคู่			

NOTES:

เอกสารการแยกย่อยบท
(Script Breakdown Sheet)

วันที่ : 14/2/2557			
ชื่อบริษัท : Hukikuni Production		ชื่อเรื่อง : เสียเจ้าราวีร่วมฉีรุ่ง	
บทหน้า : 12-13			
ผู้กำกับ : อริสา พลโยธา			
กำกับภาพ : ราชพฤกษ์ ดิยะจามร			
หมายเลขฉาก : 7		ภายนอก / <u>ภายใน</u>	
เหตุการณ์โดยย่อ : ป็องคฺยโทรศัพท์		กลางวัน / <u>กลางคืน</u>	
จำนวนหน้าของฉาก : 2			
นักแสดง	เบอร์โทรศัพท์	อุปกรณ์ประกอบฉาก (Props)	
สร้างสรรคฺ์ สรเสนา	09 1082 8378	โทรศัพท์	
		เครื่องแต่งกาย	ผม/หน้า
		เสื่อน้ำเงิน	-
		กล้อง	เทคนิคพิเศษ
		SONY NEX FS100	-
		Special Equipment (ELECTRICAL/GRIP/CRANE)	
		-	
		เสียง / ดนตรี	สถานที่
		บันทึกเสียง	บ้านชัย
นักแสดงประกอบ : -			
การขนส่งและยานพาหนะ : รถตู้			

NOTES:

เอกสารการแยกย่อยบท
(Script Breakdown Sheet)

วันที่ : 15/2/2557			
ชื่อบริษัท : Hukikuni Production		ชื่อเรื่อง : เสียเจ้าราวีร่วมฉิ่ง	
บทหน้า : 4-5			
ผู้กำกับ : อริสา พลโยธา			
กำกับภาพ : ราชพฤกษ์ ดิยะจามร			
หมายเลขฉาก : 3		ภายนอก / ภายใน	
เหตุการณ์โดยย่อ : ป็องคฺยโทรศัพท์		กลางวัน / กลางคืน	
จำนวนหน้าของฉาก : 2			
นักแสดง	เบอร์โทรศัพท์	อุปกรณ์ประกอบฉาก (Props)	
สร้างสรรคฺ์ ศรีเสนา	09 1082 8378	รถยนต์	
บุญมี อังคฺ์สาม	09 5301 0945		
		เครื่องแต่งกาย	ผม/หน้า
		เสื้อโปโลสีแดงเข้ม	-
		เสื้อยืดสีน้ำเงิน เสื้อเชิ้ต	
		กล้อง	เทคนิคพิเศษ
		SONY NEX FS100	-
		Special Equipment (ELECTRICAL/GRIP/CRANE)	
		-	
		เสียง / คนตรี	สถานที่
		บันทึกเสียง	อู่ซ่อมรถ
นักแสดงประกอบ : - ธัญวรัญญ์ ชนะพล (ช่างซ่อมรถ)			
การขนส่งและยานพาหนะ : รถคู่			

NOTES:

เอกสารการแยกย่อยบท
(Script Breakdown Sheet)

วันที่ : 15/2/2557			
ชื่อบริษัท : Hukikuni Production		ชื่อเรื่อง : เสียเจ้าราวีร่วมฉิ่ง	
บทหน้า : 17 - 18			
ผู้กำกับ : อริสา พลโยธา			
กำกับภาพ : ราชพฤกษ์ ตียะจามร			
หมายเลขฉาก : 12, 13		ภายนอก / ภายใน	
เหตุการณ์โดยย่อ : ชัยพาป่องมาบ้านเพื่อน		กลางวัน / กลางคืน	
จำนวนหน้าของฉาก : 2			
นักแสดง	เบอร์โทรศัพท์	อุปกรณ์ประกอบฉาก (Props)	
สร้างสรรค์ ศรีเสนา	09 1082 8378	รถยนต์ อาหาร เหล้า	
บุญมี องค์กรสาม	09 5301 0945		
		เครื่องแต่งกาย	ผม/หน้า
		เสื้อสีแดง	-
		เสื้อยืดสีขาว/น้ำเงิน	
		กล้อง	เทคนิคพิเศษ
		SONY NEX FS100	-
		Special Equipment (ELECTRICAL/GRIP/CRANE)	
		-	
		เสียง / ดนตรี	สถานที่
		บันทึกเสียง	บ้านเพื่อนชัย
นักแสดงประกอบ : - พิทยา บุญเทพ, รัตนนท์ ทองมูล (เพื่อนชัย)			
การขนส่งและยานพาหนะ : รถตู้			

NOTES:

เอกสารการแยกย่อยบท
(Script Breakdown Sheet)

วันที่ : 16/2/2557			
ชื่อบริษัท : Hukikuni Production		ชื่อเรื่อง : เสียเจ้าราวีร่วมฉิ่ง	
บทหน้า : 18-20			
ผู้กำกับ : อริสา พลโยธา			
กำกับภาพ : ราชพฤกษ์ ตียะจามร			
หมายเลขฉาก : 14, 15, 16		ภายนอก / ภายใน	
เหตุการณ์โดยย่อ : ป็องหลงป่าเจอดี		กลางวัน / กลางคืน	
จำนวนหน้าของฉาก : 3			
นักแสดง	เบอร์โทรศัพท์	อุปกรณ์ประกอบฉาก (Props)	
สร้างสรรค์ สรเสนา	09 1082 8378	ปืน	
		เครื่องแต่งกาย	ผม/หน้า
		เสื้อยืดสีขาว	แต่งหน้าปีศาจ
		กล้อง	เทคนิคพิเศษ
		SONY NEX FS100	-
		Special Equipment (ELECTRICAL/GRIP/CRANE)	
		-	
		เสียง / ดนตรี	สถานที่
		บันทึกเสียง	ป่า, ถ้ำ
นักแสดงประกอบ : - แดนลี่ สารบุรณ์ (พี่น้องชายชัย),			
การขนส่งและยานพาหนะ : รถตู้			

NOTES: ฉากที่ 14, 15 ถ่าย Day for Night, ทำเสียงระเบิด

1.4 อุปกรณ์การถ่ายทำ

กล้อง SONY NEX FS100

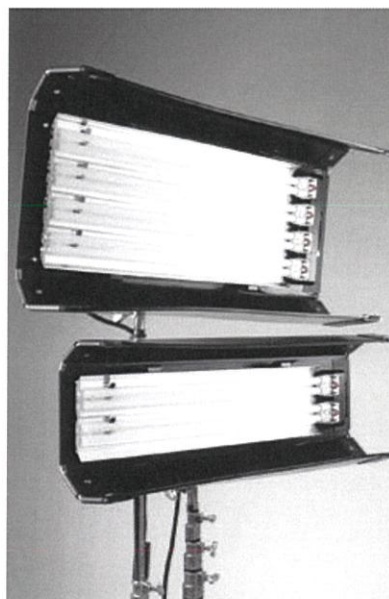

ภาพที่ 4.15 กล้องที่ใช้ในการถ่ายทำ กล้อง SONY NEX FS100

ไฟที่ใช้ในการถ่ายทำ (ภาพตัวอย่าง)

ภาพที่ 4.16 ภาพตัวอย่างไฟ 800W,1000W

ภาพที่ 4.17 ภาพตัวอย่างไฟคีนโ

2. การถ่ายทำ (Production)

2.1 ด้านการวางแผนงาน

ด้วยความที่ยกกองไปถ่ายทำในต่างจังหวัด จึงมีการจัดการตารางติดต่อกัน และเช็คตารางอย่างละเอียด กำหนดเวลาที่มีให้เพียงพอกับฉากที่จะต้องถ่ายทำ ซึ่งเวลาของการถ่ายทำถูกแบ่งออกเป็น 5 วัน โดยแบ่งตามสถานที่ในการถ่ายทำ และตามช่วงเวลาของแสงที่เหมาะสมต่อฉากนั้นๆ

ภาพที่ 4.18 การวางแผนและการจัดทำตารางการถ่ายทำ

2.2 ด้านการกำกับการแสดง

ภาพที่ 4.19 – 4.20 เบื้องหลังการทำงานของผู้กำกับ

ผู้ช่วยผู้กำกับจะคอยบอกบทคร่าวๆให้กับนักแสดง เพื่อทำความเข้าใจบทที่จะแสดงก่อน หากมีส่วนที่ไม่เข้าใจ ผู้กำกับจะเป็นคนบอกและปรับในส่วนของการแสดงเอง

การกำกับภาพยนตร์เรื่องนี้ผู้กำกับตั้งใจที่จะกำกับให้นักแสดงตีความจากบท บทภาพยนตร์มีหน้าที่เพียงนำความเข้าใจและความต้องการของผู้กำกับมาสู่นักแสดง ส่วนการถ่ายทอดออกมาต่อจากนั้นเป็นเรื่องของนักแสดงและประสบการณ์ส่วนตัวของตัวผู้แสดงเอง การกำกับเช่นนี้ทำให้ผู้กำกับเห็นมุมมองจากตัวนักแสดง ถึงความเข้าใจต่อเนื้อหาของเรื่อง ซึ่งผู้กำกับเชื่อว่า แต่ละคน มีความเห็นและตีความแตกต่างกันออกไป

2.3 ด้านการกำกับภาพ

ภาพที่ 4.21 – 4.22 เบื้องหลังการทำงานของผู้กำกับภาพ

ได้มีการพูดคุยถึงแนวทางของภาพและทำความเข้าใจร่วมกันก่อนการถ่ายทำ ระหว่างผู้กำกับและดากล้อง เมื่อเข้าสู่กระบวนการถ่ายทำผู้กำกับจะบอกเพียงความต้องการขนาดภาพที่จะใช้ และปล่อยให้ดากล้องเป็นผู้เลือกมุมกล้องเอง เมื่อดากล้องตั้งกล้องเสร็จก็จะเรียกให้ผู้กำกับไปดู อาจจะมีการปรับแก้บ้าง โดยถามความคิดเห็นของดากล้องก่อน แต่ก็มีบ้างที่ผู้กำกับแทรกแซงหน้าที่ของดากล้อง โดยเป็นผู้กำหนดทั้งขนาดภาพและมุมกล้องเองรวมทั้งวางเซตอัพ

การถ่ายทำภาพยนตร์ในครั้งนี้เน้นหนักไปที่ การถ่ายคลุ่ม เพราะจะมีการเล่นสดจากการที่ผู้กำกับปล่อยให้นักแสดงเล่น เปลี่ยนมุมกล้องบ้าง เพื่อจำเป็นต้องใช้แล้วแต่กรณี แต่ไม่ได้เน้นวิธีการถ่ายสามเทค ภาพส่วนใหญ่พยายามเน้นให้มีความชัดลึก และเป็นขนาดภาพกว้าง(Long Shot) มุมกล้องระดับสายตา เพื่อให้คล้ายกับภาพที่เห็นด้วยตามากที่สุดหรือการที่ต้องการให้ดูเป็นธรรมชาติมากที่สุดนั่นเอง

การถ่ายทำส่วนใหญ่เป็นกลางวัน จึงอาศัยแสงจากธรรมชาติ

ภาพที่ 4.23 เบื้องหลังการทำงานของกองถ่ายจากป้อมรถเสีย

ส่วนการถ่ายทำในตอนกลางคืน มีการจัดแสง ซึ่งใช้ไฟเพียงไฟคีนเพราะกลัวแหล่งจ่ายไฟไม่เพียงพอ

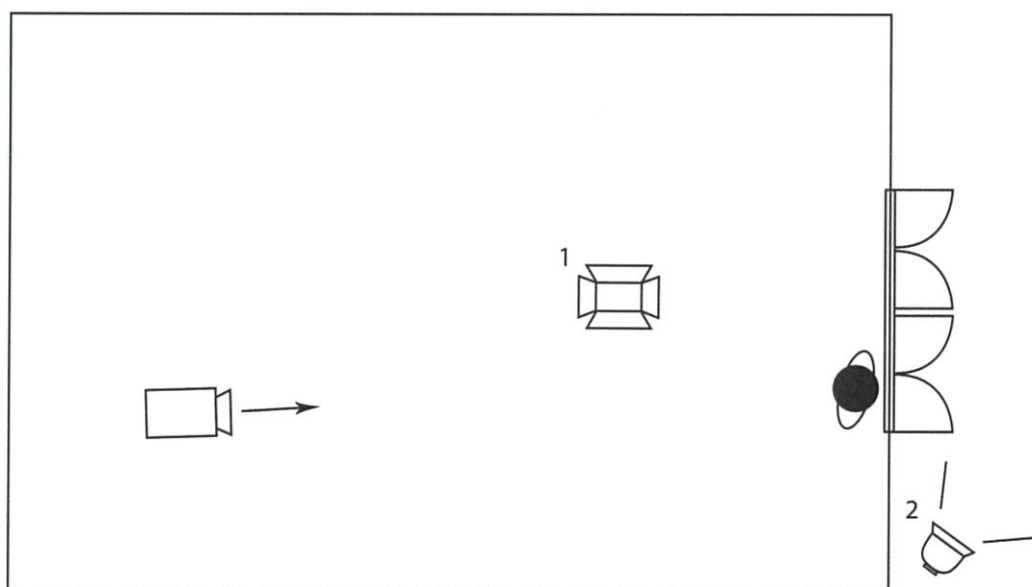

ภาพที่ 4.24 เบื้องหลังทีมงานที่ช่วยกันจัดไฟ ฉากป้องกันคีย์โทรศัพท์

ภาพที่ 4.25 เบื้องหลังฉากกินเหล้า ที่ได้มีการจัดไฟ ตอนกลางคืน

2.3.1 แปลนการจัดแสง

ภาพที่ 4.26 แปลนจัดไฟและวางมุมกล้องของฉากปิ้งคุกกี้โทรศัพท์

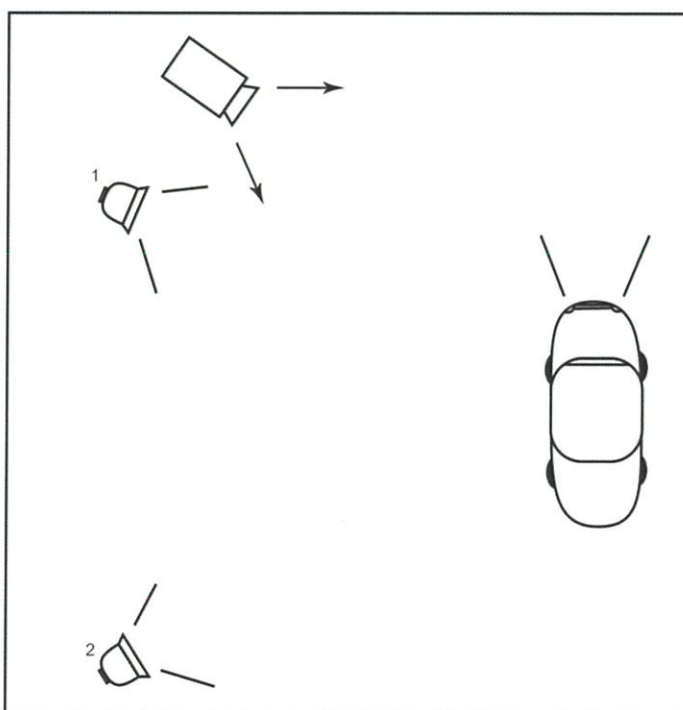
ฉากที่ 7 ป็องคุยโทรศัพท์

หมายเลข1 คือ ไฟคีนอ ใช้เป็นแสงหลัก พยายามจัดเลนแบบไฟหลอดฟลูออเรสเซนต์ที่ใช้ตามบ้าน

หมายเลข2 คือ ไฟ 800W ใช้ส่องไปยังฉากหลักที่อยู่หน้าต่าง เพื่อให้นักแสดงไปจมไปกับฉากสีดำ

ภาพ 4.27 ภาพที่ได้จากการจัดไฟ

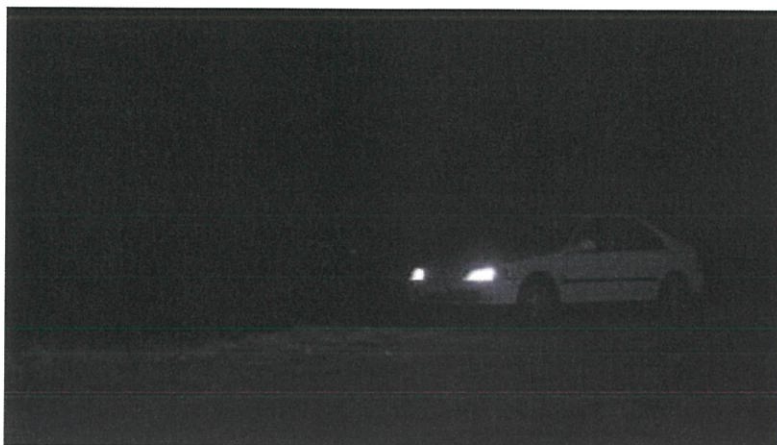

ภาพที่ 4.28 แพลนจัดไฟและวางมุมกล้องของฉากป็องคุยขับรถมาบ้านเพื่อน

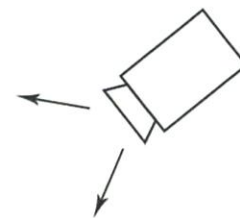
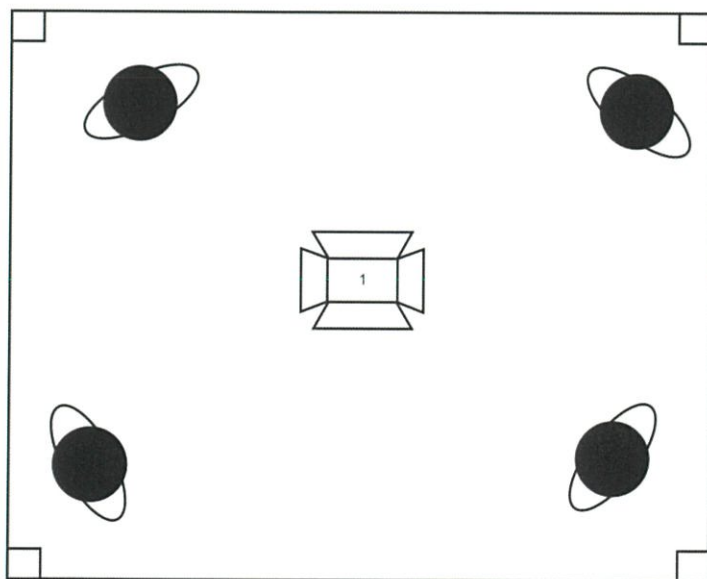
ฉากที่ 12 ป็องซ์บริดมาบ้านเพื่อนชัย

หมายเลข 1 คือ ไฟ 800W ช่วยให้รถสว่างขึ้น เนื่องจากพื้นที่ถ่ายทำ มีดสนิด

หมายเลข 2 คือ ไฟ 1000W มีจุดประสงค์เช่นเดียวกับไฟ หมายเลข 1

ภาพที่ 4.29 ภาพที่ได้จากการจัดไฟ

ภาพที่ 4.30 แพลนจัดไฟและวางมุมกล้องของฉากตั้งวงกินเหล้าที่บ้านเพ็ญชัย

ฉากที่ 13 ชัยพาป้อมมากินเหล้ากับเพื่อน
 หมายเลข 1 คือไฟคีน ใช้เป็นแสงหลัก พยายามจัดเลียนแบบไฟหลอดฟลูออเรสเซนต์ที่ใช้ตาม
 บ้าน ที่เลือกใช้คีนเพราะให้แสงที่เบาและนุ่มกว่า ไฟ 800W หรือ 1000W
 และใช้กองไฟเข้าช่วย เป็นแสงบรรยากาศ

ภาพ 4.31 ภาพที่ได้จากการจัดไฟ

ฉากกลางคืนที่ต้องถ่ายในป่า ซึ่งไม่มีแหล่งจ่ายไฟฟ้า วิธีการถ่ายแบบ Day for Night จึงถูก
 นำมาใช้

ภาพที่ 4.32-4.33 ตัวอย่างภาพที่ใช้สำหรับทำเทคนิค Day for Night

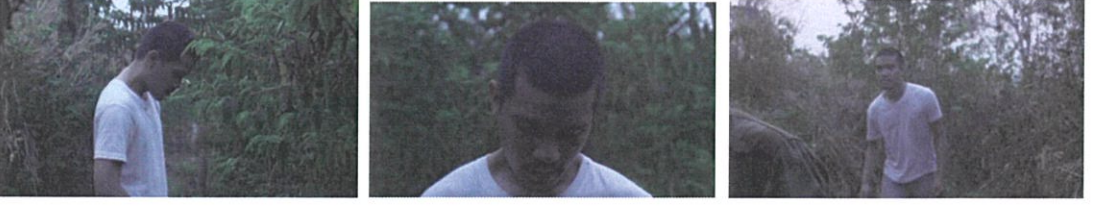
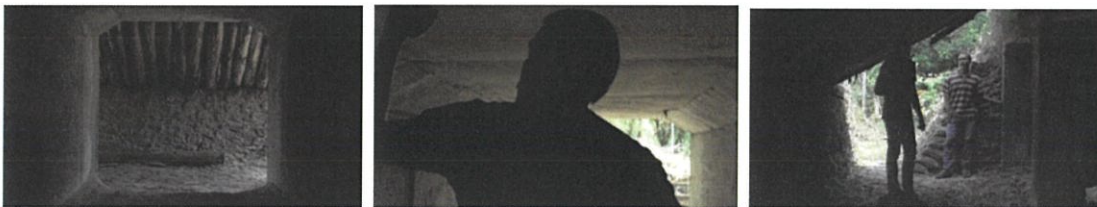
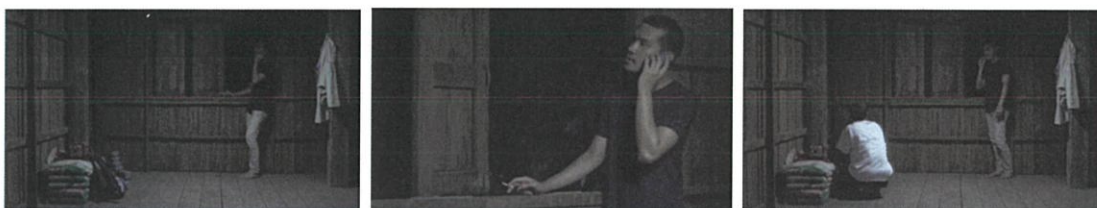
3. หลังการถ่ายทำ (Post Production)

เริ่มต้นจากการแยกฟุตเทจวิดีโอของแต่ละฉากออกจากกัน รวมทั้งเสียงที่อัดแยกก็ใช้วิธีการเดียวกัน ตัวผู้กำกับเช็คฟุตเทจหลังจากที่ถ่ายเสร็จในแต่ละ(มีวันหลังๆไม่ได้เช็คเพราะเวลากระชั้นชิด) หลังจากคัดแยกฟุตเทจแล้วก็เข้าสู่กระบวนการตัด ซึ่งเรียงลำดับดังนี้

3.1 การตัดต่อแบบหยาบ (Rough Cut)

มีการตัดหยาบของแต่ละฉาก ในวันที่ถ่ายทำเสร็จ แต่ก็ไม่สามารถทำเช่นนี้ได้ตลอดการถ่ายทำ ทำให้ต่อมาก็พบจุดบกพร่องของฟุตเทจและความไม่ต่อเนื่องหลายจุด เนื่องจากการแสดงบางส่วนเป็นการ Improvise และเมื่อครบทุกฉากผู้กำกับก็จะได้เห็นภาพรวมทั้งหมด ซึ่งผลก็คือ เกิดความไม่พอใจในบางฉาก บางฉากที่ว่ามันจึงถูกตัดทิ้ง

ภาพที่ 4.34 – 4.74 เรียงการลำดับภาพจาก Rough Cut

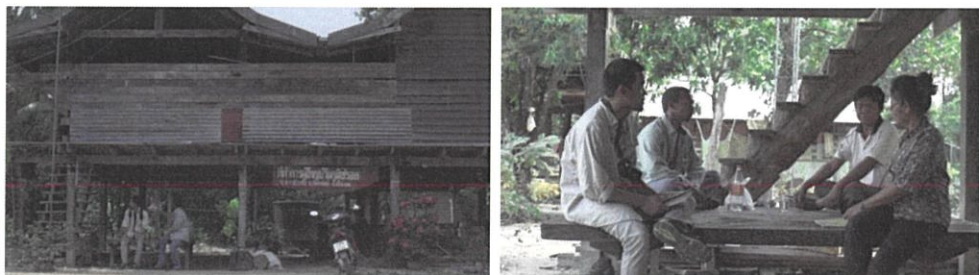
3.1.1 แก้ไขจากปัญหาที่พบจากการตัดหยาบครั้งแรก

ตัดหลายฉากทิ้ง บางฉากเป็นฉากใหญ่และมีความสำคัญ

3.1.2 ตัวอย่างฉากที่ถูกตัดทิ้ง

ฉากชัชพาป๋องไปพบผู้ใหญ่บ้าน

มีปัญหาเรื่องความไม่ต่อเนื่อง และผู้กำกับไม่ชอบเฟรมภาพ

ภาพที่ 4.75-4.77 ภาพจากฉากบ้านผู้ใหญ่บ้าน

ฉากบนเขาพระวิหาร

มีปัญหาเรื่องเสียงไม่สามารถแก้ไขได้ เพราะวันที่ไปถ่ายทำ ตรงกับวันวาเลนไทน์ บนอุทยานแห่งชาติเขาพระวิหารมีการจัดกิจกรรม ร้องเพลงบอกรัก และก็มีเสียงรบกวนในการถ่ายทำมาก เนื่องจากนักแสดงประกอบมีเวลาไม่มากและเร่งรีบ

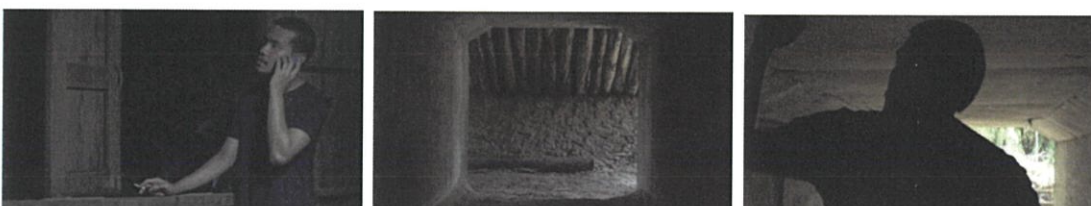

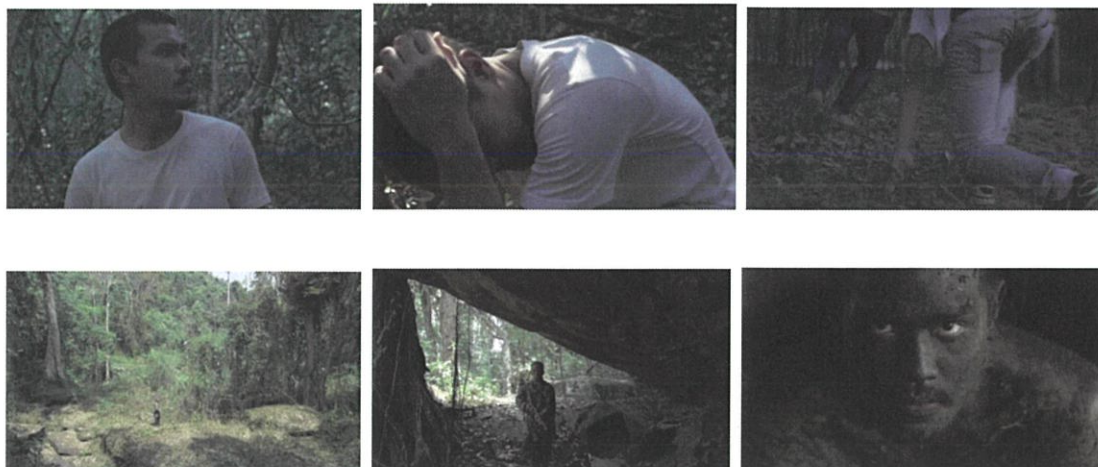
ภาพที่ 4.78-4.79 ภาพจากฉากพบลุงแดงบนเขาพระวิหาร

3.2 การตัดต่อครั้งที่ 2 (Fine Cut)

ด้วยการกำกับที่ทำให้นักแสดง แสดงอย่างเนิบช้า เวลาในภาพยนตร์จึงนานนานเกินไปแม้หลายฉากจะถูกตัดทิ้ง และมีการตัดส่วนที่ไม่ช่วยในการเล่าเรื่องออกและทำให้กระชับมากขึ้น

ภาพที่ 4.80 – 4.109 เรียงการลำดับภาพจาก Fine Cut

3.3 ปรับแต่งเสียง

เนื่องจากเสียงที่อัดมา มีปัญหาเรื่องความเบาและดังเพียงข้างเดียว จึงต้องมีการแก้ไขเสียงใหม่ทั้งเรื่อง

3.3.1 เสียงพูดของตัวละคร (Dialogue)

เสียงพูดของตัวละคร ได้จากการบันทึกเสียง แบบ Wireless เข้ากับตัวนักแสดงหลักเพียงคนเดียว (เนื่องจากมี Wireless เพียงตัวเดียว) จึงทำให้เสียงของตัวละครหลักกับตัวละครอื่นๆ มีความหนักเบาต่างกัน หากแต่ก็มีการอัดเสียงแยกด้วยไมค์ Rode แต่ก็พบปัญหาอีกเช่นกัน คือเสียงที่อัดแยกมานั้นเบามาก และเสียงทั้งหมดก็มีเสียงพูดของตัวละครดังออกลำโพงเพียงข้างเดียว

3.3.2 เสียงบรรยากาศ (Ambience)

เสียงบรรยากาศบางส่วนถูกอัดแยกมา แต่ไม่ค่อยได้ใช้ เพราะเสียงที่อัดมามีเสียงรบกวนแทรกเข้ามาบ้าง เสียงบรรยากาศบางส่วนจึงใช้วิธีการโหลดจากในเว็บ เช่น เสียงบรรยากาศป่า

3.3.3 เสียงประกอบ (Sound Effect)

ถูกนำมาใช้กับเสียงที่ไม่ได้อัดแยก เช่น เสียงระเบิด เสียงคลื่นสัญญาณที่ตั้งอยู่ในหู (จากวังหลบระเบิด)

3.3.4 เพลงประกอบ (Background Music)

เพลงประกอบภาพยนตร์ที่ใช้ คือเพลง ทุกวินาที ของวง The orange Rolls ซึ่งมีเนื้อหาพรรณนาถึงการมีชีวิตอยู่บน โลกใบนี้ที่แม้จะเต็มไปด้วยความงามแต่ก็แอบแฝงไปด้วยความหม่นหมอง จนในบางครั้งก็เกิดคำถามกับตัวเองว่าทำไมเราถึงยังต้องมีชีวิตอยู่ ทำไมเราจึงรักโลกใบนี้ เพลงถูกขอลงจากศิลปินอย่างถูกต้อง และถูกนำมาใช้ใน End Credit ของเรื่อง

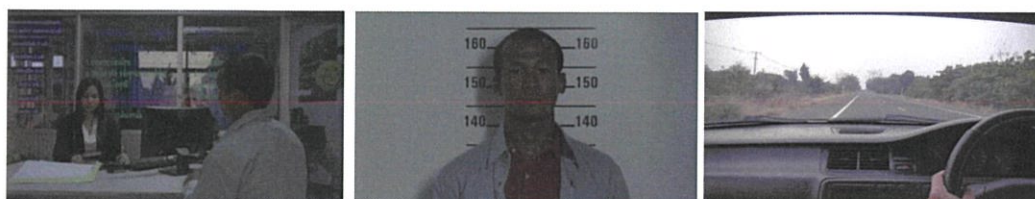
3.4 การตัดต่อแบบสมบูรณ์ (Final Cut)

ถูกตัดให้กระชับยิ่งขึ้น มีการแทรกภาพนิ่งและวิดีโอที่ไม่ได้มีในการถ่ายทำ มาช่วยในการเล่าเรื่องและเชื่อมส่วนที่เกิดความไม่ต่อเนื่องเพราะว่าการตัดให้ภาพยนตร์กระชับขึ้นแต่ไม่มีฟุตเทจให้เปลี่ยนมุมมอง ตัวอย่างเช่น ภาพถ่ายหลุมหลบภัยที่ถูกเอามาใช้ และคลิปวิดีโอการปะทะกันระหว่างพันธมิตรกับกลุ่มชาวบ้าน นอกจากคลิปวิดีโอที่ใส่เพิ่มเข้าไปจะถูกใช้เพื่อช่วยเรื่องดังกล่าวแล้ว ผู้กำกับยังจุดประสงค์ที่จะใช้คลิปวิดีโอเป็นส่วนในการเล่าเรื่องแบบคู่ขนานระหว่างความเห็นส่วนตัวและภาพในสถานการณ์จริงอีกด้วย (ซึ่งมีคณะกรรมการบางท่าน บอกว่าดูไม่เหมาะสมและขัดกับวิธีการถ่ายภาพของอันอื่น จึงไม่ควรใส่เข้ามา)

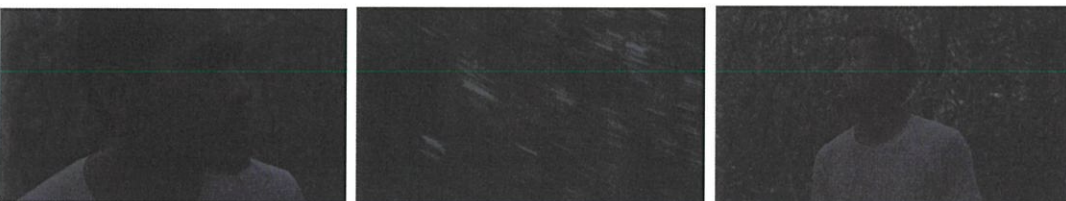
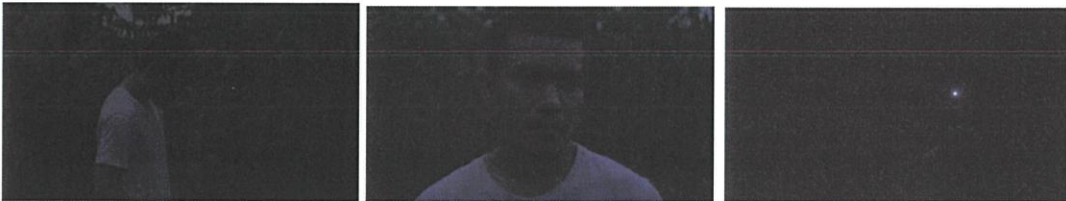
3.4.1 ปรับสีภาพ

สีที่ถ่ายมา ไม่ใช่สีของบรรยากาศจริง โดยรวมติดเขียวจางๆทั้งเรื่อง จึงจำเป็นต้องปรับสีภาพใหม่ทั้งเรื่อง และการปรับสีของหนังเรื่องนี้ก็คือพยายามทำให้สีของฟุตเทจของภาพที่ถ่ายจากกล้องวิดีโอดิจิทัล มีความคล้ายสีที่ถ่ายด้วยฟิล์ม ซึ่งเป็นรสนิยมส่วนตัวของผู้กำกับ จึงทำให้มี Skin Tone และสีของบรรยากาศบางส่วนผิดเพี้ยน ดูฟุ้งและทำให้ภาพขาดความคมชัด (ซึ่งเป็นที่ไม่พอใจอย่างมากจากที่ปรึกษาและคณะกรรมการ)

3.4.2 การลำดับภาพสมบูรณ์ (Final Cut)

ภาพที่ 4.110 – 4.155 เรียงการลำดับภาพจาก Final Cut

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุปการทำงาน

เนื่องจากภาพยนตร์สั้นเรื่องนี้ ได้เริ่มต้นจากไอเดียที่อยากจะทดลองทำอะไรหลายๆอย่าง ที่แตกต่างออกไปจากแนวทางการทำภาพยนตร์ในครั้งก่อนๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าเห็นว่าสมควรและดีแล้ว เพราะการทำเช่นนี้ทำให้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้และเข้าใจถึงปัญหา และยังได้ฝึกการแก้ปัญหาด้วยตัวเองในหลายๆด้าน รวมทั้งทำให้ข้าพเจ้าได้พบแนวทางการทำงาน ที่จะนำไปศึกษาต่อและปรับใช้ในอนาคต

จากการทำงานด้านภาพยนตร์ข้าพเจ้าได้พบอุปสรรคในการทำงานมากมาย บางอย่าง สามารถแก้ไขได้อย่างทันท่วงที บางอย่างก็ไม่สามารถแก้ไขหรือควบคุมได้เลย ผลงานที่ออกมาจึงมี บางอย่างไม่ได้เป็นไปอย่างที่คาดคิดหากแต่ก็ไม่ใช้ทั้งหมด ภาพยนตร์สั้นเรื่องนี้อาจจะสะท้อน จุดบกพร่องมากมาย แต่ไม่ว่าอย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้าก็ยังเชื่อว่า ข้าพเจ้าและทีมงานได้พยายามทำกัน อย่างเต็มที่ที่สุดแล้ว เท่าที่ทุกอย่างจะสามารถเอื้อให้ทำได้

ในบทนี้ข้าพเจ้าขอรวบรวมปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา ในฐานะบุคคลที่มองเห็น ปัญหา เพื่อให้เกิดการศึกษาและพัฒนางานในครั้งถัดไป

ปัญหา	แนวทางการแก้ปัญหา
การเลือกหัวข้อ -เลือกหัวข้อที่ใกล้ตัวเกินไป	-เลือกหัวข้อที่มีความสนใจ ในขณะเดียวกันก็ พิจารณาถึงความรู้ความเข้าใจ และควรเป็นเรื่อง ใกล้ตัวหรืออยู่ในประสบการณ์ของตัวเอง
การเขียนบทภาพยนตร์ -ข้อมูลเยอะมากจนไม่รู้จะเลือกนำเสนอ ไร	-ควรมีการเลือกสรรและจำกัดข้อมูลที่จะ นำมาใช้ เพื่อให้ไม่หลุดจากประเด็นและสิ่งที่

<p>-ขาด ใจเดียวในการสร้างสถานการณ์ในบทให้น่าสนใจ</p> <p style="text-align: center;">การเตรียมการก่อนการถ่ายทำ</p> <p>-การเลือกสถานที่ถ่ายทำไกล เป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณและเวลาที่ใช้ในการเดินทางหาข้อมูล</p> <p>-ตัวเลือกในการคัดเลือกนักแสดงหลักที่เป็นชาวบ้านมีไม่มาก ส่วนใหญ่จะดูเด็กไป ไม่เข้ากับบท หรือไม่สามารถแสดงได้</p> <p style="text-align: center;">การถ่ายทำภาพยนตร์</p> <p>-ในการถ่ายครั้งแรกตากล้องและผู้กำกับเกิดความเข้าใจไม่ตรงกันในเรื่องการวางมุมภาพ</p> <p>-สภาพสถานที่ถ่ายทำในบางฉากไม่เอื้อต่อการวางมุมกล้อง</p>	<p>ต้องการจะบอกในภาพยนตร์และเพื่อเป็นการเอื้อให้ผู้ชมเข้าถึงประเด็นได้ง่ายขึ้น ควรใช้วิธีการเล่าเรื่องในแบบที่ผู้คนคุ้นเคย</p> <p>-อ่านหนังสือหรือดูภาพยนตร์ให้มากๆ</p> <p>-ฝึกสร้างสรรค์จินตนาการที่ไม่จำกัด</p> <p>-พูดคุยแลกเปลี่ยนกับผู้อื่น</p> <p>-ควรเลือกสถานที่ถ่ายทำไม่ไกลมากเกินไป เพื่อประหยัดงบประมาณและประหยัดเวลาในการออกกอง</p> <p>-ควรพยายามและใช้เวลาในการค้นหานักแสดงให้มาก</p> <p>-ฝึกการพูดคุยและเข้าสังคมในหลายๆรูปแบบ เพื่อทำความรู้จักกับคนอื่นๆหรือคนใหม่ๆ</p> <p>-ออกไปหาตามแหล่งที่คิดว่าจะมีผู้คนที่เหมาะสมกับบทเรารวมตัวกันอยู่</p> <p>-ควรทำความเข้าใจก่อนทำถ่ายทำระหว่างผู้กำกับและตากล้องให้มากๆ ทางที่ดีคือควรทำ Storyboard เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันทั้งหมดของทีมงาน</p> <p>-การเลือกสถานที่ควรคำนึงถึงองค์ประกอบที่จะเกิดขึ้นในภาพ ทิศทางของแสง และพื้นที่สำหรับใช้ตั้งกล้องเพื่อวางมุมกล้อง</p> <p>-ควรมีการบล็อกช็อตในทุกๆ โลกทัศน์</p>
--	---

<p>-มีเสียงรบกวนที่ไม่สามารถควบคุมได้ในขณะถ่าย</p> <p>-ลิมของที่จะมาใช้เข้าฉาก</p> <p>-มีบางฉากลงทุนมากแต่ได้ไม่คุ้มเสีย เช่นฉากในป่าที่ต้องเดินเท้าเข้าไปหลายกิโลเมตร สร้างความลำบากให้กับทีมงานและนักแสดง</p>	<p>-ควรหลีกเลี่ยงการใช้พื้นที่สาธารณะในการถ่ายทำ ถ้าเลี่ยงไม่ได้ก็ควรตรวจสอบสภาพแวดล้อมมลพิษทางเสียง เพื่อวางแผนในการเลือกใช้วิธีการหรืออุปกรณ์เก็บเสียง</p> <p>-ควรมีการตรวจเช็คของก่อนออกกองให้ถี่ถ้วน ระบุสิ่งของที่จำเป็นหรือต้องใช้ในตารางการถ่ายทำให้ละเอียด</p> <p>-ผู้ที่รับผิดชอบควรมีการจดบันทึกถึงสิ่งที่จำเป็นและทบทวนดู</p> <p>-มีสติและรอบคอบ</p>
<p style="text-align: center;">ในขั้นตอนหลังการถ่ายทำ</p> <p>-เสียงที่อัดมาทั้งหมด มีปัญหาคือ เบาไปและเสียงพูดดังเพียงข้างเดียว</p> <p>-สีภาพที่ถ่ายมาติดเขียวจางๆ ต้องแก้สีใหม่ทั้งหมด</p> <p>-มีความไม่ต่อเนื่องของบางฉาก หลายฉากที่ถ่ายมาใช้ไม่ได้</p>	<p>-ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ให้มาก</p> <p>-หากมีตัวเลือกที่สามารถใช้แทนกันได้ควรพิจารณาถึงความเหมาะสม</p> <p>-ผู้กำกับควรคำนึงถึงผลได้ผลเสียอย่างรอบคอบ</p> <p>-ผู้เก็บเสียงควรมีความชำนาญในการใช้อุปกรณ์ รวมถึงมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการบันทึกเสียง</p> <p>-เสียงที่มีปัญหา สามารถแก้ไขได้ในโปรแกรมตัดต่อวิดีโอ Adobe Premiere Pro</p> <p>-ควรถ่ายสีให้ตรงตามความเป็นจริง</p> <p>-ในขั้นตอนการถ่ายทำ ควรมีคนคอยดูแลเรื่องความต่อเนื่องอย่างจริงจัง</p> <p>-ผู้กำกับควรมีสติให้มาก ขณะถ่ายทำ</p>

<p>-ฉากที่มีการ Improvise มีความยาวเกิดไป ไม่ เหมาะกับภาพยนตร์สั้นที่ต้องการความกระชับ</p> <p>-เมื่อลำดับภาพในขั้นแรกเสร็จสิ้น ผลที่ออกมา บางส่วนไม่เป็นไปตามที่คาดคิดไว้</p> <p>-ผู้ลำดับภาพเกิดความเบื่อ ที่ต้องใช้เวลาอยู่กับ การตัดต่อมากเกินไป</p>	<p>-ผู้กำกับต้องรู้ว่าส่วนไหนยาวไป ส่วนไหนไม่ ใช้หรือต้องการเน้นส่วนไหน และตัดสินใจให้ นักแสดงเล่นทวนอีกครั้ง โดยอาจจะมีการ เปลี่ยนขนาดภาพหรือมุมกล้อง</p> <p>-ถ่ายเพิ่ม</p> <p>-ลองลำดับภาพใหม่</p> <p>-นอนหลับพักผ่อน</p> <p>-ใช้เวลาในการทำอย่างอื่นบ้าง เช่นดูหนัง ฟัง เพลง อ่านหนังสือบ้าง</p>
---	---

5.2 ข้อเสนอแนะ

ในการที่ริเริ่มสร้างภาพยนตร์นั้น สิ่งสำคัญคือควรเริ่มต้นจากสิ่งที่เรามีความสนใจ ถนัด หรืออยากจะทำ อยากจะทำและบอกต่อ เพราะภาพยนตร์นั้นเป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะใช้สื่อสารให้ ผู้คนได้เข้าใจถึงมุมมองหรือวิถีคิดที่เรามีต่อสิ่งต่างๆหรือเรื่องต่างๆที่อยู่รอบตัวเรา

ความยากของการสร้างภาพยนตร์คือการที่เราต้องเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคมากมาย ซึ่ง นั้นอาจจะทำให้เราเกิดความท้อถอยหรือถอดใจในภายหลัง แต่ถ้าหากว่า เราได้เลือกและมั่นใจใน สิ่งที่เราได้เลือกแล้ว นั่นก็จะเป็นแรงผลักดันให้เราทำมันต่อไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นก็ตาม นอกจากนี้ การที่เราได้ร่วมทำงานกับทีมงานที่ดี มีความเข้าใจ และรู้จักหน้าที่ของตนเอง ก็ยังเป็นอีกหนึ่งอย่าง ที่ส่วนช่วยให้เรากล้าเผชิญกับปัญหาจนนำไปสู่การประสบความสำเร็จในภายหลัง

ในด้านการผลิตภาพยนตร์ เราต้องมองเห็นปัญหา และมีการเตรียมการวางแผนที่ดี เพื่อที่จะ ลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งนั่นหมายความว่า เราต้องให้ความสำคัญกับขั้นตอนการทำ

Pre Production ทุกคนที่อยู่ในทีมงานหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรได้รู้และเข้าใจในหน้าที่ของตัวเอง เพื่อจัดการ วางแผนที่จะนำไปสู่การทำงาน ในขั้น Production ซึ่งต้องอาศัย ความละเอียดรอบคอบ รู้จักการบริหารเวลา และสำคัญคือ ควรมีสติอยู่ตลอดเวลา หากแต่ก็ไม่ควรเคร่งเครียดหรือกดดัน มากจนเกินไป บรรยากาศในการถ่ายทำควรมีความสนุกบ้างเพื่อให้ทีมงานอยากจะทำงานและ รู้สึกสนุกไปกับมัน และสุดท้าย การทำงานในขั้นตอน Post Production ซึ่งถือเป็นการเล่าเรื่องของ ภาพยนตร์เป็นครั้งสุดท้าย ผู้ที่มีหน้าที่ในส่วนนี้ ต้องเข้าใจสิ่งที่ภาพยนตร์ต้องการจะสื่อ รู้จังหวะ และอารมณ์ของภาพยนตร์ ซึ่งภาพยนตร์แต่ละเรื่องหรือผู้กำกับแต่ละคนก็จะมีสไตล์หรือรสนิยม แตกต่างกันไป

บรรณานุกรม

เนาวรัตน์ สุขสำราญ. ปัญหาไทย – กัมพูชา ใครทำไทยเสียดินแดน กรุงเทพมหานคร :
บริษัท โพลีส์ พับลิชชิง จำกัด, 2555, 15-22.

กนกวรรณ ระลึก. “ การประกอบสร้างอัตลักษณ์ชุมชน ภูมิซรอล ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลป
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาชนบทศึกษาและการพัฒนา สำนักบัณฑิตอาสา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2555.

Headline. เตือนความจำ: เมื่อคุณสู้อยู่ที่กรุงเทพฯ แต่พวกเขาต้องอยู่หลบกระสุนปืน[ออนไลน์],
สืบค้น 15 พฤษภาคม 2557. เข้าถึงได้จาก <http://www.blogazine.in.th/blogs/headline>

ภิกค์ดี กัลยาณมิตร. ลัทธิชาตินิยมในราชอาณาจักรสยาม[ออนไลน์], สืบค้น 15 พฤษภาคม 2557.
เข้าถึงได้จาก <http://www.oknation.net/blog/print>.

